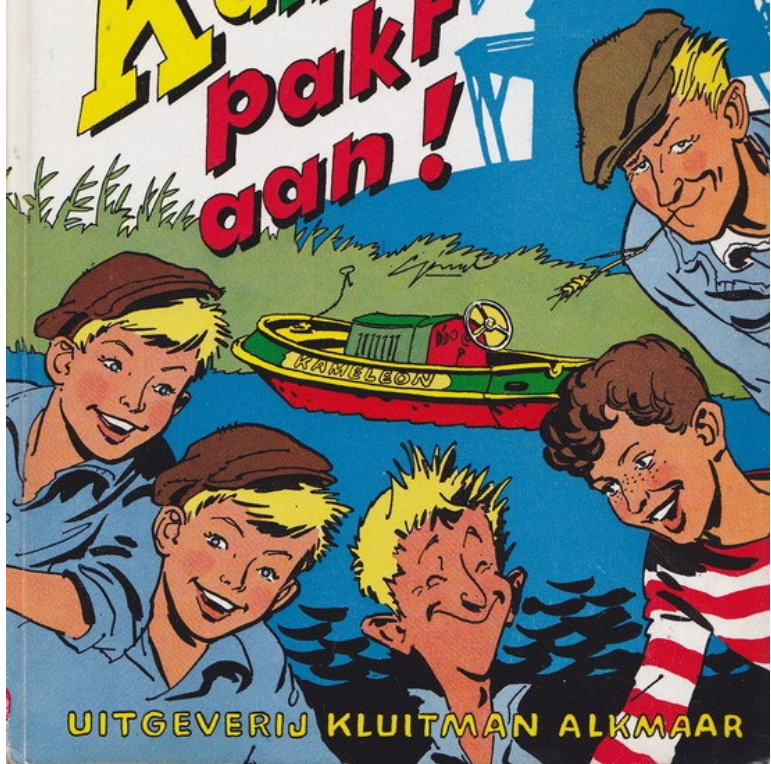

H.de Roos

K de leon pakt aan!

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

DE KAMELEON PAKT AAN!

DOOR

H. DE ROOS

Geïllustreerd door G. VAN STRAATEN

Zonnebloem-Serie

LEEFTIJD TOT 12JAAR

2e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

HOOFDSTUK I

De matras

In de smederij van Klinkhamer hielpen Hielke en Sietse hun vader bij het aan elkaar lassen van twee stukken ijzeren pijp. De jongens hielden ieder een uiteinde vast terwijl Klinkhamer met een lasbrander het midden van de pijpen aan elkaar smolt. De hete blauwe vlam die het ijzer vloeibaar maakte, was zó helder dat het pijn aan je ogen deed als je er naar keek. Daarom hielden Hielke en Sietse hun hoofden afgewend en droeg Klinkhamer een donkere, blauwe bril. De jongens hielpen hun vader graag, want zij wilden later ook smid worden en nu zij vakantie hadden, was er tijd genoeg om even te helpen. Als beloning gaf Klinkhamer hun dan benzine voor de motor van hun boot. Want Hielke en Sietse hadden een eigen motorboot. Het was geen grote en ook geen mooie, maar wel een hele stevige, stoere boot met een sterke motor erin.

De naam van de boot was ‚Kameleon’, dat is de naam van een hagedis die van kleur kan veranderen. De Kameleon was zo bont geschilderd dat het moeilijk te onderscheiden viel wat nu

wel de kleur was en daarom kreeg hij de naam van die hagedis. De jongens hadden al veel nuttig werk met de Kameleon gedaan, want op het grote meer, waar zij vlak bij woonden, hadden zij meermalen hulp geboden aan drenkelingen, zinkende boten of vastgelopen schepen. Door hun moedig gedrag kende iedereen hen als ‚De schippers van de Kameleon’.

Zo waren onze schippers dus bezig hun vader te helpen en dat deed ook hun vriend Kees Dijkstra, maar hij hielp zijn vader op een heel andere manier.

Want met Kees was er altijd iets bijzonders. Het zat bijna altijd fout met alles wat hij deed, al was het goed bedoeld. De familie Dijkstra woonde aan de kant van het meer in een grote windmolen die boven op de polderdijk stond. De molen heette de Woudaap en was daar gebouwd om het overvloedige water uit de polder in het meer te malen. Het was een prachtige molen die overal van verre zichtbaar was en waarop de mensen van het dorp dan ook terecht heel trots waren. Dijkstra onderhield de Woudaap met veel zorg, maar van Kees kreeg hij daarbij niet veel hulp. Kees was liever lui dan moe, behalve als er iets te eten viel, dan toonde hij een vlijt die door niemand was te evenaren.

Ook wist hij de vreemdste spelletjes te bedenken die dan

meestal verkeerd afliepen, en waarbij hij dan door zijn vader niet gespaard werd met straf.

Kees was dus bezig zijn vader te helpen, dat wil zeggen, hij stond vol belangstelling te kijken hoe zijn vader de zolder opruimde. Er lag in een hoek een oude matras. Dijkstra bekeek haar van alle kanten en zei:

„Dat is ook niet veel soeps. Wat zullen wij daar mee doen?”
„Verbranden!” zei Kees, want voor vuurtje stoken was hij meteen te porren.

„Dat kan niet,” merkte Dijkstra op. „Het binnenwerk zit vol stalen veren en die branden niet. Wij zullen de matras moeten begraven.”

Maar graven is zwaar werk en daar voelde Kees niets voor. Hij wist wel iets beters.

„Ik breng haar naar de smederij van Klinkhamer. Daar halen wij de veren eruit en die gooien wij dan op de oud-ijzerhoop. De bekleding verbranden wij.”

„Als Klinkhamer dat goedvindt, vind ik het best,” bromde Dijkstra.

„Natuurlijk vindt Klinkhamer het goed,” riep Kees uit, „oud ijzer is geld waard en dus kan Klinkhamer er aan verdienen.” En hij sleepte de matras naar buiten op de omloop die rond de molen was gebouwd en kieperde haar over de leuning

naar beneden. Dan liep hij gauw de trap af en de deur uit, raapte de matras op en sleurde haar naar de kant van het meer waar hij haar te water liet glijden. En zoals hij gehoopt had, bleef de matras drijven.

Dijkstra, die nog bezig was met opruimen, vroeg zich plotseling af hoe Kees die zware matras helemaal naar de smederij van Klinkhamer zou kunnen dragen. Voor een sterke man zou dat al een hele vracht zijn, dus hoe zou een jongen dat dan klaarspelen?

Of ging Kees zijn vrienden met hun Kameleon halen?

Dijkstra moest voor de zekerheid maar even kijken naar wat Kees deed. Want je kon immers van hem de gekste dingen verwachten. Dijkstra ging naar buiten op de omloop en keek naar beneden. En jawel hoor! Het was weer zover!

„Wel verdraaid nog aan toe!” riep Dijkstra kwaad naar zijn zoon. „Wat spook jij nu weer uit? Pas op ezel! Je zinkt als een baksteen!”

Kees, die probeerde op de matras te staan, merkte dat ook, want hij had al een paar natte voeten.

„Ik dacht dat ik ermee kon varen!” riep hij ter verontschuldiging.

„Jij moet niet denken!” schreeuwde Dijkstra, „jij denkt altijd verkeerd. En zorg dat die matras uit het water wordt gehaald

anders komen er nog ongelukken van.”

„Maar ik kan er niet meer bij! Ze drijft weg!”

„Haal dan de jongens met hun boot!” riep Dijkstra. „En een beetje vlug. Of moet ik beneden komen?”

Vader mocht van Kees gerust boven blijven want als vader kwaad was, kon je het beste maar zo hard mogelijk gaan lopen. En dus ging Kees meteen op weg naar de smederij. Een paar maal bleef hij onderweg staan om te kijken waar de matras heen dreef, maar die was al spoedig niet meer te zien doordat zij zo diep in het water lag.

„Misschien is zij wel gezonken,” dacht Kees, „nou ja, wat dan nog, dan ben ik er mooi van af.”

Dat iemand zich bij het zwemmen aan die stalen veren zou kunnen bezeren, daaraan dacht Kees niet en fluitend liep hij verder naar de smederij. Toen hij daar binnenkwam, was Klinkhamer juist klaar met lassen.

„En daar hebben we Kees,” zei Klinkhamer, „en dat nog wel lopend. Is er iets bijzonders?”

„Ik had echt zin in een wandeling,” antwoordde Kees, „en omdat er een matras in het meer drijft, kom ik vragen of Hielke en Sietse meegaan om haar op te vissen.”

„Een matras?” vroeg Sietse. „Hoe komt die daar?”

„Zij is van ons,” antwoordde Kees.

„Zijn jullie dan aan de schoonmaak?“ vroeg Hielke.

„Wel nee,” lachte Kees, „jij denkt toch niet dat wij onze matrassen in het meer schoonboenen?“

„Maar hoe komt dat ding dan in het water?“ vroeg Sietse.

„Toen ik vanmorgen wilde opstaan,” begon Kees, „moest ik plotseling zo niezen, dat de dekens tegen het plafond vlogen en de matras het raam uitzeilde.”

Hielke lachte, maar Sietse zei:

„Ik heb je wel door, Kees. Jij wilt niet vertellen hoe die matras in het meer terechtgekomen is, want het is natuurlijk weer jouw schuld. Maar goed, wij gaan mee om haar eruit te halen.”

De jongens gingen naar het grasveldje achter de smederij, waar aan de kant van de vaart, die daar achter de huizen langs liep, een boothuis was gebouwd. Daarin lag de Kameleon.

Sietse opende een deurtje in het boothuis en de jongens konden naar binnen gaan en in de boot stappen. Plotseling kwam er nog een jongen aanhollen.

Hij heette Louw Vrolijk en woonde bij de boterfabriek, waar zijn vader kaasmaker was.

„Kunnen jullie niet even op mij wachten,” riep Louw terwijl hij voor in de Kameleon naast Kees ging zitten.

„Wij hebben een spoedgeval,” lachte Sietse. „De matras van

Kees is in het meer gevallen en als wij haar er niet gauw uithalen, zinkt zij en moet Kees op harde planken slapen.”

„Daar krijgt hij een mooie, rechte rug van,” wist Louw.

„Mijn rug is recht genoeg,” bromde Kees, „maar het is maar een afgedankte matras die opgeruimd moet worden.”

„Aha,” merkte Sietse op, „en toen heb jij haar in het water gegooid?”

„Ik wilde alleen maar proberen of ik ermee kon varen,” bekende Kees, „maar dat ging niet. Ik had hierheen willen varen, want zij zit vol stalen veren en die kunnen wij dan op de oudijzerhoop gooien.”

„Als dat ding vol stalen veren zit,” zei Louw, „had jij toch kunnen weten dat zij niet bleef drijven.”

„Zij drijft wel,” mokte Kees, „maar net niet genoeg om mij te kunnen dragen.”

„Laten wij hopen dat zij niet gezonken is,” zei Hielke.

„Vooruit, Sietse, anders komen wij nog te laat.”

Sietse startte de motor en de Kameleon voer het boothuis uit en dan door de vaart naar de brug die daar vlak bij was. De Kameleon kon gemakkelijk onder de brug door en dan lag het grote meer voor haar boeg.

Sietse stuurde naar links in de richting van de Woudaap. Hij gaf de motor meer gas en schakelde over op de grootste

versnelling. De Kameleon richtte haar steven omhoog en in een baan van schuimend en kolkend water ging zij er als een raceboot vandoor. Van de twee hoge golven die aan weerszijden van de boeg werden opgeworpen, vlogen de druppels water de jongens om de oren. Maar dat kon de pret niet bederven. Integendeel! Zij vonden het geweldig om zo snel over het meer te varen. Maar dan minderde Sietse de snelheid want zij hadden de Woudaap bijna bereikt en moesten nu gaan uitkijken naar de matras.

„Waar heb je haar in het water gegooit, Kees?” vroeg Hielke. „Vlak voor de molen,” zei Kees. „En zij dreef weg naar het midden van het meer.”

De Kameleon voer nu ongeveer dertig meter uit de wal en de jongens stuurden naar alle kanten.

Maar toen zij tot voorbij de Woudaap waren gevaren hadden zij nog niets van de matras ontdekt.

Sietse liet de Kameleon nu langzaam naar het midden van het meer varen, maar hoe verder zij gingen hoe minder hun hoop werd om de matras te vinden. Het ding was spoorloos verdwenen.

„Zij is natuurlijk gezonken,” merkte Louw op. „Hoe kon het ook anders? Met al dat staal erin?”

„Ik geloof het ook,” beaamde Hielke.

„Weet ik veel,” zei Kees. „Maar toen ik erop ging staan, zonk zij een beetje en kwam daarna meteen weer boven. Dus wilde zij toch wel drijven.”

„Dat kon omdat er lucht in zat,” zei Sietse, „maar de lucht kan er aan alle kanten uit ontsnappen en dan gaat de matras tenslotte zinken.”

De Kameleon naderde intussen het eiland dat midden in het meer lag. Langs het eiland liep de vaargeul en daarin naderde een kleine vrachtboot met een luid puffende motor. De stuurman, die de Kameleon naast het eiland zag varen, gaf als waarschuwing een signaal met de hoorn.

„Die geeft warempel nog signalen ook,” merkte Sietse op, „terwijl zijn motor aan de andere kant van het meer al te horen is.”

Het bootje dat de naam ,Martha' droeg, voer de jongens voorbij. Op het dek zaten drie heren in ouderwetse crapeau's en zij rookten lange Goudse pijpen. De stuurman aan het roer, dat een reuze groot rad had, rookte een sigaar en keek voor zich uit, alsof hij een groot zeeschip bestuurde.

De jongens moesten erom lachen en de heren zwaaiden vrolijk een groet met hun lange pijpen.

„Die zijn goed uit voor hun plezier,” zei Kees. „Het is lang niet gek als je zo'n vrachtbootje hebt. Daar kunnen wel twintig

mensen in slapen.”

De jongens keken de ‚Martha’ na die luid puffend naar het dorp voer. Maar plotseling gaf de motor enige hevige knallen en ontstond er achter de boot een fontein van hoog opspattend water. Er klonk nog een extra luide knal en dan stopte de motor.

„Wat is dat?” vroeg Kees. „Is er een mijn onder water ontploft?”

„Wel nee,” zei Louw. „Dan was de boot met man en muis de lucht ingevlogen.”

„Ik denk dat er iets in de schroef is geraakt,” aarzelde Sietse.

„Ik zag iets boven water uitslingeren.”

„Wij moeten hen helpen,” zei Hielke. „Naar de matras hoeven wij niet langer te zoeken. Die is allang gezonken.”

Sietse stuurde de Kameleon naar de ‚Martha’ waar een van de heren bezig was met een bootshaak de schroef schoon te maken. De haak bleef in een warnet van draden steken en toen de mijnheer met veel inspanning de haak wist los te trekken, bleek er een metalen veer aan te hangen.

„Wat is dat nou?” riep hij verbaasd, „is hier een schuif met horloges gezonken?”

„Dat is geen horlogeveer, Albert!” merkte een van de andere heren op. „Dat lijkt meer op een veer uit een spiraalmatras.”

„Hebben de vissen hier dan matrassen?” vroeg Albert en hij peilde nogmaals met de vaarboom onder water.

„Drommels!” riep hij dan. „Er zit een heel groot kluwen rond de schroef. Zo kunnen wij niet varen.”

„Dat komt goed uit,” zei een van de andere heren, „want dat geknal van die petroleumvergasser maakte mij doof.”

„Maar hoe komen wij aan wal?” vroeg Albert.

„Laat ons maar drijven,” was het antwoord. „Wij hebben helemaal geen haast.”

De jongens, die meteen hadden begrepen dat de matras waarnaar zij zochten door de ‚Martha’ was overvaren, boden nu hun hulp aan.

„Onze boot kan u wel naar de wal duwen,” zei Sietse.

De heren keken naar het kleine motorbootje van de jongens en begonnen te lachen. Zij dachten dat de Kameleon niet in staat zou zijn om de ‚Martha’ in beweging te krijgen. Maar Sietse stuurde de stompe boeg van de Kameleon achter tegen de ‚Martha’ en liet de motor dan op volle toeren draaien. En tot grote verwondering van de heren, begon de ‚Martha’ weer te varen en het ging steeds sneller.

„Waar breng je ons heen?” vroeg de stuurman aan Sietse.

„Naar de polderdijk!” riep Sietse.

„Dat is goed,” antwoordde de stuurman. „Maar ik kan niet

sturen, het roer zit ook vast.”

„Laat het maar aan ons over,” zei Sietse en met de Kameleon wist hij het schip niet alleen te duwen maar ook te sturen. Zo naderden zij spoedig de polderdijk en Sietse stuurde zo goed dat de ‚Martha’ keurig langs de wal kwam te liggen.

„Dat hebben jullie verdraaid goed gedaan,” zeiden de heren en dan vroeger zij hoeveel zij betalen moesten voor de hulp.

„Helemaal niets!” zei Sietse. „Wij doen dit voor ons plezier!” En dan gingen de jongens helpen bij het lostrekken van de spiraalveren uit de schroef. De veren werden op de wal geworpen en vormden weldra een flinke hoop.

Er naderde iemand op een fiets. Het was Gerben, de knecht van boer Jellema. Hij kwam van de boerderij die even voorbij de Woudaap stond. Hij keek verwonderd naar al die spiraalveren en stapte van de fiets.

„Dat is een hele vangst, heren,” zei hij. „Hebben jullie een bed overboord laten vallen?”

„Dat zou je wel denken,” merkte een van de heren op, „maar er is iemand zo dom geweest om een matras in het meer te gooien en daar zijn wij nu met onze boot overheen gevaren.”

„Tja,” zei Gerben, „op het water kun je de gekste dingen meemaken. Zo heb ik eens een aanvaring gehad met een trein.”

De heren lachten en één van hen vroeg:

„Kwam die trein zomaar door het meer rijden?”

„Natuurlijk niet,” vertelde Gerben nu, „de trein reed over de spoorbrug waarvoor wij met een praam vol hooi lagen te wachten. Het water was die dag extra hoog en daardoor lag de boeg van de praam een halve meter hoger dan de brug. De boeg bleef ver genoeg vanaf de rails, maar raakte wel de treeplanken van de trein. En roetsj, alle treeplanken eraf. De trein reed zo snel dat niemand iets van de vernieling merkte en toen er bij het station gestopt werd en de passagiers gingen uitstappen, vielen zij allemaal naar buiten. Het hele perron lag vol krioelende mensen.”

De heren lachten om dat malle verhaal en vroegen hoeveel schadevergoeding Gerben had moeten betalen.

„Helemaal niets,” zei Gerben, „want niemand wist waar de treeplanken gebleven waren, want ik had ze gauw in de praam geladen en meegenomen naar de boerderij. Daar hebben wij een prachtig varkenshok van gebouwd. En als u het niet geloven wilt, komt u maar eens op de boerderij kijken.”

„Doet u dat maar niet,” riep Sietse lachend, „want het is allemaal fantasie wat hij vertelde.”

„Wel ja,” bromde Gerben, „jij weet altijd alles beter, hè? En vertel dan eens hoe die matras in het meer komt? Of hebben

jullie haar laten drijven?”

„Wel nee,” zei Sietse, „mijn matras ligt in mijn bed!”

„De mijne ook,” viel Kees hem gauw bij.

„De jongens hebben geen schuld,” zeiden de heren, „zij kwamen vanaf die molen varen en de matras dreef ginds bij het eiland.”

„Dan heeft iemand een nieuwe manier van vissen ontdekt,” zei Gerben.

„Hoe bedoelt u?” vroeg een van de heren.

„Wel,” aarzelde Gerben, „enige jaren geleden was in ons dorp een man, die een oude matras onder water duwde en haar daar enige dagen liet liggen. Als hij de matras dan weer naar boven haalde, zat zij vol dikke palingen. Maar de politie heeft die manier van vissen verboden, want die matras maakte de vissen erg lui en daardoor lieten zij zich te gemakkelijk vangen.”

„Wat heeft de politie verboden, Gerben Zonderland?” klonk plotseling de stem van veldwachter Zwart, die door niemand opgemerkt langs de dijk was komen fietsen. „Wat sta jij daar weer te vertellen, broer?”

„Niets bijzonders, Zwart,” antwoordde Gerben.

„Dat geloof ik graag,” zei Zwart. „Alles wat jij zegt, is nooit veel bijzonders. Maar laat in jouw verhalen de politie erbuiten, hè?”

En wat zie ik, heren? Heeft uw boot een matras in de schroef gehad?”

„Jawel, veldwachter. Het gebeurde daarginder bij het eiland! Gelukkig kwamen de jongens ons te hulp, want de schroef wilde niet meer draaien en het roer zat ook vast.”

„Ja, ja,” zei Zwart. „Deze jongens hebben al heel wat mensen geholpen. Als u hier blijft kamperen kunt u steeds op hun hulp rekenen!”

„Maar hoe kwam die matras in het meer?” vroeg Gerben.

„Misschien van kampeerders die op het eiland waren,” mompelde Zwart. „Gelukkig wordt er heel weinig in het water geworpen, want anders zou het meer spoedig vervuild zijn en daar is niemand mee gediend.”

De laatste spiraalveren werden uit de schroef getrokken en dan liet stuurman Albert de motor draaien. De schroef maalde weer krachtig door het water. Maar de „Martha” ging voorlopig niet verder, want de heren wilden wel enige dagen in het dorp blijven.

„Zeg jongens,” vroeg Zwart. „Nemen jullie die veren mee?”

„Ik zal jullie een zak geven,” zei een van de heren en hij verdween in het laadruim van de boot en kwam terug met een grote jutezak. De veren werden erin gestopt en de zak in de Kameleon geladen. Het was intussen twaalf uur geworden en

daarom ging Kees niet meer met de Kameleon mee, maar wandelde met Gerben, die op de boerderij ging eten, naar huis.

De Kameleon voer snel terug naar de smederij waar de jongens de spiraalveren op de oudijzerhoop wierpen. En daarmee was voor Hielke, Sietse en Louw het avontuur ten einde. Maar niet voor Kees. Want toen hij met Gerben bij de Woudaap kwam, stond zijn vader daar te wachten.

„Wat was er aan de hand met die boot?”

„De schroef kon niet meer draaien,” vertelde Gerben.

„Er zat zeewier omheen,” wist Kees, hoewel je in een zoetwatermeer nooit zeewier vindt.

Daarom vroeg Dijkstra dan ook verbaasd:

„Wat zeg je? Zeewier?”

„Ja! Van staal!” zei Gerben lachend. „Het was stalen zeewier van matrasveren!”

Maar wat Dijkstra daarop antwoordde was voor Gerben op dat moment totaal onbegrijpelijk, want Dijkstra riep kwaad:

„Wel verdraaid nog aan toe! Dat zal ik je inpeperen, grote schelm dat je bent! Ik zal je prompt...”

Meer hoorde Gerben niet, want vader en zoon Dijkstra waren plotseling achter de molen verdwenen. Kees liep voorop en holde voor z’n leven en daarachter kwam Dijkstra die de

gruwelijkste dreigementen riep, welke hij bovendien nog ,prompt' wilde uitvoeren ook. Voorbij de schuur, die naast de molen stond, zag Gerben Kees weer op de dijk komen, spoedig gevolgd door zijn vader.

„Kom hier, zeg ik je!” riep Dijkstra, maar Kees was doof en liep verder in de richting van Jellema's boerderij.

„Ik spreek je nog wel, jongetje!” riep Dijkstra hem na. „En voor straf krijg jij geen eten. Eet jij maar zeewier! Dat zit immers in het meer?”

Met een rood hoofd van het harde lopen, ging Dijkstra terug naar de molen. In het voorbijgaan zei hij tegen Gerben:

„Die Kees van mij heeft altijd wat! Maar nu krijgt hij geen eten en dat is de grootste straf die je hem kunt geven!”

Maar Kees ging doodleuk met Gerben naar de boerderij en at daar zo veel pannenkoeken dat zijn hoofd al net zo rood werd als dat van zijn vader, alleen met dit verschil, dat het gezicht van Kees glom van genoeg en dat kon je van Dijkstra beslist niet zeggen.

„Nou ja,” zei Kees tegen Jellema, „kon ik het helpen dat die matras zo snel naar het midden van het meer dreef? En die stomme kampeerders varen ook maar over alles heen! Laten zij beter uitkijken!”

„Tja Kees,” lachte Jellema, „ik weet niet of ik jou wel gelijk

kan geven, maar jij eet er in ieder geval niet minder om, hè?”
„Natuurlijk niet!” zei Kees en hij liet zich nog een groot bord
pap opscheppen.

HOOFDSTUK II

De traktatie

's Middags toen Hielke, Sietse en Louw bij de Woudaap kwamen vragen of Kees meeinging, zei Dijkstra:

„Vraag maar aan Gerben waar Kees is, zij zijn samen naar de boerderij gegaan. En vraag ook aan Kees of hij nog eten wil hebben want moeder houdt het voor hem warm.”

Sietse liet de Kameleon meteen verder varen.

„Wat zou er aan de hand zijn op de boerderij?” vroeg Louw.
„Vast iets heel bijzonders,” zei Sietse, „want Kees laat er zelfs zijn eten voor staan en dat zegt nogal wat.”

Door grote nieuwsgierigheid gedreven liet Sietse de boot op z'n snelst varen. In een ommezien was de boerderij bereikt en holden de jongens het erf op.

Daar zagen zij Kees in de wagenloods waar hij stond te kijken hoe Gerben de olie van de tractor ververste.

„Hé, Kees! Moet jij niet eten?” riep Sietse.

„Je moeder houdt het speciaal voor je warm,” merkte Hielke op.

„Dat is niet meer nodig,” antwoordde Kees, „ik heb al zeewier

gegeten.”

Gerben begon te lachen om de verbaasde gezichten van de jongens en dan vertelde Kees was er gebeurd was.

„Jij bent ook een mooie,” zei Hielke lachend, „maar je zult toch even aan je moeder moeten vertellen dat jij al gegeten hebt.”

„Dat is goed,” lachte Kees, „maar ik blijf in de Kameleon en als vader weer kwaad wordt, moeten wij gauw wegvaren!”

„Dat zullen wij doen,” beloofde Sietse en dan voer het hele stel terug naar de Woudaap waar Kees luid riep:

„Moederrr!! Ik heb al gegeten!!”

Dijkstra kwam uit de molen en zei:

„Zooo? Dat is fraai! Als mijnheer thuis niets krijgt, gaat hij prompt naar de bureu!”

„Maar u zei dat ik zeewier moest gaan eten,” zei Kees, „maar ik lust geen zeewier!”

„Jij bent een onverbeterlijke eter,” zei Dijkstra, „maar als jij ooit weer iets in het meer gooit dat er niet in hoort, gooi ik jou erbij! Begrepen?”

Daarmee had Dijkstra alles gezegd wat hij zeggen wilde en hij ging weer naar binnen. Kees kon een nieuw leven beginnen, een leven zonder matrassen in het water. Sietse startte de motor en de Kameleon voer het meer op. Er waren veel

zeilboten van kampeerders en dat gaf een gezellige drukte. Onze vrienden vonden het leuk om tussen al die boten door te kruisen. Daarbij moest Sietse goed sturen want sommige zeilers maakten onverwachte wendingen met hun boten.

„Die leren het nooit,” mopperde Sietse dan.

Toch is zeilen niet zo heel moeilijk, maar je moet er wel even voor oefenen. Dat hadden twee jongemannen in een kleine zeilboot bepaald niet gedaan, want zij voeren zo kris kras heen en weer dat het een wonder mocht heten dat zij zonder ongelukken bleven. De jongens zagen meteen dat de heren totaal de kluts kwijt waren en daarom stuurde Sietse de Kameleon zo dicht mogelijk bij hen. Maar dan moest hij meteen vol gas geven om een aanvaring met de twee zondagszeilers te voorkomen. De zeilboot die de naam ‚Snip’ droeg, scheerde rakelings achter de Kameleon langs.

„Die ‚Snip’ wordt nog een snik,” merkte Louw op. „Die lui krijgen vast een botsing.”

De man die voor in de ‚Snip’ zat en te pas of te onpas aan het fokketouw trok, keek lang niet vrolijk en wenkte naar de jongens om hulp.

„Zij weten niet wat ze moeten doen,” zei Hielke. „Laten wij proberen hen te helpen.”

Sietse liet de Kameleon keren en voer de ‚Snip’ achterna.

Maar de stuurman gaf, om een botsing met een andere boot te voorkomen, zo'n wilde ruk aan het roer dat de ‚Snip’ nu recht op de Kameleon aan voer. Sietse week gauw naar links en de boten gleden rakelings langs elkaar. Meteen liet Sietse de Kameleon weer keren en zo haalden de jongens de ‚Snip’ in. Op het moment dat zij bijna naast de ‚Snip’ waren, trok de stuurman weer aan het roer, want hij wilde terug naar de wal. De ‚Snip’ kwam nu schuin voor de boeg van de Kameleon, terwijl het zeil omsloeg en de giek rakelings over de hoofden van de jongens maaide. Sietse gaf de motor gauw extra gas en de sterke Kameleon duwde de zeilboot opzij waarna drie paar jongenshanden de rand van de ‚Snip’ vastgrepen. Vlug maakte Hielke een touw tussen beide boten vast. Zo lag de ‚Snip’ stevig gekoppeld en werd zij in bedwang gehouden door de sterke Kameleon.

„Jullie komen net op tijd, jongens,” zei de man aan de fok, „want Arie weet net zoveel van zeilen als een koe van vioolspelen.”

„Dat hebben wij gezien,” zei Sietse,

„Nou ja, Hendrik,” bromde Arie, „jij wist dat wij er beiden niets van konden en toch wou jij zeilen.”

„Ja! Maar omdat jij zei dat het niet zo moeilijk leek,” antwoordde Hendrik.

„Het is ook niet moeilijk,” zei Sietse, „als je maar kalm blijft en niet te wild aan het roer trekt.”

„Dat zei de botenverhuurder ook,” beaamde Arie, „en toen wij voor de wind het kanaal uitzeilden, ging het goed. Maar hier op het meer waar van alle kanten boten op je af komen is het veel moeilijker. Ik zal blij wezen als wij weer heelhuids terug zijn. Kunnen jullie ons naar het dorp brengen?”

„Dat willen wij wel doen,” zei Sietse, „maar dan moeten het zeil en de fok gestreken worden.”

Omdat de mannen zelfs niet wisten hoe zij een zeil moesten laten zakken, gingen Hielke en Louw aan boord van de ‚Snip’ en hielpen het zeil opvouwen.

Intussen liet Sietse de boten keren en voer dan naar de overkant van het meer. Daar bereikten zij een kanaal waaraan even verder een dorp lag. Bij een scheepshelling in het dorp hadden de mannen de zeilboot gehuurd. De eigenaar van de helling keek verwonderd toen de ‚Snip’ terug werd gebracht en hij vroeg:

„Is er iets niet in orde? Toch geen averij, hè?”

„Alles is oké, mijnheer,” zei Arie, „maar mijn vriend kreeg last van de zon.”

„Jij hebt zelf last van een zonnesteek,” mopperde Hendrik.

„Jij zeilde als een dronken matroos. Als de politie het gezien

had, was jij opgepakt!”

Onze vrienden lachten en maakten de Kameleon los van de ‚Snip’. Maar voor zij wegvoeren, gaf Arie hun een gulden die door Kees gretig werd aangenomen.

„Daar gaan wij een heerlijk ijsje voor kopen,” zei Kees, „vaar maar terug naar huis, want onze bakker heeft lekkerder ijs dan de bakker in dit dorp.”

„Jij zult het wel weten,” zei Sietse en dan voer de Kameleon terug over het meer en onder de brug door.

Toen zij achter langs de smederij gingen, hoorden zij de hamer van Klinkhamer op het aambeeld slaan. Dan bereikten zij de huizen van het dorp en legden aan bij het Raadhuisplein. Kees was de eerste die op de wal sprong en regelrecht naar de bakkerswinkel holde. Zijn vrienden hadden minder haast en toen zij bij de winkel kwamen, kwam Kees al naar buiten met voor ieder een dikke wafel. In de vensterbank van het etalageraam gingen de jongens zitten smullen en keken naar het hotel ‚De Gouden Leeuw’ vanwaar af en toe luid gezang naar buiten klonk.

„Daar binnen wordt plezier gemaakt,” zei Kees. „Wie zouden dat zijn?”

„Een stelletje kampeerders,” mompelde Hielke.

Kees, die zijn wafel het eerst ophad, ging naar het hotel en

keek door een raam. Daar zag hij de vier heren zitten die met de ‚Martha’ naar het dorp waren gekomen. De heren schenen zich best te vermaken en toen één van hen Kees zag, wenkte hij hem om binnen te komen.

„Hé jongens!” riep Kees. „Kom eens gauw. Misschien worden wij getrakteerd!”

„Hij wil steeds maar getrakteerd worden,” zei Louw.

Maar uit nieuwsgierigheid gingen zij toch even kijken.

Toen de heren de hele club voor het raam zagen, kwam één van hen naar buiten en nodigde de jongens binnen.

„Jullie hebben ons zo goed geholpen,” zei hij, „dat wij jullie iets willen aanbieden. Kom maar mee!”

Zo’n aanbod kun je natuurlijk weigeren, maar als je toch niets te doen hebt en als je dan weet hoe bijzonder lekker de limonade in het hotel is, waarom zou je dan niet meegaan?

De mijnheer behoefde zijn verzoek dan ook niet te herhalen, want de jongens gingen glunderend naar binnen. Daar kregen zij ieder een plaats tussen de heren aan een ronde tafel en mochten zij limonade bestellen. Ook kwam er een grote schaal met gebakjes op de tafel. De heren dronken zelf bier en hadden de grootste pret om Kees die het ene gebakje na het andere nam.

Zodra hun limonade op was, lieten de heren de glazen weer

vullen en voor Kees werd een grote slagroomtaart besteld. Maar toen hij ervan wilde eten, duwde een van de heren hem er met zijn gezicht middenin. De slagroom kleefde Kees aan zijn neus en oogwimpers en dat gaf weer heel wat vrolijkheid. Maar Kees lachte want nu lustte niemand meer iets van de taart en kon hij haar alleen opeten.

„Jij wordt zo misselijk als een kat,” voorspelde Sietse.

„Zolang ik het nog niet ben,” zei Kees, „zal ik mij daar geen zorg over maken.”

En hij at met smaak verder.

De hotelhouder vond Kees een beste klant, want zolang Kees doorging met eten, bleven de anderen zitten drinken. Maar ook de maag van Kees bleek aan een bepaalde inhoud gebonden te zijn en zo kwam dan eindelijk het moment dat er beslist geen kruimeltje meer bij kon en Kees bedankte voor meer gebak.

„Jij hebt wel je best gedaan, Kees!” zei een van de heren, „mijn vrienden krijgen een flinke rekening te betalen, want ik heb geen geld bij mij.”

„Ik ook niet! En ik ook niet!” zeiden de andere heren en dat klonk de hotelhouder verre van aangenaam in de oren.

„Wat bedoelt u?” vroeg hij. „Gaan jullie hier eerst veel verteren en kan het dan niet betaald worden? Dat is

flessetrekkerij!”

„Kunt u veren plukken van een kale kikker?” vroeg een van de heren en dan begonnen zij alle vier luid te lachen.

„Ik kan wel de politie erbij halen!” zei de hotelhouder dreigend. „En de vaders van de jongens zullen ook moeten betalen! Vooral jij, Kees Dijkstra! Jij met je gulzigheid hebt voor minstens twintig gulden achter je kiezen geduwd. Vader Dijkstra zal wel raar kijken als ik hem de rekening toon. Jij moest je schamen om zo ongehoord veel te eten!”

Dat de hotelhouder een kwartier geleden nog verheugd was over de hoeveelheid die Kees verteerde, bleek hij nu helemaal vergeten te zijn. Tja, als hij toen had geweten dat het niet betaald zou worden, had hij Kees natuurlijk niets gegeven. Maar hij liet het er niet bij zitten! Integendeel! Hij deed de deur op slot en belde de politie.

Vijf minuten later klopte Zwart al op de deur en liet de hotelhouder hem binnen.

„Zo heren?,’ zei Zwart, „wilt u niet betalen?”

„Ik wil graag betalen,” zei een van de heren, „maar ik heb geen geld bij me.”

„En wij ook niet,” zeiden de andere heren.

„En de jongheeren natuurlijk ook niet?” vroeg Zwart.

„Welnee,” zei Sietse. „Wij werden getrakteerd.”

„Waarom zie jij zo bleek, Kees?” vroeg Zwart.

„Ik ben bang voor mijn vader,” antwoordde Kees. „Hij zal erg kwaad zijn als hij alles moet betalen.”

„Dan had jij maar niet zo gulzig moeten wezen!” zei de hotelhouder.

„Wel heren,” zei Zwart, „als u niet betaalt, zal ik een procesverbaal moeten maken. Ook kan ik uw boot aan de ketting leggen, zodat u niet verder kunt varen.”

„Maar veldwachter,” zei de mijnheer, die Albert heette, „wij willen wel betalen, maar mijn geld is aan boord. Mag ik het even gaan halen?”

„En dan vaart u gauw weg?” vroeg Zwart spottend.

„Natuurlijk niet,” antwoordde Albert, „ik beloof u dat ik terugkom! Of gaat u anders even mee?”

„Ik zal toch eerst even jullie namen noteren,” zei Zwart en hij nam zijn verbalenboekje en vroeg: „Hoe is uw naam, mijnheer?”

„Piebe Piepogaal,” zei de mijnheer lachend. „Ik woon in Andersom en mijn beroep is regenmaker.”

De heren begonnen luid te lachen. Mijnheer Zwart bleef kalm en vroeg:

„Voelt u er iets voor een paar nachtjes in de cel door te brengen, mijnheer?”

„Nee, dank u wel veldwachter,” zei de mijnheer en hij voelde nogmaals in al zijn zakken en haalde dan een oude portemonnee te voorschijn. Daarin zaten alleen maar dubbeltjes, kwartjes en centen. De mijnheer stortte de hele inhoud leeg op de tafel en toen begonnen zij allemaal te tellen. Maar hoe zij ook telden, er bleek nog twee gulden te weinig te zijn.

„Die zal ik dan maar betalen,” zei de mijnheer die Albert heette en hij haalde uit een goed gevulde portefeuille een bankbiljet van honderd gulden te voorschijn.

„Maar,” zei Kees, „jullie hebben dus geld genoeg? Als ik dat geweten had, was ik nu niet mis...”

Verder zei Kees niets. Hij holde de deur uit naar de kant van de vaart en moest overgeven.

„Kees is misselijk van de schrik,” zei Louw. „Hij dacht werkelijk dat zijn vader alles zou moeten betalen.”

„Hij was zonder schrik misschien ook misselijk geworden,” lachte Sietse, „als je een taart en zes gebakjes eet, moet je wel ziek worden.”

De heren vonden het allemaal heel grappig en lachten alsof zij van hun leven nog nooit zo iets plezierigs hadden meegemaakt.

„U bent in een vrolijke stemming, heren,” zei Zwart, „u heeft

vakantie en u wilt plezier maken. Maar laat u de politie niet onnodig roepen want dan bent u strafbaar. Wilt u daar in het vervolg rekening mee houden?”

„Wij zullen er rekening mee houden,” beloofden de heren en dan gingen zij allemaal naar buiten. De heren staken het plein over en gingen naar de slagerij en de jongens zochten Kees op die met een bleek gezicht in de Kameleon zat te wachten.

„Hoe is het Kees?” vroeg Sietse, „ben je erg ziek?”

„Een beetje,” bibberde Kees. „Mijn maag doet zo vreemd.”

„Jouw maag zal wel oververmoeid zijn,” hoonde Sietse.

„Het is de schuld van die mannen,” bekende Kees. „Ik schrok omdat zij niet betalen wilden.”

„Bij jou krijgt een ander altijd de schuld,” zei Sietse. „Maar jij bent ziek en daarom zullen wij je naar huis brengen.”

„Ik wil niet naar huis!” riep Kees uit. „Het gaat wel over.”

Sietse startte de motor en de Kameleon voer terug naar het meer. De jongens gingen langs de rietkragen en keken naar de kampeerders. Maar toen zij langs een tent voeren waar vis werd gebakken, riep Kees:

„Vlugger Sietse! Schiet op! Ik kan die lucht niet verdragen.”

„Stel je niet aan, kruidje-roer-me-niet!” zei Sietse, „moet er misschien iemand vooruitzwemmen om te ruiken of de lucht

wel goed is voor jou?”

Kees zweeg. Hij had zichtbaar moeite om zich goed te houden. De Kameleon voer nog een paar maal het meer rond en dan was het tijd om naar huis te gaan. Maar toen Sietse eerst naar de Woudaap wilde varen, zei Kees dat hij liever mee ging naar de smederij.

„Waarom?” vroeg Hielke, „dan moet jij dat hele stuk teruglopen.”

„Lopen is gezond,” bromde Kees, „en als ik dan thuiskom, ben ik weer helemaal in orde.”

„Van mij mag jij lopen, zoveel je wilt,” zei Sietse. „Wij nemen je wel mee naar de smederij, maar het verbaast mij dat jij nu ineens zo kwiek bent. Die gebakjes zijn zeker toch ergens goed voor geweest.”

„Zeur niet,” mokte Kees, „ik kan harder lopen dan jij, want jij bent veel te dik!”

Louw lachte en zei:

„Kees is weer beter. Hij begint weer praatjes te krijgen.”

Zij voeren langs de ‚Martha’ en zagen door de ronde patrijspoorten de heren in de kajuit zitten. Het ging daarbinnen vrolijk toe want de jongens hoorden hen luid lachen.

„Die maken veel plezier,” zei Hielke.

„Zij zijn gek!” zei Kees. „Maar ik krijg ze nog wel!”

„Wat wou jij dan doen?” vroeg Louw.

„Dat weet ik nog niet,” antwoordde Kees, „maar ik bedenk wel wat!”

Kees had al een plannetje, maar dat vertelde hij niet. En het was om dat plan, dat Kees meevoer naar de smederij. De Kameleon bereikte de brug en voer dan weldra het boothuis in. De jongens stapten uit en gingen naar de smederij.

Klinkhamer keek verwonderd naar Kees en vroeg:

„Moet jij niet naar huis? Het is al halfzes!”

„Ja, ik ga al,” riep Kees, „tot morgen jongens.”

Kees vertrok naar de polderdijk.

„Hadden jullie hem niet even thuis kunnen brengen?” vroeg

Klinkhamer aan Hielke en Sietse.

„Kees gaat liever lopen,” zei Hielke.

„Lopen?” vroeg Klinkhamer, „maar dat doet hij nooit! Hij is toch niet ziek?”

„Kees had teveel gebakjes gegeten,” vertelde Sietse nu, „en nu loopt hij voor zijn spijsvertering.”

Klinkhamer schudde zijn hoofd. Met die jongens was er alle dagen wel iets bijzonders. Louw ging ook naar huis en moeder Klinkhamer kwam zeggen dat de boterhammen stonden te wachten. Dat hoefde zij geen twee keer te zeggen

want de spijsvertering van haar zoons was nog beslist in orde. Intussen wandelde Kees langs de polderdijk en naderde de ,Martha' De heren zaten nog in de kajuit en dat kwam Kees goed van pas. Want de snoodaard trok uit de berm van de dijk een grote graszode los en liep daarmee naar de ,Martha' waar hij luid riep:

„Is er iemand aan boord?”

De heren die nog vrolijk zaten te praten, zwegen nu en een van hen schoof het luik open bij de ingang van de kajuit. Maar voor hij zijn hoofd naar buiten kon steken om te kijken wie er op bezoek kwam, wierp Kees de graszode naar binnen. Het regende modder en gras op de tafel. Kees vluchtte naar de achterkant van de dijk en holde naar de Woudaap, waar hij hijgend thuiskwam.

„Wat heb jij een haast,” zei Dijkstra verwonderd, „of heb jij weer zo'n honger?”

„Welnee,” zei Kees, „helemaal niet! Maar ik dacht dat het al laat was.”

Kees at inderdaad maar weinig en daarom vroeg Dijkstra:

„Wat is er met jou?”

„Niets!” zei Kees. „Ik heb niet zoveel trek als anders.”

„Wat heb jij bij Jellema gegeten?” vroeg moeder.

„Pannekoeken,” zei Kees.

„Aha!” riep Dijkstra lachend, „geef hem dan in ’t vervolg pannekoeken, moeder! Dat is het beste middel om te voorkomen dat hij ons arm eet!”

Buiten klonk een fietsbel. Gerben reed voorbij en zwaaide een groet naar Dijkstra. Gerben ging naar huis, maar bij de ‚Martha’ hielden de vier heren hem aan.

„Wat voor soort kwajongens wonen er in dit dorp?” vroegen zij verontwaardigd. „Wij trakteerden hen op limonade en gebak en als dank gooide een van hen een graszode in onze kajuit. De borden met soep zitten vol modder.” Gerben lachte.

„Wel heren,” zei hij, „als de jongens zo iets doen, hebben zij er wel een reden voor. Maar wat geeft het als er een beetje zand in de soep ligt? U moet er niet in roeren dan blijft het zand rustig op de bodem van het bord liggen. Iets anders is het als er, zoals het mij gebeurde, plotseling een nijlpaard in je bord zwemt. Want die dieren kun je er niet uitscheppen, daarvoor zijn de lepels te klein.”

De heren keken Gerben een moment verbaasd aan en begonnen dan te lachen.

„Jij bent ook een rare,” merkte een van hen op.

„Zo zijn wij hier allemaal,” zei Gerben, „smakelijk eten, heren! En denk erom! Niet roeren!”

Zo gingen de heren, dank zij Gerben, weer lachend aan boord. Maar Kees keek die avond met angst en beven naar alle voorbijgangers die vanaf het dorp langs de Woudaap kwamen.

HOOFDSTUK III

De kleermaker krijgt een brief en de jongens vinden iets bijzonders

In het dorp woonde ook de kleermaker Neekema. Hij was vader van drie kleine kinderen en had een lieve vrouw. Maar het opmerkelijke aan dit gezin was, dat zij allemaal erg mager waren. Gerben beweerde vaak:

„Neekema is zó mager dat zelfs geen hond hem wil bijten.” Neekema had niet veel te doen. Vroeger was dat anders, toen zat hij van de vroege morgen tot de late avond te knippen en te naaien. Maar tegenwoordig kochten de mensen hun kleren kant en klaar in de stad en kreeg onze kleermaker steeds minder werk. Geen werk, geen geld en zo kwam het dat de Neekema's zo mager werden. Toch was Neekema een bekwaam vakman, maar tegen de machines die de kleren bij honderden stuks maakten, kon Neekema niet werken. „Neekema maakt de vesten te kort en de rekeningen te lang,” zei Gerben.

Maar dat was niet waar. Gekochte kleren uit een winkel zijn nu eenmaal goedkoper dan die welke speciaal gemaakt

worden door een kleermaker.

Neekema beleefde een moeilijke tijd, totdat er een brief kwam.

Een brief waarmee Neekema de volgende morgen reeds vroeg in de smederij kwam. Klinkhamer en de jongens zagen meteen dat Neekema erg opgewonden was en zij werden wel nieuwsgierig toen de kleermaker de brief te voorschijn haalde en zei:

„Klinkhamer! Deze brief heb ik gekregen van een notaris uit de stad! Mijn oom Willem is overleden en nu zijn een neef en ik de enige erfgenamen. En als ik u dan vertel dat mijn oom er warnpjes bijzat, ik mag wel zeggen, dat hij heel rijk was, dan zult u begrijpen dat deze brief veel voor mij kan betekenen!”

„Dat hoop ik, Neekema,” zei Klinkhamer, „was uw oom al oud?”

„Hij was tweeënnegentig,” antwoordde Neekema, „en tot zijn laatste dag was hij nog te gierig om mij een paar centen te lenen. En hij had genoeg! Hij had zo veel dat hij het toch niet meer kon opmaken.”

„Wat was hij voor een man?” vroeg Klinkhamer. „Had hij vroeger een grote boerderij?”

„Wel nee,” legde Neekema uit, „hij had een zadelmakerij.

Hij maakte paardetuigen, tassen, tenten en van alles. Hij werkte met drie knechten en vanuit de hele provincie kwam iedereen bij hem kopen. Toen hij vijftenzestig jaar was, verkocht hij de zaak en ging rentenieren. Ja, ja, hij was schatrijk.”

„Dat ziet er dan goed voor u uit, Neekema,” zei Klinkhamer, „want als uw neef en u ieder de helft krijgen, is dat een mooie meevaller.”

„Maar het werd ook hoog tijd!” zei Neekema, „wij hebben het lang niet breed! De armoe is bij ons als kind aan huis en daar moet nodig een eind aan komen. Nu wil ik graag met de eerste bus naar de stad, maar kunt u mij een rijksdaalder lenen? Ik moet nog een jas maken voor boer Brandsma en zodra die mij betaald heeft, krijgt u uw geld terug!”

„Maar Neekema!” zei Klinkhamer lachend, „u denkt toch zeker niet dat ik u geen geld wil lenen omdat ik bang ben dat ik het niet terugkrijg? Hierzo, beste man! Een tientje! Dan zit u niet direct zonder geld!”

„Klinkhamer, u bent een goed mens,” zei Neekema, „ik dank u wel en als ik straks de erfenis ontvang, zal ik u niet vergeten! Daar kunt u zeker van zijn!”

„Dat is van later zorg,” zei Klinkhamer, „maar mocht u veel geld krijgen, ga dan eerst rustig nadenken voor u het uitgeeft.”

„Tja,” zei Neekema, „dat is een probleem. Wat zal ik gaan doen als ik geld heb?”

Gerben kwam in de smederij en meteen vroeg Neekema hem:

„Zeg Gerben, wat zou jij doen als jij plotseling rijk werd?”

„Dan kocht ik beste renpaarden,” zei Gerben, „en daarmee ging ik naar alle harddraverijen en probeerde prijzen in de wacht te slepen.”

„Dat is onzin!” bromde Neekema, „dan ga je met je geld gokken en daarop rust geen zegen.”

„Goed,” zei Gerben. „Ik weet ook nog wat anders. Ik kocht een stuk land en liet er koeien op grazen. Dan haalde ik alle aardappelschillen en groenteafval op van de mensen in het dorp en gaf dat ook allemaal aan de koeien. Op die manier zou ik heel goedkoop kunnen vetmesten en ze dan verkopen aan de slager.”

„Dat zou mij te wreed zijn,” zei Neekema, „ik zou nooit een dier kunnen laten slachten. Ik ben vegetariër! Wij eten nooit vlees!”

„Daarom bent u ook zo mager,” zei Gerben.

„Dat is niet waar!” riep Neekema kwaad, „een mens kan best dik worden van melk, eieren, boter en kaas. Daar hoeft je helemaal geen vlees voor te eten. Maar jij bent een kannibaal!!

Drommels, daar is de bus!"

Neekema holde de smederij uit en het was maar goed dat een van de passagiers hem zag hollen en de chauffeur waarschuwde, anders was de bus zonder hem naar de stad gereden.

„Wat is Neekema heetgebakerd?" merkte Gerben verbaasd op, „hij heeft een haast als iemand die iets heel belangrijks heeft te doen."

„Wie zal het zeggen," zei Klinkhamer, maar hij zei verder niets en ook Hielke en Sietse zwegen. Want zulke dingen mag je niet aan de grote klok hangen, nietwaar?"

„Het zal nog eens raar aflopen met die Neekema," lachte Gerben, „als hij niet meer gaat eten, waait hij nog eens uit z'n jasje. Laat mij dan maar een kannibaal wezen, maar als ik zo mager was, zou ik niet kunnen werken! Tot ziens, vrienden!" Gerben ging naar de boerderij van Jellema. Hielke en Sietse bleven wachten tot Louw kwam en dan voeren zij naar de Woudaap waar Kees ook aan boord kwam.

„Ben jij weer helemaal beter, Kees?" vroeg Hielke belangstellend.

„Natuurlijk," antwoordde Kees, „ik kan toch niet ziek zijn als ik vakantie heb? En die vier heren heb ik het betaald gezet dat zij mij voor de gek hielden."

„Wat heb jij dan gedaan?“ vroegen z'n vrienden nieuwsgierig. Kees vertelde hoe hij een graszode in de kajuit had geworpen, waarop Louw zei, dat het toch niet leuk was om gebak te betalen met modder.

„Weet jij wat je in 't vervolg moet doen, Kees?“ stelde Sietse voor, „als jij weer eens door iemand getrakteerd wordt, vraag dan, of ieder gebakje meteen betaald wordt. Dan hoeft je nooit meer bang te zijn dat de rekening naar je vader wordt gestuurd.“

„Dat zal ik doen,“ riep Kees lachend uit.

De Kameleon voer het meer over en kwam dan langs het Paviljoen, waar de dames en heren vanaf het terras lachend naar de jongens keken.

„Die zitten daar goed,“ zei Kees.

„En daar hebben ze heerlijk gebak,“ viel Hielke hem bij.

„Dat hoeft je mij niet te vertellen,“ zei Kees. „Dat weet ik allang!“

Op de aanlegsteiger voor het terras stond een mevrouw die iets in haar tasje zocht. Maar dan viel haar portemonnee op de grond en rolde in het water.

„Stop Sietse!“ riep Hielke. „Die mevrouw laat iets in het water vallen!“

Sietse stuurde de Kameleon naar de steiger.

„Kunnen wij u helpen, mevrouw?“ vroeg Hielke.

„Mijn portemonnee ligt in het water,” vertelde de dame, „hier op deze plaats viel hij van de steiger.”

„Wij zullen hem wel opduiken,” beloofde Sietse en hij begon zijn overall uit te trekken. Maar Kees stond al in zijn zwembroekje en dook met een plons in het water. Het duurde even en dan kwam Kees weer boven. Hij zoog frisse lucht in zijn longen en dook weer onder. Op de steiger kwamen vele belangstellenden naar de verrichtingen van onze duiker kijken. Kees dook wel vijfmaal en nog steeds had hij de portemonnee niet gevonden.

„Moet ik je helpen?“ vroeg Sietse.

„Wel nee!” riep Kees proestend uit en hij dook weer onder. Dan kwam hij zegevierend naar boven met de portemonnee. „Goed gedaan,” riepen de toeschouwers en de dame zei: „Jij bent een flinke jongen! Komen jullie mee? Dan trakteer ik!”

Kees droogde zich vlug af en trok zijn kleren weer aan.

De mevrouw bracht de jongens naar een tafeltje, waar zij koffie kregen met gebak. Kees at alweer als een wolf. Maar toen de mevrouw hem nog een gebakje aanbood, zei Sietse: „Denk erom, Kees! Het eerste gebakje is nog niet betaald!” „Wat betekent dat?“ vroeg de mevrouw verwonderd.

De jongens vertelden haar wat er de vorige dag gebeurd was. „Zooo?” zei de dame lachend, „dus jij had je ziek gegeten, Kees? Dan mag jij nu nog één gebakje nemen, maar meer niet. Jij zou weer eens ziek kunnen worden.”

Kees keek Sietse lang niet vriendelijk aan en nam dan het grootste gebakje dat er nog op de schaal lag.

Toen zij een kwartier later verder voeren, mokte Kees:

„Dat was goed stom van jou, Sietse Klinkhamer, om aan die mevrouw te vertellen dat ik gisteren ziek was. Daardoor kreeg ik maar twee gebakjes en ik had nog wel met opzet vijfmaal gedoken.”

„Heb jij met opzet vijfmaal gedoken?” vroeg Hielke verwonderd.

„Wel ja,” legde Kees uit, „ik vond die portemonnee al bij de eerste duik. De volgende duiken deed ik met de portemonnee in m’n hand. Ik dacht, hoe moeilijker het lijkt, hoe groter de beloning.”

„Wat ben jij een gemene oplichter,” riep Sietse.

„En jij bent een gemene verklikker,” schreeuwde Kees.

„Als ik met zulk gemeen volk moet varen,” zei Louw lachend, „breng mij dan maar naar de wal.”

„Wel nee,” stelde Hielke voor. „Wij jagen dat gemene volk van boord.”

„Maar toch hebben jullie aan mij te danken, dat jullie twee gebakjes kregen,” zei Kees.

„Dat is waar,” beaamde Louw.

„En aan Sietse heb jij te danken,” zei Hielke, „dat jij je niet ziek hebt gegeten, Keesie!”

De Kameleon voer in de richting van de ‚Martha’. De vier heren waren juist van boord gegaan en wandelden naar het dorp.

„Zij gaan zeker weer naar het hotel,” zei Hielke.

„Maar ik kom niet weer bij hen binnen,” rilde Kees, en de schrik schoot hem weer in de benen.

Louw zag iets in het water drijven en toen hij er naar wees, stuurde Sietse de Kameleon erheen. En dan bleek er een brief in het water te liggen, die door Hielke werd opgevist. De inkt was door het water over het papier uitgevloeid, maar toch kon Hielke de inhoud van de brief wel lezen:

Beste Joop,

Nu jullie daar met de ‚Martha’ zijn, kan ik jullie een tip geven voor een heel eenvoudige inbraak, die jullie veel geld kan opleveren. Bij de boterfabriek staat in het kantoor een oude brandkast, die aan de achterkant gemakkelijk opengemaakt kan worden. Meer hoeft ik je niet te vertellen, maar vergeet mijn aandeel niet.

Je vriend Willem.

„Ai,” mompelde Louw, „die heren zijn dus inbrekers? Dat had ik niet gedacht.”

„Zij wilden gisteren ook al niet betalen,” zei Kees. „Die lui proberen iedereen op te lichten!”

„Wij moeten Zwart waarschuwen,” stelde Sietse voor en hij liet de Kameleon op de grootste versnelling naar het dorp varen. Bij het Raadhuisplein legden zij aan en gingen naar het gemeentehuis op zoek naar Zwart. Maar de bode vertelde hun dat Zwart afwezig was.

„Vannmiddag zal hij er wel zijn,” zei hij.

„Dan komen wij wel terug,” zei Hielke.

De jongens verlieten het gemeentehuis en staken het plein over naar het hotel ‚De Gouden Leeuw’. Maar toen zij door de ramen keken, bleken de vier heren inbrekers daar niet te zijn.

„Waar zijn zij dan heengegaan?” vroeg Kees zich af.

„Misschien naar de boterfabriek,” wist Sietse, „laten wij daar maar even gaan kijken.”

Zij gingen weer in de Kameleon en voeren naar de boterfabriek. Daar legden zij aan en gingen het terrein op. Door de open deuren van de kaasmakerij zagen zij de vier heren die vol aandacht de bereiding van de kaas volgden.

„Dat noem ik toch brutaal,” fluisterde Louw. „Zij doen net alsof het hele heren zijn en misschien gaan zij hier vannacht inbreken.”

De directeur van de fabriek kwam ook in de kaasmakerij en hij gaf de heren een hand.

„Moet je dat zien!” zei Kees. „De directeur moest eens weten met wie hij te doen heeft. Wij moeten hem waarschuwen.”

„Dat zal Zwart wel doen, zodra wij hem alles verteld hebben,” bromde Sietse. „Wij moeten niets laten blijken, want de heren mogen niet merken dat hun plan bekend is. De politie moet hen op heterdaad kunnen betrappen en daarom is het beter hen rustig hun gang te laten gaan!”

De directeur nam de bezoekers mee naar het kantoor. De jongens, die stiekem door de ramen gluurden, zagen hoe de heren opgewekt zaten te praten en grote sigaren rookten.

„Ik vind het niet erg snugger van de directeur om zo maar vreemdelingen mee te nemen naar het kantoor,” bromde Hielke, „die lui kunnen nu alles rustig bekijken en weten dan precies hoe zij hun slag kunnen slaan.”

„Maar nu wij alles weten,” knikte Sietse, „zullen zij nog een zware pijp roken.”

De heren bleven een half uur bij de directeur en wandelden dan terug naar het dorp. De jongens gingen weer varen, en

toen zij langs het Raadhuisplein kwamen, zagen zij de heren weer naar het hotel gaan, waar zij een warme maaltijd bestelden.

De torenklok sloeg twaalf uur en het was voor onze vrienden tijd om naar huis te gaan. Hielke en Sietse moesten eerst Kees nog naar de Woudaap brengen, maar door in de grootste versnelling te varen, werd die afstand in zeven minuten afgelegd. Bij de Woudaap was Gerben. Toen Kees aan wal ging, stapte Gerben in de Kameleon en voer met de Klinkhamertjes mee naar de smederij. Toen zij langs de „Martha” voeren, zei Gerben:

„De heren zijn niet thuis. Zij eten zeker in het hotel. Op die manier kun je wel gemakkelijk kamperen, maar het kost wel een paar centen.”

„Zo is het,” zei Sietse. „Die heren hebben vreemde manieren.”

„Wat bedoel je daarmee?” vroeg Gerben. „Vind jij het dan niet goed, wat die heren doen?”

„Nee,” antwoordde Sietse. „Want als je deftig gaat doen van een ander zijn centen, vind ik het niet goed. Ik steel geen geld om in een hotel te kunnen eten!”

„Wat zeg je me nou?” riep Gerben verbaasd. „Wil jij beweren, dat die mannen geld stelen om er plezier mee te

maken?”

„Als jij het niet verder vertelt,” zei Sietse, „zullen wij je een brief laten lezen, waar heel wat instaat. Maar dan mag je er werkelijk met niemand een woord over spreken.”

„Dat beloof ik,” knikte Gerben, „ik zal zwijgen alsof ik een hangslot op mijn mond heb.”

„Goed,” zei Hielke, „lees deze brief dan maar. Laat hem niet in het meer vallen want wij willen hem aan Zwart geven.”

Met stijgende verbazing las Gerben de inhoud en zei dan:

„Dat is helemaal het toppunt! Die heren liggen hier dus met hun schuit te wachten tot zij de kans krijgen om het geld uit de boterfabriek te stelen. Maar hoe komen jullie aan deze brief?”

„Die hebben wij uit het water gevestig,” vertelde Hielke, „hij dreef in de buurt van de ‚Martha’.”

„Het is maar goed dat jullie zo vaak op het meer rondzwaken,” zei Gerben, „want er kan niets gebeuren of jullie zijn erbij. Laat die brief wel aan Zwart lezen, dan kan de politie haar maatregelen nemen.”

„Natuurlijk,” beaamde Sietse, „en wij moeten er dus met niemand over praten.”

„Ik zie mij binnenkort al in de krant staan,” zei Gerben, „als de helper van Zwart, die de dieven pakte.”

„Dan mag jij eerst je haar wel laten knippen,” zei Sietse, „anders weten de mensen niet, wie de boef is en wie de helper van de politie.”

„Moet ik misschien mijn zondagse pak er ook nog bij aantrekken?” vroeg Gerben.

„Als jij je brandweerhelm erbij opzet, is het wel voldoende,” meende Sietse.

„Houd jij jezelf voor de gek,” zei Gerben, „maar als de dieven straks gegrepen worden, ben jij er niet! Dat werkje zal ik wel moeten opknappen! Dat zul je zien en beleven!”

De Kameleon had de smederij bereikt en voer het boothuis binnen. Gerben en de jongens stapten uit en liepen naar de smederij. Maar Klinkhamer was er niet, hij zat al aan tafel in de woonkamer.

„De groeten aan jullie vader,” zei Gerben, „en eten jullie maar flink! Daar kunnen jullie van groeien!”

„De groeten aan je koeien!” rymde Sietse, maar dat vond Gerben niet leuk en hij stond al te bedenken wat hij daarop zou antwoorden. Maar Hielke en Sietse gingen daar niet op wachten en holden het huis al in en toen ging Gerben ook maar.

HOOFDSTUK IV

De erfenis van Neekema

's Middags stopte de bus uit de stad voor de smederij en Neekema, de kleermaker, stapte uit.

„Daar is Neekema terug vader!” riep Sietse.

„Warempel!” ontdekte Klinkhamer, „maar wat kijkt hij somber. Zou hij niets geërfd hebben?”

Neekema kwam de smederij binnen. Hij ging tegen de werkbank leunen en duwde zijn hoed achterover. Zijn neus, die zich lang en scherp aftekende en zijn ogen die onrustig de smederij rondkeken, gaven zijn mager gezicht de uitdrukking van een hulpbehoevende vogel.

Klinkhamer vroeg hem maar niets, hij zag hoe Neekema als een diep teleurgesteld man teruggekomen was en dat terwijl hij die morgen zo vol hoop op reis ging. Hielke en Sietse durfden Neekema niet aan te kijken, zij vonden het reuze zielig dat die arme man de kans op een erfenis was misgelopen.

En dan zei Neekema met een diepe zucht:

„Tja, het kan raar gaan in de wereld. Mijn neef Karel is een

grote losbol en hij erft het hele huis met alles erin. En ik? Ik kan het niet eens vertellen!”

„Uw neef kreeg dus alles en u kreeg niets?” vroeg Klinkhamer.

„Daar komt het inderdaad op neer,” beaamde Neekema, „mijn neef de losbol kreeg alles!”

„Maar waarom liet de notaris u dan komen?” vroeg Klinkhamer. „Als uw overleden oom niets aan u vermaakt heeft, waarom nodigde de notaris u dan uit om aanwezig te zijn bij de opening van het testament?”

„Dat had mijn oom zo bepaald!” vertelde Neekema. „De notaris moest mij verzoeken om aanwezig te zijn, zo stond het in het testament.”

„Maar dat is toch belachelijk,” zei Klinkhamer, „als er verder niets voor u was.”

„Nou ja,” bromde Neekema, „ik erfde een paard.”

„Een paard?” riepen Klinkhamer en de jongens verbaasd uit, „wat moet u met een paard doen?”

„Is het een harddraver?” vroeg Hielke.

„Wel nee,” riep Neekema, „het is dood!”

„U erfde een dood paard?” vroeg Klinkhamer, „of is het geslacht en ingeblikt, zodat u een voorraad vlees heeft?”

„Ik ben toch vegetariër!” zei Neekema.

„Dat vergat ik, neem mij niet kwalijk,” prevelde Klinkhamer.

„Het is een opgezet paard!” ging Neekema verder.

„Een opgezet paard?” vroeg Klinkhamer en even dacht hij dat Neekema dronken was, maar dan herinnerde hij zich dat de kleermaker ook een strenge geheelonthouder was en dus nooit drank gebruikte.

„Tja,” zei Neekema, „een opgezet paard! Een paard waar ik geen raad mee weet. Ik denk dat ik het maar cadeau geef aan een speeltuin in de stad.”

„Maar dan kunt u uw eigen kinderen er toch mee laten spelen,” stelde Sietse voor.

„Dat heb ik ook gedacht,” antwoordde Neekema, „maar liet vervoer vanuit de stad naar hier is mij te duur. Voor dat geld kan ik beter eten kopen.”

„Als de jongens met hun boot en een praam het paard gaan halen,” zei Klinkhamer, „kost dat vervoer u niets.”

Gerben kwam binnen.

„Zeg Gerben,” vroeg Klinkhamer, „je komt als geroepen. Wil jij samen met de jongens het paard van Neekema uit de stad halen?” „Als je me nou, Neekema!” riep Gerben verbaasd, „heeft u een paard? Dus u heeft toch mijn raad opgevolgd? En laat u dat paard meelopen bij de harddraverijen?” Neekema schudde mistroostig het hoofd.

„Nee, Gerben,” legde Klinkhamer uit. „Neekema heeft een opgezet paard gekregen, maar hij ziet geen kans om het hierheen te vervoeren en daarom vragen wij of jij het wilt halen met een praam.”

„Wel ja,” zei Gerben, „als ik iemand helpen kan, doe ik het graag, maar hoe komt u zo plotseling aan een paard?”

„Dat heb ik geërfd van een rijke oom. Maar het is dan ook alles wat hij mij naliet.”

„Wel, wel,” bromde Gerben, „je zou zo zeggen, hoe komen die rijke mensen erbij om een opgezet paard te gaan houden?”

„Dat kan ik je heel gauw verklaren,” verduidelijkte Neekema, „mijn oom was zadelmaker en op dat paard paste hij de zadels.”

„Het paard was dus een model,” begreep Gerben.

„Juist,” zei Neekema, „maar het heeft heel weinig waarde en daarom kan ik er geen kosten aan besteden. Ik kan het vervoer beslist niet betalen.”

„Wie praat er over betalen?” zei Gerben, „wij halen dat modelpaard gratis voor niks, hè jongens? En dan gaan wij morgen meteen!”

„Graag Gerben! Dat doen we!” riepen Hielke en Sietse verheugd, want het zou een leuk uitstapje kunnen worden.

„Ik vind het best,” knikte Neekema, „hier is het adres, waar het paard gehaald moet worden.”

Hij gaf Gerben een kaartje en daarop stond: Reigerlaan 21.

„Achter het huis is een schuurtje,” legde Neekema uit, „en daar staat het in.” „Mooi zo,” knikte Gerben, „dan vinden wij het wel. En wij zullen het beestje heel voorzichtig behandelen.”

„Dat is niet nodig,” zei Neekema. „Het is helemaal geen ramp als het onderweg beschadigd wordt. En dan ga ik nu maar naar huis. Mijn vrouw zit vol ongeduld te wachten, maar ik moet haar helaas teleurstellen. Dat is niet zo prettig.”

„Het is heel jammer,” beaamde Klinkhamer, „maar laat de moed niet zakken, Neekema. En voor ik het vergeet. Ik moet nog een nieuwe werkbreek hebben. Wilt u daar voor zorgen? U weet de maten nog wel, nietwaar?”

„Jazeker Klinkhamer,” zei Neekema verheugd, „het komt in orde!”

„Als u toch met broeken bezig bent,” zei Gerben, „maak er voor mij dan ook nog een.”

„Graag Gerben,” lachte Neekema, „heel goed! Jullie worden hartelijk bedankt. Dan kan ik mijn vrouw toch nog iets goeds vertellen!”

En dan verdween hij haastig naar het dorp.

„Ik heb niet eens een broek nodig,” zei Gerben.

„Ik ook niet,” viel Klinkhamer hem lachend bij, „maar Neekema moet geholpen worden en vooral nu hij zo’n teleurstelling te slikken kreeg!”

„Ik ben het helemaal met u eens,” zei Gerben, „en jongens, dan spreken wij vanmiddag nog wel even af hoe laat wij morgen vertrekken. Tot ziens!”

In de deuropening botste Gerben tegen Louw die met veel haast naar binnen wilde hollen.

„Zeg eens dollé!” bromde Gerben, „kan het niet een beetje rustiger? Of is jullie vakantie zó kort, dat jij alles op een draf moet doen?”

„Neem mij niet kwalijk, Gerben,” stotterde Louw.

„Jij behoort mijnheer tegen mij te zeggen,” zei Gerben.

„Goed mijnheer Gerben,” antwoordde Louw quasi beleefd en dan liet Gerben hem naar binnen gaan.

„Zeg jongens,” zei Louw fluisterend tegen Hielke en Sietse, „Zwart ging naar het gemeentehuis. Nu kunnen wij hem de brief brengen.”

„Goed, dat doen wij meteen,” knikte Sietse en zij holden naar het boothuis en voeren dan met de Kameleon naar het Raadhuisplein. Daar aangekomen liepen zij naar het gemeentehuis en vroegen nogmaals aan de bode of zij

mijnheer Zwart konden spreken.

„Een moment,” zei de bode en hij verdween achter een deur. Spoedig kwam hij terug en nodigde de jongens hem te volgen. Hij bracht hen naar een kantoor waar veldwachter Zwart achter een bureau zat. Hij keek de jongens vragend aan. Hielke gaf hem de brief en zei:

„Alstublieft. Die hebben wij gevonden.”

Mijnheer Zwart las de brief en vroeg dan:

„Waar hebben jullie deze brief gevonden?”

„In het meer vlak bij de ‚Martha’.” antwoordde Sietse.

„Dus bij de polderdijk,” begreep Zwart, „en wie weten er allemaal van deze brief af?”

„Wij met z’n drieën,” legde Hielke uit, „en Kees en Gerben! Meer niet!”

„En jullie hebben er thuis ook niet over gesproken?” vroeg Zwart.

„Nee mijnheer,” antwoordden zij alle drie.

Zwart wreef zich peinzend over de kin en zei:

„Merkwaardig. Heel merkwaardig. Maar ik ben blij dat jullie deze brief hier gebracht hebben en ik verwacht van jullie, dat dit zo lang mogelijk geheim zal blijven. Praat er dus met niemand over, want dat kan de politie belemmeren bij haar werk. Dat begrijpen jullie wel, nietwaar?”

„Jawel, mijnheer Zwart,” beaamde Sietse, „daarom hebben wij er juist met niemand over gepraat. En vanmorgen zijn die heren op bezoek geweest in de boterfabriek en de directeur nodigde hen in zijn kantoor.”

„Zo?” zei Zwart, „dat is vreemd. Maar ik zal de nodige maatregelen nemen! Dus jongens, mondje dicht! En nog wel bedankt voor de brief!”

„Tot uw dienst!” lachte Sietse en dan gingen de vrienden terug naar de Kameleon en voeren naar de Woudaap. Daar vertelden zij Kees dat de brief al aan Zwart was gegeven en dat zij beloofd hadden er met niemand over te praten.

„Mooi,” knikte Kees en hij wreef zich in de handen van plezier. „Wat zullen die dieven lekker in de val lopen. Ik zou het best willen meemaken.”

„Dan moet jij alle nachten op de uitkijk blijven,” stelde Sietse voor. „Zodra je de heren van boord ziet gaan, ga je er stiekem achteraan.”

„Jazeker,” mokte Kees, „ik helemaal alleen in het donker? Ik kijk wel uit! De politie zal wel opletten.”

„En vannacht moet jij goed slapen,” zei Hielke, „want morgenvroeg gaan wij met Gerben naar de stad om een opgezet paard te halen.”

„Dat is niet gek,” lachte Louw, „dat wordt vast een mooi

uitstapje.”

„Wat moet Gerben met een opgezet paard doen?” vroeg Kees. „Of is het een grap?”

„Wel nee,” legde Sietse uit, „een zadelmaker gebruikte dat paard om er zadels op te maken. Maar de man is overleden en nu krijgt Neekema het paard. Want die zadelmaker was een oom van hem. De kinderen van Neekema kunnen er dan mee spelen.”

„Dat is niet gek voor die kinderen,” merkte Louw op, „misschien kunnen zij er een hobbelpaard van maken.”

„Alles kan,” zei Sietse, „maar nu gaan wij eerst naar Gerben om af te spreken hoe laat wij morgen vertrekken.”

De Kameleon ging verder varen en legde dan aan bij de boerderij van Jellema. Op het erf zagen de jongens Gerben.

„Hoe laat gaan wij morgen weg, Gerben?” vroeg Sietse.

„Om halfnegen,” zei Gerben, „maar de praam ligt nog bij het weiland aan het meer. Gaan jullie haar even halen en hier brengen?”

„Met alle plezier, Gerben!” riepen de jongens en dan voeren zij het meer over naar het weiland dat aan de overkant lag en dat ook van Jellema was.

„Hoe groot is zo’n opgezet paard?” vroeg Kees.

„Net zo groot als een echt paard, denk ik,” zei Hielke.

„Natuurlijk!” wist Sietse, „anders kon de zadelmaker de zadels toch niet op maat maken?”

„Het zou een mooie grap zijn als het modelpaard kleiner was dan een normaal paard,” lachte Louw, „dan werden alle zadels te klein gemaakt en vielen de ruiters eraf.”

„Een goede ruiter koopt geen te klein zadel,” riep Sietse.

„Ik heb nog nooit op een paard gereden,” zei Kees, „dat is toch wel gek, want ik woon al veertien jaar tussen de koeien en paarden. Ik wil het toch eens proberen.”

„Pas jij maar op,” waarschuwde Hielke, „je kunt er grote ongelukken mee krijgen. Als een paard niet wil en het werpt je af, kun je armen en benen breken.”

„Of je nek,” vulde Louw aan, „en dan heb je meteen je laatste rit gemaakt.”

„Wel nee,” lachte Kees, „zo’n gewoon trekpaard doet geen kwaad. Alleen ongetemde wilde paarden proberen je af te werpen.”

„Ga jij je gang maar,” zei Sietse, „maar wij hebben je gewaarschuwd!”

„Maar ik heb niet gezegd dat ik het doe,” riep Kees, „ik zou het alleen weleens graag willen, maar misschien durf ik het niet.”

De Kameleon naderde nu het weiland waar de praam lag. Op

het weiland stond een kampeertent en er lag een kleine boot die half op de wal was getrokken. Twee jonge mannen waren bezig de boot te schilderen. De Kameleon legde aan en een van de jongelui vroeg:

„Wat komen jullie hier doen?”

„Wij halen de praam weg,” zei Sietse.

„Jullie zijn dus boerenzoons?” vroeg de andere van het tweetal en dan sprong hij op, duikelde over zijn hoofd en maakte een hoogstand op zijn handen. Tot vermaak van de jongens ging hij op zijn handen langs de wal lopen en zei: „Ja hoor! Nu zie ik het duidelijk! Jullie zijn rasechte dikke boerenzoons.”

En met een lenige sprong stond hij daarna weer op zijn benen.

„Bravo!” riep Louw, „u lijkt wel een acrobaat!”

„Hoor je dat, Joop?” zei de acrobaat lachend, „die jongens zien meteen dat ik een artiest ben.”

En dan maakte hij een sprong in de lucht en zonder de grond te raken maakte hij een salto over de kop. Hetzelfde deed hij daarna nogmaals, maar dan achterover.

Onze vrienden zaten vol bewondering te kijken.

„Maak je niet zo druk, Pim!” mopperde Joop, die rustig doorging met het schilderen van de boot.

Maar Pim vond het veel te mooi om aan de jongens zijn kunnen te tonen en hij maakte de ene sprong na de andere. Tot slot ging hij in een cirkel rondduikelen waarbij hij beurtelings de grond raakte met een hand en dan weer met een voet. Hij deed het zo snel dat hij net een wiel leek dat in het rond rolde.

Het kostte veel inspanning en hij liet zich tenslotte languit in het gras rollen.

„Ik wou dat ik dat kon,” zuchtte Sietse.

„Dan moet je het gaan leren,” vertelde Pim, „hoe jonger je ermee begint hoe beter is het.”

„Maar,” vroeg Kees, „bij zo’n duikeling in de lucht kun je toch lelijk vallen!”

„Dat wel,” legde Pim uit, „daarom moet je het vallen eerst gaan oefenen.”

„Het vallen oefenen?” vroegen de jongens verbaasd.

„Daarvoor hoef ik niet te oefenen,” wist Louw, „een duwtje en ik val al.”

„Jullie begrijpen het niet,” legde Pim uit. „Kijk, ik bedoel dit!” Hij ging staan en liet zich dan pardoes omvallen.

„Als jullie dat doen,” zei hij, „zouden jullie je misschien bezeren. Maar als je weet hoe je de val kunt verzachten, heb je geen last. En dat doe ik door mijn hand uit te steken en

ermee op de grond te slaan. Kijk zo!”

Pim sprong nogmaals omhoog en liet zich vallen waarbij hij met een uitgestoken hand de val opving. De jongens gingen het ook proberen maar stuk voor stuk voelden zij de val toch nog pijnlijk. Alleen Kees bracht het er nog het beste af en hij ging het meteen weer proberen.

„Goed zo,” zei Pim waardierend, „jij zult het gauw leren.”

„Ik oefen het nog weieens in mijn bed,” knikte Sietse, „dan val ik zacht.”

„Ik ook,” viel Louw hem bij.

„Jullie durven niet,” hoonde Kees en hij liet zich nog een paar maal vallen om te tonen hoe hij wel durfde.

Pim ging zijn vriend Joop weer helpen bij het schilderen van hun boot, waarna de jongens de Kameleon achter de praam vastmaakten. Dan werd de motor gestart en voeren onze schippers terug naar de boerderij van Jellema. Zij zwaaiden een groet naar Pim en Joop en Kees riep:

„Nog wel bedankt voor het leren vallen!”

Dat vond Louw een vreemd bedankje en lachend schudde hij zijn hoofd. De sterke Kameleon duwde de praam met flinke snelheid over het meer totdat er bij de steiger van Jellema kon worden aangelegd. De jongens zochten Gerben op en vertelden hem dat zij hun opdracht hadden uitgevoerd.

„Goed zo,” zei Gerben, „ik bedank...”

Meer kon hij niet zeggen, want hij schrok van Kees die plotseling vlak voor zijn voeten languit op de grond viel.

„Wat is dat?” riep Gerben, „valt hij flauw?”

„Wel nee,” legde Louw uit, „Kees is een acrobaat geworden.”

Kees stond lachend op en zei:

„Dat had jij niet gedacht hè Gerben? Dat ik dat kon!”

„Ik heb altijd wel geweten dat jij een rare artiest bent,” zei Gerben, „maar wat heb je aan dat vallen? Je kunt toch beter blijven staan?”

„Dit is een oefening,” legde Kees uit, „als je het goed leert, kun je vallen zonder je te bezeren.”

„Dat is niet gek,” knikte Gerben, „dan kun jij dus boven uit de molen vallen, zonder je te bezeren?”

„Natuurlijk niet,” zei Kees, „de molen is veel te hoog. Maar als ik struikel, kan ik de val opvangen en krijg ik geen pijn.”

„Dat kan ik ook,” lachte Gerben, „ik stop mijn kleren vol met gras en dan voel ik niets als ik val.”

„Jij bent niet wijs,” hoonde Kees.

„Zooo?” siste Gerben, „dan ga jij morgen niet mee!”

„Ja, je bent heel wijs!” zei Kees maar gauw.

„Dat dacht ik ook,” knikte Gerben, „mijn idee is veel beter als dat van die man die ook iets bedacht tegen het vallen. Hij

maakte op zijn kleren overal springveren vast en ging toen aan de mensen tonen, hoe hij kon vallen zonder zich te bezeeren. Maar nauwelijks raakte hij de grond of de veren wierpen hem omhoog en met een sierlijke boog kwam hij midden in de vaart terecht. Gelukkig kwam er iemand met een bootje voorbij om hem te helpen, want anders was de uitvinder verdronken omdat hij niet kon zwemmen door het gewicht van al die veren. Maar had hij gras of hooi tussen zijn kleren gestopt, dan was hij er op blijven drijven en dus is mijn uitvinding dan ook lang niet gek. Ik ga het aan Neekema vertellen. Misschien kan hij geld verdienen als hij kleren maakt die volgestopt zijn met hooi.”

„Jij fantaseert weer goed,” zei Sietse, „maar als jij niets beters weet, moesten wij maar weer gaan.”

„Ja, hoepel maar op!” knikte Gerben, „en denk erom, jullie moeten morgenvroeg om halfnegen present zijn. Anders gaat de reis niet door!”

„Goed, Gerben,” riep Hielke, „wij zullen op tijd zijn. Tot morgen.”

De jongens gingen weer in de Kameleon en voeren het meer nog eenmaal rond, totdat het tijd was om naar huis te gaan.

Aan tafel vertelden Hielke en Sietse hoe een acrobaat duikelingen in de lucht maakte en dan steeds weer netjes op

zijn voeten of op zijn handen terecht kwam.

„Gaan jullie dat maar niet proberen,” waarschuwde moeder, „jullie zouden je nek nog breken.”

„Als ik een stuk kachelpijp om mijn nek doe,” zei Sietse, „kan mij niets gebeuren.”

„Dan klink ik er een ketting aan,” merkte Klinkhamer op, „en leg ik je vast aan de pereboom.”

„Ik kan nog niet eens op mijn handen staan,” zei Hielke en hij ging het proberen door op z'n hoofd tegen de kamerdeur te gaan staan en zich dan met zijn handen omhoog te werken. Maar het lukte niet en Hielke viel om. Daarbij raakte zijn rechterschoonvoet het theetafelje zodat de kopjes luid rinkelden. Maar gelukkig bleven zij heel.

„En nu is het uit!” bulderde Klinkhamer, „vertoon je kunsten maar op het bleekveld. Daar hebben jullie alle ruimte.”

Hielke en Sietse verlieten de kamer, maar toen zij buiten kwamen hoorden zij voor de smederij iemand luid roepen: „Hup Bles! Vooruit deksels! Hup dan! Lopen! Toe dan knol! Zet 'm op!!”

En dan zagen zij Gerben voorbijvliegen met paard en wagen waarop de melkbussen luid stonden te rammelen. Hielke en Sietse keken hem verbaasd na. Gerben reed met zo'n geweld het dorp binnen dat de mensen uit de huizen kwamen om te

kijken wat dat lawaai te betekenen had.

„Gerben gaat naar de boterfabriek,” zei Sietse, „hij heeft haast omdat hij laat is.”

„Maar waarom heeft de melkboot de bussen niet meegenomen?” vroeg Hielke.

Dat wist Sietse ook niet, maar een half uur later kregen zij het antwoord op die vraag, toen Gerben terugkwam uit het dorp en bij de smederij stopte.

„Dat was weer kunst en vliegwerk,” zei hij tegen Klinkhamer, „die snuggere melkvaarder vergat onze bussen mee te nemen en toen moest ik nog hals over kop met de wagen naar de fabriek. En Zwart wilde mij een bekeuring geven voor te hard rijden, maar een paard kan met zo’n zware wagen nooit vijftig kilometer hardlopen en dus was ik niet in overtreding. Nu zit Zwart in de boeken te snuffelen hoe hard een paard dan wel kan lopen, want hij gelooft mij niet.

Dat doet hij trouwens nooit. Ik ben toch altijd de man die de klappen krijgt, want ik heb ook gauw even mijn haar laten knippen. Als ik morgen naar de stad ga, wil ik toch wel een beetje netjes zijn, nietwaar? Maar dat knippen kostte mij vijf gulden en twintig cent.”

„Ben jij dan op een speciale manier geknipt?” vroeg Klinkhamer, „want anders is het veel te duur.”

„Laat eens kijken,” zei Sietse en met een handige beweging trok hij Gerben de pet van het hoofd.

„Dat is een heel gewoon pruikje!” riepen de jongens lachend.

„Geef hier die pet!” riep Gerben boos, „anders ga jij morgen niet...”

„Ja, ja, dat liedje ken ik al!” zei Sietse lachend en hij gaf de pet terug.

„En toch kostte mij het haarknippen vijf gulden en twintig cent,” legde Gerben uit, „want toen ik bij de barbier was, at Bles voor vier gulden aan wortelen en sla op uit de kistjes die voor de groentewinkel stonden.”

Dat vonden de jongens grappig en lachend zei Sietse:

„Maar dat had Bles ook wel verdiend, want jij hebt hem laten lopen als een sneltrein.”

„Dat zal hij nu niet meer kunnen,” zei Gerben, „want hij heeft zich zo vol gegeten, dat hij bijna niet kan lopen, die groentedief. Maar kom, ik ga er vandoor, anders is de avond om voor ik het weet!”

Gerben klom weer op de wagen en riep:

„Vooruit Bles!” En zonder gestuurd te worden liep Bles de weg terug.

„Bles is duurder dan de motor van onze boot,” zei Sietse, „want voor vier gulden kunnen wij de hele dag varen.”

„Maar onze motor loopt ook niet op wortelen en sla,” viel
Hielke hem lachend bij.

HOOFDSTUK V

Met Gerben op reis

Natuurlijk kwam Louw de volgende morgen al vroeg bij de smederij want hij wilde voor geen prijs het reisje naar de stad mislopen. Hij had een pakje boterhammen bij zich en hij zei tegen Klinkhamer:

„Van mij mag de reis de hele dag duren.”

„Ik zie dat jij niet zult verhongeren,” lachte Klinkhamer,

„maar ik hoop wel dat jullie voor het donker terug zijn.”

„Natuurlijk zijn wij op tijd terug,” beloofde Sietse, „wij hoeven slechts één paard te laden en gaan dan meteen terugvaren.”

„Als jullie dan maar niet naar de bioscoop gaan,” zei Klinkhamer, „want dan wordt het later dan jullie denken.”

„Gerben heeft toch geen geld voor de bioscoop,” merkte Hielke op, „want Bles heeft het opgegeten.”

„Is het waar?” vroeg Louw.

Hielke vertelde hem wat er gisteravond met Bles gebeurd was en dan stelde Sietse voor om alvast te vertrekken hoewel het nog geen acht uur was.

„Hebben jullie al benzine getankt?” vroeg Klinkhamer.

„O jee, nee,” ontdekte Sietse verbaasd, „dat was ik bijna vergeten.”

„Het begint alweer goed,” schudde Klinkhamer afkeurend. „Ik hoop dat jullie vandaag niet al te vergeetachtig zijn, want dan komen jullie nog zonder paard terug.”

„Wel nee, vader,” zei Hielke, „alleen Sietse heeft te veel haast, maar wij zijn zo kalm als een koe.”

Sietse nam een groot blik benzine en vulde de tank van de Kameleon boordevol. Hielke keek voor de zekerheid even in het kastje onder de achterbank en toen hij daar twee zakjes met boterhammen zag liggen, kon volgens hem de reis beginnen.

De motor werd gestart en dan voeren zij naar het meer en vervolgens in de richting van de Woudaap. Van verre zagen zij Kees al staan. Want ook hij was extra vroeg opgestaan voor de reis. Toen de Kameleon aanlegde, kwam Dijkstra uit de molen en zei:

„Kees! Ik waarschuw je dat je vandaag niet zoveel snoept want als ik merk dat jij je ziek hebt gegeten zal ik prompt een roffelmars op je broek slaan.”

„Ik eet mij niet ziek,” antwoordde Kees, „ik heb maar tien boterhammen bij me.”

„Tien?” riep Louw verbaasd, „ik heb er vier.”

„Wij ook,” zei Hielke.

„Zou jij ook maar niet wat minder meenemen, Kees?” vroeg Dijkstra.

„Wel nee,” antwoordde Kees, „wat ik teveel heb, neem ik wel mee terug. Varen maar, Sietse!”

De Kameleon begon te varen en Dijkstra riep hen na:

„Wees voorzichtig, Keesie! Jij bent gewaarschuwd!”

„Dan tel ik nu voor twee,” riep Kees lachend, „want een gewaarschuwd man telt voor twee zegt het spreekwoord.”

„Dan is het maar goed dat jij voor twee man boterhammen bij je hebt,” zei Louw.

„Natuurlijk!” lachte Kees, „ik heb het precies berekend.”

De Kameleon naderde de boerderij van Jellema en Sietse stuurde de boot achter de praaam die daar voor de wal lag.

Gerben was nog nergens te zien, maar toen de jongens het erf op gingen, vonden zij Gerben achter de boerderij bezig zijn schoenen te poetsen.

„Kijk eens aan,” zei Gerben spottend, „daar is het hele stel al. Zijn jullie ook altijd zo vroeg als jullie naar school moeten?”

„Nee mijnheer Gerben,” riep Sietse, „maar wij dachten dat wij zo’n heer als jij niet mochten laten wachten.”

„Heel goed gedacht,” knikte Gerben, „en noem mij in ’t vervolg maar mijnheer, want ik ben per slot van rekening acht

jaar ouder dan jullie. En nu zal ik mijn schoenen aantrekken en kunnen wij gaan varen. Gaan jullie alvast in de boot, ik kom zo.”

Gerben verdween in de boerderij en de jongens gingen naar de Kameleon die zij nu stevig achter de praam vastmaakten. En dan kwam Gerben ook in de Kameleon en gingen zij varen. Met flinke snelheid voeren zij over het meer waar het nog heel rustig was. Slechts hier en daar was een zeilbootje te zien maar de meeste kampeerders zaten nog in hun tenten te eten.

„Het heeft nog een haartje gescheeld of ik was niet meegegaan,” vertelde Gerben.

„Waarom niet?” vroeg Hielke.

„Wel,” ging Gerben verder, „ik waste gisteravond mijn voeten en toen heb ik ze niet goed afgedroogd. Maar als ik geweten had dat er nachtvorst zou komen, had ik ze wel drie keer afgedroogd. Want toen ik vanmorgen wakker werd, waren mijn voeten vastgevroren aan het ledikant. Ik kon mijn bed niet uit, totdat mijn moeder een ketel kokend water over mijn voeten goot. Toen ontdooiden zij en kon ik pas opstaan. Dus jongens, denk erom, ga altijd met droge voeten naar bed.”

„Jawel, mijnheer Gerben,” zei Hielke lachend.

De Kameleon bereikte de overkant van het meer en duwde

de praam nu verder door een kanaal. Onze reizigers passeerden hier een dorp en dan vond Kees het hoog tijd worden om te gaan eten. Hij keek in de boterhamzakjes en haalde een gekookt ei te voorschijn. Hij sloeg het stuk op de rand van de boot en pelde de dop eraf.

„Heb jij vanmorgen nog niet gegeten?” vroeg Gerben.

„Wel ja,” antwoordde Kees, „maar daarom lust ik nu wel weer wat!”

„Pas jij maar op,” grinnikte Gerben, „als dat ei te hard gekookt is, raak jij verstop!”

„Het ei is heel goed!” mompelde Kees, „het is niet te hard en niet te zacht. Mijn moeder kookt geweldig!”

„Dan kan zij het beter dan Van Dribbelen,” zei Gerben, „want ik weet nog goed hoe hij bij de marine de helper van de kok was. Maar op een dag was de kok er niet en moest Van Dribbelen twaalf eieren koken voor de officieren. Hij vroeg mij hoe lang een ei moest koken. Vier minuten, zei ik. En wat deed Van Dribbelen? Hij ging rekenen. Een ei vier minuten, dat is twaalf eieren, twaalfmaal vier minuten is achtenveertig minuten. En zo liet hij de eieren achtenveertig minuten koken. Jullie begrijpen wel dat de heren officieren ze toen niet konden eten. Zij vroegen Van Dribbelen of hij een fabriek van kanonskogels had, want de eieren waren zo hard

dat je ze zelfs niet kapot kon gooien!”

„Als jij over van Dribbelen begint,” zei Sietse, „fantaseer jij er maar op los.”

„Wacht maar tot jij straks in dienst moet bij de marine,” zei Gerben spottend, „dan beleef jij misschien nog veel gekkere dingen.”

„Als er zoveel te beleven valt, wil ik er best bij,” zei Sietse en dan moest hij al zijn aandacht bij het stuur houden want er kwam hun een groot schip tegemoet. Bij het passeren dansten de praam en de Kameleon hevig op en neer door de grote golven die achter het schip meerolden.

Het gevaar om tegen de wal te worden gedrukt, wist Sietse te voorkomen door extra gas te geven. En dan naderden zij een sluis waar zij een half uur moesten wachten voor zij hun reis konden vervolgen. Het werd steeds drukker in het kanaal en af en toe liet Sietse de hoorn van de Kameleon klinken om vrij baan te krijgen.

Gerben keek op zijn horloge.

„Het is bijna tien uur,” zei hij, „ik krijg trek in een bak koffie. Daarginds bij die bomen is een café. Daar moet je straks aanleggen, Sietse.”

„Goed, kapitein,” knikte Sietse.

„Verkopen ze daar ook ijs?” vroeg Kees.

„Heb jij het dan al zo warm?“ vroeg Gerben.

„Dat niet,” antwoordde Kees, „maar ik heb liever ijs dan koffie.”

„Maar van ijs krijg je steeds meer dorst,” zei Gerben.

„Dat bestaat niet,” zei Kees, „ijs smaakt zoet en niet zout.”

„Wees jij maar eigenwijs,” zei Gerben, „maar ik neem koffie.”

Het café was weldra bereikt en Sietse stuurde naar de wal. Gerben ging als een echte reisleader voorop en dan kwamen zij in een zaaltje dat meer op een loods dan op een café leek. Aan de tafeltjes zaten enige mannen met visgerei bij zich en achter in het zaaltje was het buffet. Daarheen ging Gerben en bestelde bij de herbergier een kop koffie.

„Bestel jij niets voor ons?“ vroeg Hielke.

„Aan minderjarigen mag geen koffie geschonken worden,” zei Gerben, „nemen jullie maar een ijslollie.”

De herbergier lachte en vroeg:

„Moeten jullie allemaal koffie?“

„Alstublieft, mijnheer,” antwoordde Sietse.

„Ikke niet,” aarzelde Kees, „ik heb liever ijs.”

„Dat kan,” zei de herbergier en nadat hij Hielke, Sietse en Louw ook koffie had gegeven, nam hij uit een wit geëmailleerde kast een pakje ijs voor Kees.

De jongens gingen bij Gerben aan een tafeltje zitten.

„De koffie smaakt goed, hè?” zei Gerben.

„Maar het is wel heet,” merkte Louw op.

„Daar heb ik geen last van,” zei Kees en hij lepelde gretig het ijs op.

„Maar dat lepelkje kun je niet eten,” waarschuwde Sietse.

„Bemoei jij je maar met je koffiedik,” prevelde Kees.

Gerben zat te luisteren naar de verhalen van de vissers aan het tafeltje naast hen.

De ene beweerde dat hij een snoek had gevangen van een lengte die hij nauwelijks met wijd uitgestrekte armen kon aangeven. De andere vissers lachten en wilden het niet geloven.

„Toch is dat best mogelijk, heren,” zei Gerben, „want als je een snoek van een halve meter door een wringer draait, wordt hij wel twee keer zo lang!”

Dat vonden de mannen grappig en een van hen vroeg:

„Zit er in het meer bij jullie veel vis?”

„Niet een!” antwoordde Gerben.

„Kom nou!” zeiden de vissers, „in alle meren zit vis!”

„Maar in ons meer niet!” hield Gerben vol.

„Hoe kun je dat nu zeggen?” zei Sietse.

„Hij is bang dat wij ze gaan vangen,” meenden de vissers,

„daarom wil hij niet weten dat er vis zit.”

„Ik gun iedereen graag een visje,” zei Gerben, „maar in ons meer zit geen vis, omdat hun staarten te slap zijn, daarom kunnen zij niet zitten!”

De mannen lachten vrolijk om die grap van Gerben en dan ging het gesprek verder over de vele manieren van vissen.

„Bij de marine heb ik het vissen pas goed geleerd,” vertelde Gerben. „Het is heel eenvoudig een grote partij vis te vangen, als je maar weet hoe je het doen moet.

„En hoe moet je het dan doen?” vroegen de mannen reuze nieuwsgierig.

„Gewoon een dieptebom laten ontploffen,” lachte Gerben, „kom jongens! Wij gaan verder!”

De mannen keken Gerben lachend na toen hij het café verliet en zij vonden het jammer dat het bezoek van zo’n korte duur was geweest, want met Gerben kon je lachen. De jongens volgden hun grote vriend, maar Kees kocht nog gauw een ijsje.

De Kameleon werd gestart en de reis ging verder.

„Zeg Gerben?” vroeg Louw, „waarom ligt dat dekzeil in de praam?”

„Omdat er vandaag regen komt,” legde Gerben uit, „en dan kan ik er het paard mee afdekken, zodat het niet nat wordt.”

„Wie zegt dat er regen komt?” vroeg Hielke.

„Dat zie ik aan de lucht,” verduidelijkte Gerben, „het is te helder en heel in de verte zie ik donkere randen aan de horizon. Dat betekent verandering van weer. En kijk maar eens naar de rook van die fabrieksschoorsteen. De rook slaat naar beneden en dat is ook een teken van regen.”

„Ik heb het weerbericht gehoord op de radio,” merkte Sietse op, „en dat voorspelde helemaal geen regen.”

„Daar luister ik nooit naar,” zei Gerben, „maar ik voorspel regen en als ik dat zeg, dan is het zo!”

„Een mooie kapitein,” meesmulde Sietse, „de zon schijnt en hij praat over regen. Jij bent een zwartkijker, Gerben!”

„Dat komt van het koffiedrinken,” merkte Kees op, „die koffie was veel te zwart.”

En hij likte het laatste schepje ijs op en liet het doosje varen op de woeste golven achter de Kameleon.

„Dat mag niet, Kees!” riep Gerben, „je moet niet van alles in het water gooien!” „Had ik het doosje dan op moeten eten?” vroeg Kees.

„Dat had jij best gekund,” zei Louw, „jij bent immers een alleseter!”

„Ik zie de torens van de stad al,” riep Hielke.

„Ja jongens, wij schieten lekker op,” glunderde Gerben, „nog

een kwartiertje en wij zijn er.”

Dat kwartiertje werd nog ruim een half uur want hoe dichterbij de stad naderden, hoe drukker het verkeer in het kanaal werd en daarom moest Sietse langzamer varen. Dan bereikten zij de eerste huizen van de stad en wees Gerben de weg.

„Onder die brug door, Sietse!” riep hij, „en dan meteen linksaf.”

Sietse liet de Kameleon nog langzamer varen want hij kon niet zien of er achter de brug ook schepen naderden. Toen onze schippers midden onder de brug waren, klonk er plotseling boven hun hoofden een lawaai waarvoor Kees van schrik in elkaar dook.

„Blijf jij maar kalm, Keesie!” riep Gerben lachend, „er gaat een vrachtwagen over de brug, dat is alles.”

Sietse stuurde nu naar links en dan voeren zij een smalle gracht in. Aan weerszijden waren winkels en er liepen veel mensen op straat.

„Het lijkt hier wel zondag!” merkte Louw op, „de mensen lopen allemaal deftig gekleed.”

„In een stad is het alle dagen zondag,” zei Gerben, „daarom wil ik er niet wonen. Want als je nooit eens lekker in je overall kunt lopen om te doen wat je maar wilt, zou het mij gauw

vervelen.”

„Zeg Gerben,” riep Sietse, „wij kunnen niet verder.”

„Dat weet ik,” zei Gerben, „maar dat is ook niet nodig, want wij zijn al midden in de stad.”

De gracht eindigde bij een stenen brug waaronder een ronde tunnel was. Een klein roeibootje zou erdoor kunnen varen, maar de praam beslist niet en dus legden onze reizigers hun boten aan de wal. Daar waren om de tien meter ijzeren ringen aangebracht en aan twee van deze ringen werden de Kameleon en de praam vastgemaakt.

„Zo!” zei Gerben, „en dan gaan wij nu op stap naar de Reigerlaan no. 21!”

„Weet jij waar dat is?” vroeg Hielke.

„Natuurlijk wel!” verzekerde Gerben, „ik ken de stad als mijn eigen broekzak! Kom maar mee!”

De jongens volgden Gerben en liepen langs vele mooie winkels. Af en toe bleven zij staan om de etalages te bekijken, maar dan riep Gerben:

„Doorlopen, bosjesmannen! Zo komen wij vandaag niet klaar met ons werk!”

En dan ging hij een smal straatje door en kwamen zij op een markt die vol stond met rijen stalletjes en waar heel veel mensen waren.

„Nu goed bij elkaar blijven!” riep Gerben, „als een van jullie zoekraakt, vinden wij hem nooit meer terug!”

Gerben drong zich door de menigte en als hij iemand een duw gaf, zei hij: „Pardon!”

Maar die duwen van Gerben waren soms zo hardhandig dat de mensen verontwaardigd omkeken. Zagen zij dan de grote, forse gestalte van Gerben dan zeiden zij maar niets.

De jongens volgden Gerben in het spoor dat hij voor hen maakte. Toen Gerben voor controle omkeek, om te zien of al zijn vrienden er nog waren, zei hij lachend:

„Ik lijk wel een eend met kuikens, die door het kroos zwemt en zo een spoor maakt waarin haar kinderen haar kunnen volgen.”

„Jij bent altijd al een eend geweest,” merkte Sietse lachend op, „maar ik ben geen kuiken!”

„Pas op, Sietse Klinkhamer,” riep Gerben quasi boos, „of ik zet je in een stalletje en verkoop je als monster zonder waarde. Hé Kees? Wat ga jij doen?”

„Even een ijsje kopen!” schreeuwde Kees.

Hij liep naar een stalletje waarachter een man stond met een grote koksmuts schuin op zijn hoofd en die luid riep:

„Italiaans ijs!! Een kwartje die dikke wafels!!”

„Kom, jongens!” riep Gerben, „wij zullen die snoeper even te

pakken nemen.”

En terwijl Kees met gretige ogen naar de ijswafel keek die de koopman voor hem klaarmaakte, gingen Gerben en de vrienden naar de achterkant van de stalletjes en gluurden tussen de mensen door, naar wat Kees zou gaan doen.

Kees kreeg de wafel en begon eraan te likken. Dan keek hij om en zag tot zijn schrik dat de anderen verdwenen waren.

Meteen begon Kees zich door de menigte te wringen. Af en toe ging hij op zijn tenen staan om te ontdekken waar Gerben gebleven was. Hij zag niet hoe zijn vrienden achter hem aan de andere kant van de stalletjes lachend met hem meeliepen.

Kees werd steeds onrustiger en vroeg dan aan een mijnheer:

„Heeft u Gerben ook gezien?”

„Wie is Gerben?” vroeg de mijnheer verbaasd.

„De knecht van boer Jellema,” antwoordde Kees.

„Zeg eens, kwajongen,” zei de mijnheer, die nog nooit van boer Jellema of Gerben had gehoord, „houd jij je vader voor de gek, maar mij niet!!”

„Maar ik houd u niet voor de gek,” weerlegde Kees, „ik zoek werkelijk Gerben en mijn vrienden.”

En teneinde raad begon hij heel luid te roepen:

„Gerben! Gerben! Gerben!”

Een marktkoopman vond dat grappig en begon ook luid:

,Gerben! Gerben' te roepen. Het gevolg was dat de mensen van alle kanten kwamen toestromen en Kees helemaal werd ingesloten.

„Die sufferd!” zei Gerben, „hij denkt dat hij hier in ons dorp is waar iedereen elkaar kent. Wij zullen hem maar gauw gaan halen, anders loopt hij straks nog te huilen om zijn moeder.” Gerben ging weer tussen de menigte en greep Kees in zijn kraag.

„Zo schreeuwlelijk!” mopperde hij, „en nu blijf jij bij ons en als jij nog eens achterblijft, zoek ik je niet weer.”

„Hoorden jullie mij roepen?” vroeg Kees verheugd.

„Ik hoor ze nog roepen,” zei Hielke.

Enige marktkooplui riepen nog steeds ,Gerben, Gerben', want daarmee trokken zij veel publiek.

„Jij hebt mij wat moois geleverd, Keesie ijslikker,” riep Gerben boos, „nu roept de hele markt mijn naam.”

„Dan word jij beroemd,” lachte Kees.

„Als ik dat wil worden, zal ik er zelf wel voor zorgen,” bromde Gerben. „Laten wij hier maar gauw weggaan.”

Spoedig waren zij aan de andere kant van het plein en daar ging Gerben weer door een nauw straatje.

„Jij weet hier goed de weg, Gerben,” merkte Hielke op.

„Dat is geen wonder,” zei Gerben, „ik heb hier vroeger

gewerkt als soepverheerlijker.”

„Soepverheerlijker?” vroeg Louw lachend. „Wat is dat voor een beroep?”

„Heel gewoon,” zei Gerben, „ik had een linnen zakje met selderij, soepgroente, prei, kerrie en nog meer van die dingen. Daarmee ging ik langs de huizen en mochten de vrouwen voor vijf cent het zakje enige minuten in de soeppan laten meekoken. Zo werd de soep extra lekker en daarom riep ik aan de deuren: ‚Mevrouw! Hier is de soepverheerlijker’.”

De jongens lachten en Kees zei:

„Dat was een mooi beroep, want dan kwam jij in alle keukens.”

„Inderdaad,” gaf Gerben toe, „het was een heel mooi beroep, maar toen ik twee jaar met hetzelfde zakje langs de huizen was gegaan, wilde niemand meer vijf cent geven. Er kwam geen smaak meer uit het zakje, zeiden de mensen, de soep werd er slechter in plaats van lekkerder door en zo raakte ik al mijn klanten kwijt.”

„Dat is te begrijpen,” riep Kees, „na een jaar was de inhoud van het zakje al verrot en verschimmeld.”

„Maar dat wist ik toen nog niet,” verdedigde Gerben zich. „Ik was nog maar zes jaar.”

„Jij moet eens meedoen in een wedstrijd voor leugenaars,” stelde Sietse voor, „jij wint vast de eerste prijs!”

„Ik heb al zoveel prijzen gewonnen dat bij mij thuis de kasten uitpuilen van de medailles,” antwoordde Gerben, „en nu deze kant op, wilde rakkers!”

„Maar dat is de Reigerlaan!” riep Louw verbaasd en hij wees naar een bordje op een der huizen.

„Jazeker!” zei Gerben, „ik weet hier alle straten. En nu op zoek naar nummer 21.”

Het waren nette woningen met tuintjes ervoor. De jongens bleven voor ieder tuintje staan om te lezen welk nummer op de voordeur stond. Tenslotte kwamen zij bij nummer eenentwintig, dat een hoekhuis bleek te zijn.

„Zo,” zei Gerben, „en dan zullen wij nu eens kijken wat hier te beleven valt.”

Welnu, dat werd een bijzondere verrassing.

HOOFDSTUK VI

Tumult op de markt

„Zal ik aanbellen?“ vroeg Kees.

„Wel nee,“ aarzelde Gerben, „er woont hier toch niemand. Kom maar mee naar de achterkant. Volgens Neekema staat het paard daar in een schuurtje.“

Gerben liep de zijstraat in die naast het huis was en opende een deur in een tuinmuur. Zo kwamen zij achter de woning waar een stenen gebouwtje in de tuin stond.

„Daar zal het paard moeten zijn,“ wees Gerben en hij wilde erheen gaan, maar Hielke hield hem tegen en zei fluisterend: „Ik geloof dat er iemand in het huis is.“

Doordat er nogal dichte glasgordijnen voor de ramen hingen, zagen onze vrienden slechts een bewegende schim in de kamer.

„Ik zal mij toch maar even melden,“ opperde Gerben en hij ging naar de keukendeur en riep luid:

„Is hier iemand?“

Binnen ging een deur open en dan verscheen er een man die zijn jasje had uitgetrokken, terwijl zijn overhemd en zijn

broek vol met witte pluizen zaten. Zelfs zijn zwarte haren waren wit bestoven. Gerben en de jongens keken er verbaasd naar en hun verbazing werd nog groter toen zij ontdekten dat de man gewapend was met een groot mes.

„Wat moeten jullie?” vroeg hij nors.

„Ik ben gestuurd door Neekema om een opgezet paard te halen,” legde Gerben uit.

De man zweeg en keek hen aan alsof hij stond te dromen. Maar dan begon hij luid te lachen en sloeg zich op de knieën van plezier.

„Een opgezet paard!” riep hij. „Die stomme Neekema! Dat hij die knol nog laat halen! Er is hier niets te halen. Geen rooie cent heeft die ouwe duitendief nagelaten. Er is helemaal niets te vinden. Ik ben de hele morgen al aan het zoeken, maar waar die slimme oom het geld verstopt heeft, mag Joost weten. En toch weet ik zeker dat hij rijk was!”

„Dan zoekt u niet op de goede plaats,” wist Sietse.

„Waar moet ik dan zoeken?” vroeg de man. „Kom maar binnen en wijs mij waar ik iets vinden kan. Ik geef een beste beloning!”

Gerben wilde uit nieuwsgierigheid wel even in de woning kijken en hij ging naar binnen.

De jongens volgden hem, maar wat zij toen in de kamer

zagen, deed hen een moment stilstaan in de deuropening. Het was een complete chaos. De kasten waren allemaal leeggehaald en wel op zo'n ruwe manier, dat de vloer bezaaid lag met gebroken glas en aardewerk.

„Tsjonge,” zei Gerben, „u bent wel bezig geweest zou ik zo zeggen.”

„Ik heb alle kasten doorzocht,” siste de man, „maar nergens een spoor van geld gevonden.”

„Ook niet in de matras van het bed?” vroeg Kees.

„Daar ben ik al wezen zoeken,” bromde de man, „ik heb alle matrassen opengesneden en leeggeschud.”

„Dat zal daar dan een lekkere bende wezen,” vermoedde Gerben.

„Wat hindert dat?” zei de man, „ik verkoop het huis toch! Maar ergens moet er beslist geld verstopt zitten en ik zal niet rusten voor ik het gevonden heb.”

En dan ging hij met het grote mes naar een prachtige crapeau en sneed de bekleding stuk.

„Ai,” riepen de jongens verbaasd.

„Maar beste man,” bulderde Gerben, „dat is toch zonde van die mooie stoel? Nu is hij niets meer waard.”

„Het gaat niet om de waarde van de stoelen,” legde de man kwaad uit, „het gaat om het kapitaal dat die oude oom bezat.

En dat kan niet weg zijn, want hij leefde zo zuinig als een vrek.”

En dan nam hij een volgende crapeau en roetsj, sneed hij ook die bekleding aan flarden. In een hoek stond een prachtige rustbank en ook die werd door de geldzoeker zodanig met het mes bewerkt, dat er niets meer van overbleef.

„Hoe kunt u dat doen,” zei Gerben hoofdschuddend. „Ik vind het meer dan zonde van die mooie meubels.”

„Vind liever het geld,” zei de man en hij keek wild om zich heen. Wacht daar hing een grote spiegel. Zou het geld daarachter verstopt zijn? En dan nam hij een stoel en sloeg de spiegel aan gruzelementen.

De jongens begonnen het wel grappig te vinden en Sietse zei:

„Daar staat ook nog een grote klok, mijnheer!”

„Die blijft heel,” brulde de man, „daar heb ik al ingekeken.”

En dan zei Kees:

„Ik heb eens gelezen dat er iets verstopt werd in een lamp.”

„Ha! De lamp!” riep de man en met een ruk trok hij de prachtige lamp van de zolder, zodat er slechts glasscherven en verwrongen metaal van overbleef. Maar weer was er geen geld te vinden. In de kamer lag de vloer bezaaid met scherven.

„Soms zit er geld onder in bloempotten,” wist Kees.

De man knikte goedkeurend tegen Kees en nam dan de

bloempotten een voor een van de vensterbank en trok de planten eruit zodat de modder op de vloer viel.

„Dat kunt u toch beter buiten doen?” stelde Gerben voor.

„Ik kijk wel uit!” zei de man, „alle burens zitten te gluren en zij hoeven het niet te zien als ik iets vind.”

Maar in de kamer vond hij niets, hoewel hij alle schilderijen nog van de wand trok en de tafel ondersteboven keerde. Nu was de keuken aan de beurt. Hij haalde alle potten en pannen uit de kast en dook onder het aanrecht als een kat op zoek naar een muis.

Gerben vond het allemaal grote onzin en hij kon het niet langer aanzien.

„Kom jongens,” riep hij, „wij gaan naar het paard. Mijnheer is nog lang niet klaar met zoeken en daar kunnen wij niet bij blijven kijken.”

„Maar ik vind het zo opwindend,” zei Kees.

„Pas op! Uit de weg!” riep de man.

En dan trok hij een bordenkastje van de wand. Gerben schudde zijn hoofd. Hij begon hoe langer hoe meer aan het verstand van die man te twijfelen.

„Ik wens u veel succes,” zei hij dan, „maar wij hebben geen tijd meer. Kom jongens!”

Met enige aarzeling volgden de jongens hem, want zij hadden

nog graag willen zien, hoe de mijnheer verder ging zoeken.

Maar toen zij bij het schuurtje kwamen en daar het paard zagen staan, kreeg dat meteen hun volle belangstelling.

„Het lijkt precies echt!” riep Hielke, „wat een mooi paard! En wat glanst de huid prachtig.”

„Het is heel goed onderhouden,” merkte Gerben goedkeurend op. „De oude baas was er zeker erg trots op. Hij heeft het alle dagen geborsteld.”

„Ik snap niet hoe ze zo’n paard kunnen maken,” zei Louw en hij streelde over de huid.

„Dat is nogal eenvoudig,” legde Gerben uit, „dat wil zeggen, ik zou het niet kunnen maar ik weet wel ongeveer hoe het gedaan wordt. Onder de rug van het paard ligt een balk met een schuin omhoog staande stok voor de hals en de kop. Vanaf die balk lopen vier stokken naar beneden voor de benen. De huid wordt om dit houten geraamte getrokken en dan volgestopt met hooi totdat de huid overal strak gespannen zit en dan is het paard weer op zijn ware grootte.

„Maar, waar wordt het hooi er dan ingestopt?” vroeg Kees.

„Door de bek?”

„Wel nee,” ging Gerben verder, „kijk, onder de buik is de huid aan elkaar geregen met een veter. Als je die losmaakt, valt het hooi eruit.”

„Het is kunstig gedaan,” merkte Sietse op, „maar hoe krijgen wij dat beestje bij de praam?”

„Gewoon dragen,” zei Gerben, „nemen jullie ieder een been en probeer het op te tillen.”

Dat deden de jongens en het gewicht viel hun geducht mee.

„Ik kan het ook wel alleen dragen,” zei Gerben en hij bukte zich onder de buik van het paard en greep de voorbenen vast. Zo nam hij het paard op zijn rug, maar kon toen niet door de deur.

„Stop Gerben!” riep Sietse, „jij tilt hem te hoog!”

Gerben zette het paard weer neer en kroop eronder vandaan.

De man met het grote mes kwam nu ook in de schuur.

„Ik kan niets vinden,” bromde hij, „maar nu vraag ik mij af, waarom wil Neekema dit paard hebben? Zit het geld er misschien in verstopt?”

„Als dat zo was,” zei Gerben, „zou Neekema het zelf wel komen halen. Maar dit paard is voor zijn kinderen. Die mogen ermee spelen.”

„Mijnheer Neekema is altijd al een dom mannetje geweest,” lachte de man schamper, „hij beseft niet welke mogelijkheden er in dit paard schuilen. Daarom stel ik voor, dat wij het beest openmaken en als er geld in gevonden wordt, delen wij het samen.”

„Misschien moet ik het wel leuk vinden,” zei Gerben, „dat u ons een kans wilt geven om geld te krijgen, maar ten koste van Neekema wil ik echt niet rijk worden.”

„Maar ik wel!” riep de man boosaardig, „en ik snij dat mormel open! Het komt de deur niet uit voordat ik weet wat er inzit.”

En dreigend kwam hij met het grote mes op het paard af. De jongens deinsden verschrikt achteruit. Maar Gerben deed een stap naar voren en greep de man stevig bij de pols. Dan kneep hij zo hardhandig toe, dat de man het uitschreeuwde van de pijn en het mes liet vallen.

„Lelijke boer!” schold hij, „laat mij los! En maak dat je van dit erf afkomt, want dit huis is mijn eigendom!”

„Dat zo’n halve gare als jij mij uitscheldt, doet mij niks!” riep Gerben, „maar dat jij dit huis geërfd hebt, vind ik heel treurig! Aan die arme Neekema had het beter besteed geweest! Maar van dit paard blijf jij af, want anders zal ik je op een echte boerenmanier een pak slaag geven!”

Even leek het erop dat de man een gevecht met Gerben wilde beginnen, maar dan verscheen een mijnheer in de deuropening, die verwonderd naar de beide ruziemakers keek.

„Goedemorgen,” zei hij vriendelijk, „mijn naam is Houwink. Ik ben de notaris die belast is met de uitvoering van het

testament van de overledene. U bent Karel Smid, nietwaar? De nieuwe eigenaar van het huis met de inboedel. Wij kennen elkaar reeds. Maar mag ik ook weten, wie u bent, mijnheer?” vroeg hij aan Gerben.

„Ik ben Gerben Zonderland, mijnheer! Ik kom voor Neekema het paard halen.”

„Dat klopt,” knikte de notaris. „Neekema heeft mij geschreven dat u het paard kwam halen. Of bent u het er niet mee eens, mijnheer Smid?”

„Het zal weinig geven als ik het er niet mee eens ben,” zei neef Karel, „hoewel ik graag de inhoud van het paard had willen controleren.”

„Nee mijnheer Smid, zonder toestemming van mijnheer Neekema kunt u dat niet doen,” zei de notaris.

„Dat dacht ik ook!” knikte Gerben goedkeurend, „daarom hadden wij even verschil van mening. Voordat er nog meer ruzie komt, zullen wij maar vertrekken. Draag het paard maar naar buiten, jongens!”

Louw en Kees namen ieder een voorbeen en Hielke en Sietse de achterbenen. Zo droegen zij het dier de schuur uit en dan door de poort in de tuinmuur op de straat. Gerben liep erachter en hij keek nog eenmaal om alsof hij nog een aanval van neef Karel verwachtte. Maar die stond nog druk

met de notaris te praten en ongehinderd gingen onze vrienden op weg naar hun boten. Het paard kreeg natuurlijk veel bekijks en een slagersjongen vroeg:

„Gaan jullie naar de renbaan?”

„Wij maken een standbeeld,” riep Gerben, „ga je mee? Dan mag jij erop zitten als de Ridder van de Leverworst.”

„Ga jij er zelf maar op zitten, als cowboy!” riep de slagersjongen.

Gerben lachte en even verder werd hij aangehouden door een dame die vroeg:

„Is dat een echt paard geweest, mijnheer?”

„Jazeker, mevrouw,” zei Gerben, „het is een echt opgezet paard!”

„Arm dier,” zei de mevrouw en zij keek vol medelijden.

De jongens droegen het paard nu door de smalle straat naar het marktplein.

„Goed gedaan, jongens!” prees Gerben, „en geef het nu maar hier, dan draag ik het de markt over.”

Gerben nam het paard op zijn rug en hield het bij de voorbenen vast. Het gevolg was dat het paardehoofd nu hoog boven de mensen uitstak.

Bij een stalletje stonden enige dames stoffen uit te zoeken voor het maken van jurken. Toen Gerben dat zag, kon hij het

niet laten om even het paardehoofd tussen de dames te steken en met een diepe basstem zei hij:

„Is er ook een jasje en een broekje voor mij bij?”

De dames gilden van schrik, maar begonnen dan luid te lachen toen zij zagen dat het geen echt paard was.

„Wilt u dat paard verkopen?” vroeg de koopman die achter

het stalletje stond, „ik geef er vijftig gulden voor.”

„Dat is duizend gulden te weinig,” zei Gerben, „dit paard is nog jong en vurig. Kijk maar!”

En Gerben begon te dansen, zodat het leek alsof het paard steigerde. Doordat het reuze druk op de markt was, konden de mensen die even verder stonden niet zien, dat Gerben onder het paard liep en zij dachten dat het een wild geworden dier was dat met opgeheven voorbenen op de mensen dreigde te springen.

„Pas op! Een wild paard! Een wild paard!” werd er geroepen en het gevolg was dat er een geweldig gedrang ontstond van vluchtende mensen.

„Doe gewoon, Gerben,” riep Sietse, „iedereen wordt bang en gaat er vandoor!”

Gerben hield op met het maken van sprongen, maar de mensen vertrouwden het niet. Zij zagen nog steeds het paardehoofd hoog boven de menigte naderen en daarvoor wilde iedereen een veilig heenkomen zoeken. En zo bleef het een gedrang van jewelste, waarbij de stalletjes bijna omver werden gelopen.

Toen kwam de politie. Een brigadier zei tegen Gerben:

„Stop! Zet dat paard neer! U veroorzaakt hier paniek!” „Ik doe niks!” zei Gerben, „ik draag gewoon een opgezet paard

naar de gracht waar onze boten liggen. Ik kan het niet helpen dat de mensen hier geen verschil zien tussen een echt en een namaak paard.”

„Hoe komt u aan dat dier?” vroeg de brigadier.

„Dat hebben wij gehaald uit een huis aan de Reigerlaan nummer eenentwintig,” legde Gerben uit, „het komt uit een erfenis. Vraag het maar aan notaris Houwink.”

„Het klopt, brigadier,” zei een van de agenten, „want daar woonde een rentenierende zadelmaker.”

„Juist,” zei de brigadier, „en wat gaat u nu met dat paard doen?”

„Ik neem het mee naar huis,” zei Gerben, „en rook het op in mijn pijp!”

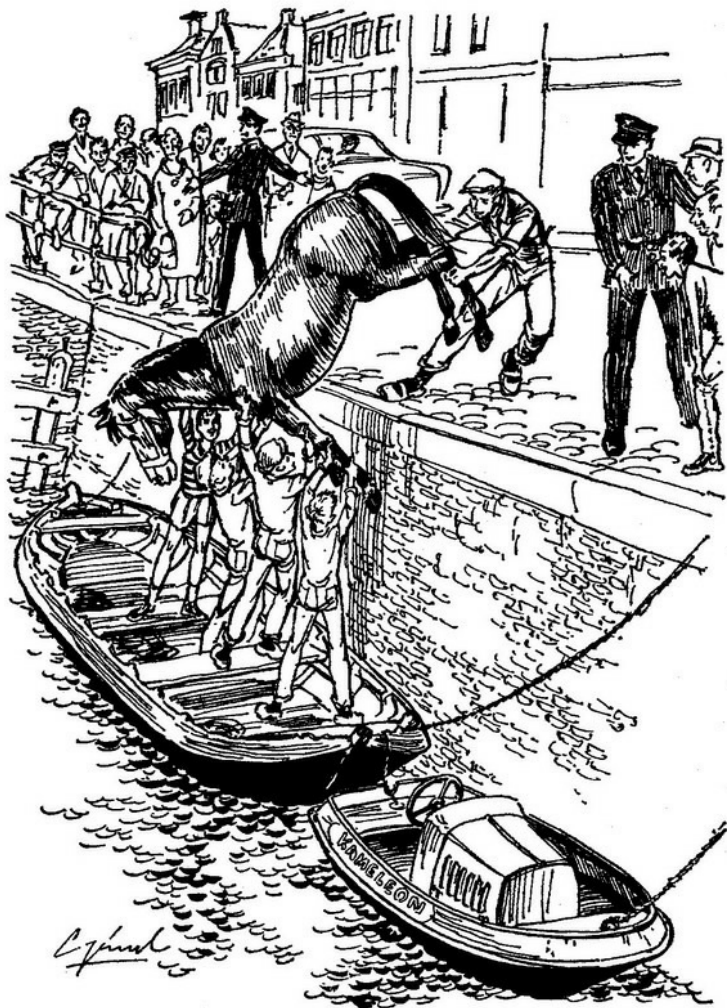
De agenten begonnen te lachen en de brigadier schudde zijn hoofd. Dan zei hij:

„U moet van de markt verdwijnen! Het geeft te veel opschudding! Wij zullen u een andere weg wijzen! Komt u maar mee!”

Onder politiegeleide gingen onze vrienden naar een zijstraat en werden dan langs een andere straat naar de gracht gebracht. Dat deze optocht veel bekijks trok, dat was te begrijpen maar daar trok Gerben zich niets van aan. Wel was hij blij dat zij eindelijk bij de boten waren want het dragen viel

hem steeds moeilijker.

„Gaan jullie in de praam, jongens,” zei Gerben, „dan reik ik jullie onze viervoeter aan.”

Voorzichtig werd het paard in de praam getild en met een touw maakte Gerben het vast.

„U bent toch niet bang dat het overboord springt?” vroeg een van de agenten lachend.

„Het zal niet springen,” zei Gerben, „maar het kan wel omverkieperen en als het dan in het meer valt, denken de mensen dat er een monster zwemt en krijgen wij de poppen weer aan het dansen.”

„U heeft gelijk,” knikte de agent, „en gaat u nu alstublieft varen, want het wordt hier weer een hele oploop. Vooruit mensen! Doorlopen! Er valt hier niets te zien! Doorlopen, daar!”

Terwijl de politiemannen de nieuwsgierigen die zich rond de gracht verzamelden, verspreidden, startte Sietse gauw de motor en begonnen onze reizigers de tocht naar huis. Op de wal liepen enige jongens met hen mee en wierpen stenen naast de Kameleon in het water.

„Doe maar net alsof jullie het niet merken, jongens,” zei Gerben, „dan is hun plezier er gauw af.”

Sietse gaf de Kameleon meer gas en de boten gingen nu zo snel dat de jongens op de wal hard moesten lopen om hen bij te houden. Het gooien van stenen was nu meteen afgelopen en dan bereikten onze vrienden het grote kanaal.

„Zo jongens!” zuchtte Gerben, „wij hebben het moeilijkste gehad. Het paard is veilig en dus varen wij rustig naar huis.”

„Maar jij moest er nog bijna voor vechten,” zei Hielke. „Die neef Karel dreigde zelfs met een mes. Gelukkig dat toen de notaris kwam.”

„Voor Karel was dat wel gelukkig,” lachte Gerben, „want ik had hem een ongezouten pak slaag gegeven, die slappe boemelaar! Die kerel vernielde de mooiste meubels. Hij is niet waard dat hij een cent erft!”

„Zou er wel iets in het paard verstopt zitten?” vroeg Kees, „het kan best.”

„Wat niet kan, is nog nooit gebeurd,” zei Gerben, „maar het lijkt mij onwaarschijnlijk dat een man van negentig jaar nog zoveel moeite zou doen om zijn geld te verstoppert. Hij kon het veel beter naar de bank brengen!”

„Voor Neekema zou het geweldig zijn als er een schat in het paard verborgen zat,” merkte Hielke op.

„Tja,” aarzelde Gerben, „die arme Neekema wordt blij gemaakt met een dood paard en die slappe neef Karel erft het hele huis. Dat is wel vreemd.”

„Volgens mij klopt er iets niet!” zei Sietse. Maar wat er niet klopte, dat wist geen van allen.

HOOFDSTUK VII

Een tocht vol belevenissen

De boten voeren snel door het kanaal naar huis. Gerben keek op zijn horloge en zag dat het al twaalf uur was geweest. Hij haalde een pakje boterhammen te voorschijn en begon te eten. Dat voorbeeld volgden de jongens meteen en Kees zei:

„Het smaakt mij alweer best, maar ik had wel graag iets te drinken.”

„Dat jij dorst hebt, komt van die porties ijs,” mompelde Gerben, „maar als jij je brood extra lang kauwt, zul je merken dat de dorst verdwijnt.”

„Meen je dat?” vroeg Kees.

„Jazeker!” legde Gerben uit, „hoe langer je kauwt, hoe meer speeksel er door het eten wordt gemengd en dat lest dan je dorst. Natuurlijk moet jij niet gaan eten zoals dikke Hein het vroeger deed. Die kauwde zolang op zijn ontbijt tot het twaalf uur was. Dan kreeg hij warm eten en kauwde daar zo lang op tot het zes uur was en tijd voor de avondboterham. Zo bleef hij de hele dag eten en kwam hij aan werken niet toe.”

„Dat is nog niet zo gek,” zei Kees lachend.

„Jij mag niet met een volle mond praten!” bromde Gerben.

„Maar ik heb het eten nog niet goed gekauwd,” zei Kees.

„Kauw dan en zwijg,” antwoordde Gerben.

De Kameleon duwde de praam met een regelmatige snelheid verder en Gerben en de jongens zaten genoeglijk te eten. Af en toe keek Gerben achterom naar de lucht die in het westen steeds donkerder werd.

„De regen zit ons op de hielen,” merkte hij op, „voor wij bij het meer zijn, zal de bui ons ingehaald hebben.”

„Dan ga ik onder het paard zitten,” riep Kees, „want ik heb geen jas bij me.”

„Ik maak het paard open en kruip erin,” opperde Louw.

„Ik ben de kapitein!” zei Gerben, „en als het gaat regenen, zal ik wel zeggen wat er gebeuren moet!”

Een mooie, grote motorboot kwam hen tegemoet.

De dames en heren op het dek keken verwonderd naar het mooie paard.

„Kan ik het kopen?” riep een van de heren, „ik ben vecarts! Ik geef er duizend gulden voor!”

„Stop Sietse!” riep Gerben, „met die mijnheer wil ik wel even praten.”

Sietse schakelde de motor op achteruit en de Kameleon hield de praam nu tegen, totdat de boten stillagen. De luxe

motorboot van de veearts was intussen gekeerd en kwam naast de praam.

„Ik heb interesse voor dat dier,” zei de veearts, „wilt u hem verkopen?”

„Wel mijnheer,” begon Gerben, „duizend gulden is een mooi bedrag, maar...”

„Goed! Dan bied ik twaalfhonderd,” stelde de veearts voor.

„Dat is niet gek,” mompelde Gerben. „Maar dit paard is niet van mij. Het is van Neekema, de kleermaker in ons dorp. Hij heeft het nogal arm en kan best wat geld gebruiken. Ik zal hem zeggen dat u het paard voor een goede prijs wilt kopen. Mag ik dan uw adres?”

„Goed,” zei de veearts, „maar zorgt u er dan wel voor dat ik de eerste koper ben. Als er meer gegadigden komen, wil ik graag meebieden, wilt u dat aan mijnheer Neekema zeggen? En hier is mijn kaartje.”

Gerben nam het adres en beloofde dat hij de veearts op de hoogte zou houden als het paard te koop werd aangeboden. Daarop vertrok de luxe motorboot naar de stad en vervolgden onze vrienden hun tocht naar huis.

„Wie was die veearts?” vroeg Sietse nieuwsgierig.

Gerben keek op het kaartje en las:

„A. M. W. Heida. Dierenarts. Meeuwenlaan veertien. Dit

adres zullen wij goed bewaren,” zei Gerben. „Het kan voor Neekema een lief centje opleveren.”

„Maar,” vroeg Kees, „als Neekema het paard in de krant te koop aanbiedt, kan hij er misschien meer geld voor krijgen.”

„Natuurlijk moet je nooit op een eerste bod ingaan,” wist Gerben, „dat zal ik Neekema ook zeggen!”

„Toch is het mooi voor hem, dat het paard nog zoveel waard is,” zei Hielke, „dan krijgt hij toch wat van de erfenis.”

„Dat is waar,” knikte Gerben, „Neekema moet heel wat broeken en jassen maken voor hij twaalfhonderd gulden verdiend heeft.”

„Maar als hij het paard verkoopt,” zei Louw, „en later blijkt er een schat in te zitten, dan is hij alles kwijt.”

„Dat is waar,” meende Gerben, „maar dat moet Neekema zelf beslissen.”

„Ik zou het niet eerder verkopen,” zei Sietse, „dan dat ik zeker wist dat er niets in verborgen zit.”

„Dus jij zou het paard openmaken?” vroeg Kees.

„Natuurlijk!” antwoordde Sietse.

„Jij hebt gemakkelijk praten,” bromde Gerben, „maar als je zoals Neekema, erg arm bent, dan telt iedere cent voor twee. Want als je het paard openmaakt en je kunt het dan niet weer zo mooi opvullen, is het minder waard.”

„Dat zou ik erop wagen,” zei Sietse.

Zij praatten nog een tijdje over wat je wel of niet met het paard moest doen, totdat de eerste regendruppels begonnen te vallen.

„Leg maar even aan, Sietse,” commandeerde Gerben, „de twaalfhonderd gulden mogen niet nat worden. Wij zullen ons dure paardje zorgvuldig toedekken!”

Sietse stuurde de boten naar de wal en dan werd het meegebrachte dekzeil heel voorzichtig over het paard getrokken. Het grote zeil dat nu in het midden door de paarderug omhoog werd gehouden, vormde een mooie tent waarin zij allemaal konden schuilen.

„Maar,” meende Gerben, „wij kunnen hier niet op de regen blijven wachten. Wij moeten doorvaren, anders kom ik te laat terug op de boerderij.”

„Goed,” opperde Sietse, „blijven jullie dan maar in de praam. Ik heb nog een stuk plastic aan boord, dat sla ik wel om mij heen.”

„Heel goed,” zei Gerben, „maar kijk wel goed uit!”

„Het komt in orde kapitein,” zei Sietse en hij ging in de Kameleon, trok het stuk plastic over zijn hoofd en startte de motor. Zo voeren zij verder. De regen viel gestaag neer en vanuit hun tent keken Gerben en de jongens naar de

opspattende druppels die naast de praam in het water vielen. Na een half uur gevaren te hebben, bereikten zij weer het dorp dat vlak bij het meer lag.

Een veldwachter stond naar de naderende boten te kijken en riep dan dat onze vrienden moesten aanleggen.

„Wat zie ik?” zei hij lang niet vriendelijk. „Vervoeren jullie een paard? En dat op die manier?”

„Wel ja,” zei Gerben, „het is een heel mak beestje en het blijft rustig staan.”

„Maar het zeil hangt het arme dier voor de ogen! Het kan niets zien en nauwelijks ademen!”

„Als het niets ziet,” weerlegde Gerben, „kan het ook niet schrikken en overboord springen.”

„Maar het vervoer van vee op deze manier is verboden!” riep de veldwachter, „waar komt u met dat paard vandaan?”

„Uit de stad,” zei Gerben.

„Helemaal uit de stad?” riep de veldwachter verontwaardigd, „heeft het arme dier die hele tocht onder dat zeil moeten staan?”

„Wel ja,” lachte Gerben, „het staat hier toch lekker droog.”

„Heeft u een vergunning voor het vervoeren van vee?” vroeg de veldwachter, „is dit paard uw eigendom?”

„Het is van Neekema,” antwoordde Gerben, „en een

vergunning heb ik niet.”

„Aha!” riep de veldwachter en hij trok zijn verbalenboekje te voorschijn, „dan maak ik procesverbaal op! Hoe is uw naam?”

„Gerben Zonderland en ik weet van niets!”

„Maar ik weet het wel!” bromde de veldwachter, „dit kan door de rechter weieens veroordeeld worden als dierenmishandeling! Hoe oud is dat paard?”

„Tachtig jaar!” zei Gerben.

„Tachtig jaar?” riep de veldwachter, „zeg eens, wie denk jij wel wie je voor je hebt? Een paard wordt hoogstens twintig jaar oud!”

„Dat weet ik ook wel,” legde Gerben geduldig uit, „maar deze is al zestig jaar dood!”

De veldwachter keek heel boos. Dan sprong hij in de praam en trok het zeil weg van het paard zijn hoofd.

„Wat is dat?” vroeg hij dan verbaasd. „Is het een opgezet paard? Waarom heb je dat niet meteen gezegd?”

„Dat heeft u niet gevraagd,” zei Gerben, „u sprak alleen maar over het vervoer, maar u vroeg niet of het paard wel of niet levend was.”

„Hm,” gromde de veldwachter, „een opgezet paard? Daar heb ik nog nooit van gehoord. Wat moet je met zo’n dier

doen?”

„Ik zet het thuis op de schoorsteenmantel,” glimlachte Gerben, „tussen een bloemenvaasje en de klok.”

„Jij bent getikt!” zei de veldwachter en hij ging aan wal en liep de dorpsstraat in.

Gerben en de jongens lachten.

„Met zo’n paard kun je veel grappen beleven,” zei Kees, „ik zou het best willen hebben.”

„Voor vijftienhonderd gulden mag je het hebben,” begon Gerben meteen te handelen.

„Zoveel geld heb ik piet,” lachte Kees, „ik heb nog niet het tiende deel.”

„Dan gaat de koop niet door!” haalde Gerben de schouders op. „Varen Sietse!”

De Kameleon duwde de praam het dorp uit naar het meer. Sietse gaf de motor vol gas en langs de vaargeul voeren zij snel het meer over naar de brug aan de overkant. Sietse liet de hoorn toeteren en de brugwachter draaide de brug half omhoog. Dat was meer dan genoeg om het paard er zonder beschadiging onderdoor te varen en dan gingen onze schippers verder naar het dorp waar zij bij het Raadhuisplein aanlegden. Op de stoep voor het gemeentehuis stond veldwachter Zwart verwonderd te kijken naar Gerben en de

jongens die zonder moeite een groot paard op de wal tilden. Hij ging naar hen toe en zag dat het een opgezet paard was.

„Waar moet dat heen?” vroeg hij aan Gerben.

„Naar Neekema,” legde Gerben uit, „hij heeft het geërfd van een rijke oom.”

„Maar wat moet een kleermaker met een opgezet paard beginnen?” vroeg Zwart.

„Misschien gaat hij het vel gebruiken voor een bontjas,” meende Gerben.

„Een paardebontjas?” vroeg Zwart spottend, „sedert wanneer bestaat er paardebont? Ben jij niet een beetje in de war, broer? Een paard is geen beer?”

„Nou ja,” zei Gerben, „met dit paard kun je alle kanten uit. Wie weet wat voor grappen er nog mee beleefd worden.”

„En dat is het nu juist, wat ik helemaal niet hoop,” bromde Zwart. „Ik vrees dat dit paard alleen maar veel opschudding kan brengen en daar zitten wij in ons dorpje helemaal niet om verlegen. Ik heb al genoeg last van jou en die kwajongens. En zeg maar tegen Neekema, dat hij dat dier niet op de openbare weg mag vertonen, zonder mijn toestemming.”

En bij die woorden keerde Zwart terug naar het gemeentehuis.

„Wel, wel,” zei Gerben, „het paard van Neekema is hier niet

erg welkom, maar daar trekken wij ons niets van aan. Kom, wij gaan naar de meester-kleermaker!”

Zij droegen het paard over het plein naar de smalle straat waar Neekema woonde. Het huis was spoedig bereikt en de kinderen van Neekema kwamen verheugd naar buiten hollen en riepen:

„Hoera! Daar is ons paard! Mag ik erop zitten?” vroeg Mieke het oudste dochtertje.

„Wel ja,” lachte Gerben en hij tilde haar op de paarderug. Natuurlijk wilden Anneke en Frits nu ook op het paard zitten en dus tilde Gerben hen er ook op. Neekema en zijn vrouw stonden er lachend naar te kijken, hoe blij de kinderen met het paard waren.

„Daar zou ik nu een foto van moeten nemen,” zei Neekema, „maar ik heb geen fototoestel.”

De andere bewoners van het straatje kwamen ook kijken en allen vonden het een heel mooi paard.

„Het is vast nog wel wat geld waard,” meende de buurman van Neekema.

„Er is onderweg al twaalfhonderd gulden voor geboden,” zei Gerben.

„Twaalfhonderd?” riep Neekema verheugd, „hoor je dat, vrouw? Dit paard is twaalfhonderd gulden waard. En wie heeft

dat ervoor geboden, Gerben? Of is het een mop?”

„Het is de zuivere waarheid,” vertelde Gerben, „kijk, hier is het adres van de mijnheer die het graag wil kopen.”

Gerben gaf hem het kaartje van veearts Heida.

„Ha!” riep Neekema met glinsterende ogen. „Ik ga die mijnheer meteen bellen. Maar er staat geen telefoonnummer op. Dat is jammer, want ik ontvang die twaalfhonderd gulden liever vandaag dan morgen!”

„Nee, mijnheer Neekema,” mopperde Gerben, „die dingen moet u nooit te overijld doen. Ik geloof vast dat u er nog meer dan twaalfhonderd voor kunt krijgen. Maar laten wij het dier nu eerst bij u in de schuur brengen, anders krijgen wij een volksoploop en komt Zwart weer mopperen.”

Dat vond Neekema best en hij zei tegen de kinderen dat zij van het paard moesten komen. De meisjes en het jongetje lieten zich van de paarderug glijden en dan droegen onze vrienden het dier door een nauw steegje achter het huis waar het een plaats kreeg in een schuurtje.

„Jullie worden vriendelijk bedankt,” zei Neekema, „ik vind het geweldig dat het paard zonder een schrammetje beschadiging door jullie zo goed is vervoerd. En zodra het mij mogelijk is, zal ik jullie graag belonen.”

„Wij hebben al genoeg beloning gehad,” vertelde Gerben,

„want het was een heel plezierige reis met veel avontuur.”

„Daar ben ik blij om,” zei Neekema, „en geloof jij werkelijk dat het paard wel vijftienhonderd gulden waard is?”

„Die mogelijkheid zit er dik in,” zei Gerben, „verkoop het daarom niet te gauw.”

„En misschien zit er binnen in het paard nog wel geld verstopt,” zei Kees.

„Waarom denk jij dat?” vroeg Neekema, „heeft iemand dat gezegd? De notaris misschien?”

„Uw 'neef Karel was er,” legde Gerben uit, „hij sneed met een groot mes alle stoelbekleding en de bedden stuk op zoek naar geld. Hij maakte van de hele inboedel een complete ruïne.”

„Dat is toch niet waar?” riep Neekema. „Is Karel gek geworden? Hoe kan hij die mooie dure meubels zomaar kapot maken?”

„Hij beweert dat er ergens geld moet zijn,” wist Gerben, „en toen hij niets kon vinden, kwam hij naar de schuur en wilde het paard opensnijden. Dat heb ik natuurlijk verhinderd en toen kwam de notaris kijken en konden wij ongehinderd weggaan.”

„Dus neef Karel denkt dat er iets in het paard verborgen zit,” begreep Neekema en hij keek naar het dier alsof hij al een

schat zag liggen.

„Maar het is natuurlijk onzin,” lachte Gerben. „Want kijkt u maar hoe mooi het paard van onderen is dichtgenaaid. Zo kan een oude man van negentig jaar het niet en dus heeft hij er niets ingestopt.”

„Jij hebt gelijk,” knikte Neekema, „dat paard is al in geen jaren meer open geweest, dat zie ik duidelijk. Maar in ieder geval kan ik het nog voor een beste prijs verkopen.”

„Dat kunt u zeker,” zei Gerben, „en als u het verkoopt, waarschuw mij dan. Ik help de prijs dan zo hoog mogelijk op te drijven.”

„Graag Gerben,” zei Neekema. „De prijs kan mij nooit te hoog worden want voor het geld wat ik bezit, heb ik niet eens een portemonnee nodig.”

„Dat moet dan nodig veranderen, Neekema,” lachte Gerben, „oh wij willen u graag helpen! Maar nu moet ik toch zo gauw mogelijk terug naar de boerderij. Tot ziens, Neekema!”

„Tot ziens, Gerben! Tot ziens, jongens! En allemaal nog wel bedankt!” riep Neekema.

Onze vrienden gingen terug naar de boten en de Kameleon duwde de praam terug naar het meer. Dan werd koers gezet naar de boerderij van Jellema. Het regende bijna niet meer en de jongens hoefden niet meer onder het zeil te schuilen

en daarom zaten zij nu weer allemaal in de Kameleon.

„Als Neekema niet in het paard kijkt,” zei Kees, „vind ik dat dom! Zo weet je toch nooit of er iets in verborgen zit?”

„Dat zei ook de man die een bom vond,” zei Gerben, „je kunt nooit weten wat erin zit, zei hij en hij begon de bom open te maken. Maar wat er allemaal in zat heeft hij nooit naverteld omdat hij met het hele zaakje de lucht invloeg.”

„Maar in dat paard zit geen bom,” wist Kees, „en als je het openmaakt, ga je vast niet de lucht in. Wel maak je misschien een luchtsprong van vreugde als je iets vindt.”

„Ik geloof dat jij er net zo eentje bent als die neef Karel!” mopperde Gerben, „jij zou ook alles stukmaken om geld te vinden. Maar Keesie, geld maakt niet gelukkig!”

„Maar je kunt er wel lekkere ijsjes voor kopen,” zei Hielke lachend.

„Jullie zijn te dom om te begrijpen dat het paard best een geheim kan verbergen,” mopperde Kees, „en laat mij er nu maar uit, Sietse, want ik verga van de honger.”

Zij waren nu bij de Woudaap en Sietse stuurde naar de wal. Kees sprong uit de Kameleon. Zijn vader kwam uit de molen en vroeg:

„Hoe is het? Heeft Kees zich weer ziek gegeten?”

„Wel nee!” riep Gerben, „hij is nog helemaal hol en zo

hongerig als een wolf!”

Kees holde gauw in huis.

„Drommels!” riep Dijkstra verbaasd, „dan mag ik er wel meteen achteraan!”

En ook hij haastte zich de molen in.

„Ja, ja,” zei Gerben, „als je Kees als kostganger hebt, moet je op tijd aan tafel zijn, anders heeft hij alles al opgegeten voordat jij er bent. Hij is net als dikke Femke. Haar man was timmerman en als hij om twaalf uur niet meteen thuiskwam, had Femke al het eten al op. En dat is nu eens een echt waar verhaal.”

„Goed,” lachte Sietse, „dat zal ik dan eens aan mijn vader vragen.”

Intussen was de boerderij van Jellema bereikt en stuurde Sietse de praam naar de wal. Gerben maakte haar stevig vast en dan namen de vrienden afscheid van hem. Gerben ging naar de boerderij om de koeien te melken en de jongens gingen weer naar huis.

Het was weer een dag geweest vol belevenissen om nooit te vergeten. Thuis vertelden Hielke en Sietse alles en Klinkhamer moest lachen omdat de mensen op de markt zo bang waren voor een opgezet paard. Dat die neef Karel alles stukmaakte, vond moeder meer dan zonde, maar dat het

paard nog zoveel waard bleek te zijn, vonden zij en Klinkhamer heel mooi. Zij wisten immers hoe goed Neekema het geld kon gebruiken. Maar of er nog iets van waarde in het paard verstopt was, betwijfelde Klinkhamer. „Mensen die geld bezitten,” zei hij, „brengen het naar een bank. Dat is veiliger en het geeft bovendien rente. Maar als je het verstopt, raakt het misschien zoek en heeft niemand er wat aan.”

„Toch denkt Kees dat er iets in verborgen zit,” meende Hielke.

„Die Kees,” zei Klinkhamer lachend, „hij heeft altijd de wonderlijkste fantasieën. Misschien komt het door de boeken die hij leest.”

Toch was er behalve Kees nog iemand die geloofde dat er iets in het paard verborgen zat. Wie dat was, ontdekte Gerben. En die ontdekking bracht heel wat opschudding.

HOOFDSTUK VIII

Nachtelijk bezoek. Het paard verdient geld

Op een boerderij is altijd veel werk te doen en doordat Gerben naar de stad was geweest, kreeg hij het 's avonds nog extra druk. Het was al na middernacht toen hij naar huis fietste. De lantaarn van zijn fiets wierp een sterke lichtbundel over de smalle polderdijk en het was maar goed dat Gerben zo'n beste lantaarn had, want de duisternis sloot zich rondom hem alsof hij tussen twee hoge muren fietste. Gerben was in het donker geen held en hij trapte dan ook zo hard als hij kon op de pedalen om zo gauw mogelijk thuis te zijn! Dat gaf hem tevens het voordeel dat de lamp meer licht verspreidde naarmate de fiets sneller ging. Waar de polderdijk de weg naar het dorp bereikte, brandde een lantaarn die voor Gerben een baken was waarop hij kon aansturen.

In de verte hoorde hij het geluid van een bromfiets en verder was het heel stil. Gerben bereikte de weg en ging dan snel naar het dorp waar iedereen al naar bed was gegaan. Of deed veldwachter Zwart nog ergens de ronde? Gerben keek oplettend om zich heen, maar Zwart zag hij nergens. Het

dorp leek wel uitgestorven. Alleen een haastig weg vluchtende poes was het enig levende wezen dat Gerben zag. Dan bereikte hij het Raadhuisplein waar hoge lantaarns voldoende licht gaven om alles te kunnen onderscheiden. Maar ook hier was niemand te zien en dan reed Gerben de straat in waaraan hij woonde. Hij kwam voorbij het huis van Neekema en in het licht van zijn lantaarn zag hij het glimmende nikkel van een fietsstuur oplichten dat gedeeltelijk buiten de heg voor de kleermakerswoning uitstak. „Neekema heeft zeker vergeten zijn fiets binnen te halen,” dacht Gerben en dan bereikte hij zijn eigen huis en stapte af.

Neekema's fiets?

Maar Neekema bezat helemaal geen fiets. Wat drommel van wie was dan dat rijwiel dat daar tegen de heg stond? Dit alles dacht Gerben terwijl hij zijn fiets in het schuurtje bracht. Nieuwsgierig geworden ging Gerben behoedzaam terug naar het huis van Neekema. Hij luisterde scherp en keek naar alle kanten rond. Dan stond hij bij de fiets en ontdekte dat het een brommer was. Zou het dezelfde brommer zijn die hij tien minuten geleden in de verte hoorde aankomen? Gerben voelde aan de cilinder en die bleek nog flink warm te zijn. Er was hier dus iemand op bezoek die nog maar pas geleden was aangekomen. Dat de bezoeker niet door Neekema verwacht

werd kon Gerben zien aan de woning, want nergens brandde licht. De Neekema's lagen in diepe rust en wisten niet dat er iemand op hun erf was.

Maar dan werd het Gerben duidelijk. Hier was iemand die stiekem het paard wilde stelen. Wat een schurk om dat bij die arme Neekema te willen doen. De verontwaardiging maakte Gerben zo kwaad dat hij resoluut de half openstaande deur naast het huis doorging en op zijn tenen naar achteren liep. Daar zag hij bij het schuurtje een man en zonder een moment te aarzelen viel Gerben hem aan:

„Vuile, gemene schurk! Wil jij arme mensen bestelen? Ik zal je aan handen en voeten binden en aan de politie overleveren!”

Maar de dief begon verwoed terug te vechten en rolde met Gerben over de grond. Op het lawaai dat zij maakten kwam Neekema de trap afhollen en stak de lichten aan. Hij opende de keukendeur en bij het licht dat naar buiten viel, ontdekte hij de twee vechtenden. Het waren zijn buurman en Gerben die elkaar nu verbaasd aankeken.

„Verhip? Ben jij het?” zei de buurman. „Wat doet u hier?” vroeg Gerben.

En dan hoorden zij voor het huis een bromfiets weggijden. Meteen holden de mannen erheen, maar zij kwamen te laat.

Zij zagen alleen nog het achterlicht van de brommer over het plein verdwijnen.

„Die kerel hadden wij moeten grijpen!” riep de buurman.

„Ik dacht dat ik hem te pakken had,” brulde Gerben.

„Wel nee,” bromde de buurman, „jij bracht alles in de war.

Ik had iemand in het schuurtje zien verdwijnen en juist toen ik daar wilde kijken, greep jij mij!”

„Drommels,” ontdekte Gerben, „dus die kerel was al bij het paard? Als hij het maar niet vernield heeft.”

Zij gingen meteen kijken. Neekema ontstak het licht in de schuur en dan zagen zij het paard op zijn zij liggen, terwijl de veter onder de buik was losgesneden. Er pulde enig hooi uit.

„Dat kan alleen uw neef Karel gedaan hebben,” zei Gerben tegen Neekema, „ik ga meteen Zwart waarschuwen!”

Gerben holde naar het plein en dan de straat in waaraan de veldwachter woonde. In de verte zag hij Zwart staan bij iemand met een bromfiets.

„Houdt hem!” riep Gerben, „hij is een dief!”

Toen de man dat hoorde, wilde hij gauw verder rijden, maar Zwart greep hem vast en de man kon niet meer weg.

Hijgend van het harde lopen kwam Gerben bij het tweetal.

Gerben herkende meteen neef Karel hoewel die nu een aangeplakte snor droeg. Met een ruk trok Gerben de snor weg en zei tegen Zwart:

„Mag ik u even voorstellen? Dit is Karel Smid, de neef van Neekema. Hij heeft zojuist het opgezette paard opengesneden om naar geld te zoeken!”

„Daar is geen woord van waar!” riep Karel.

„Hoe komt het dan dat er hooi aan uw jas zit?” vroeg Zwart.

„Ik heb een lange rondrit gemaakt,” weerlegde Karel, „en onderweg heb ik in een hooihoop gerust.”

Met een zaklantaarn bescheen Zwart de verdachte en zei dan:

„Dat hooi was zeker erg oud? Het ziet helemaal bruin. En de vezels zijn niet langer dan vijf centimeter. Dat is wel iets bijzonders! Gaat u maar even mee naar Neekema. Misschien zit er in dat paard precies hetzelfde hooi wat u op uw jas heeft. Ik vind het wel belangrijk om dat even te vergelijken.”

„Maar ik heb geen tijd,” kreunde Karel angstig, „ik moet nodig naar huis. Het is al lang middernacht geweest.”

„Nu het toch al laat is,” bromde Zwart, „kan dat kwartier er nog wel bij. Zet uw bromfiets maar aan de kant en komt u maar mee!”

Tussen Zwart en Gerben in, moest Karel ondanks zijn protesten mee naar het huis van Neekema. Toen zij bij de

schuur kwamen, wachtte hen daar een nieuwe verrassing. Geholpen door de buurman had Neekema al het hooi uit het paard gehaald, maar er werd niets gevonden.

„Is alle moeite voor niets geweest?” vroeg Gerben.

„Helaas wel,” antwoordde Neekema, „er zat niets tussen het hooi verborgen.”

„En dit is de man die bij u inbrak,” zei Zwart. „Kijk maar naar zijn jasje, er zit hooi op dat precies zo bruin en kort van vezel is als die hele hooihoop.”

„Zo Karel?” zei Neekema verbaasd, „was jij bang dat ik meer zou erven dan jij? Welnu jij kunt gerust zijn. Alle moeite is voor niets geweest.”

„En toch moet het geld ergens zijn!” riep Karel.

„Dat zul jij wel beter weten dan ik,” zei Neekema, „ik heb het geld nooit gezien, maar jij liep de deur plat bij onze oom.”

„Maar ik weet ook niet waar het is,” riep Karel vertwijfeld.

„Intussen bent u schuldig aan inbraak met de bedoeling van diefstal,” zei Zwart bars, „daarvoor zal ik een procesverbaal moeten opmaken.”

„Doet u dat maar niet,” zei Neekema, „ik dien geen aanklacht in!”

„Waarom niet?” vroeg Zwart verwonderd.

„Omdat ik dan naar de rechtbank moet om te getuigen,”

legde Neekema uit, „en dat kost mij reis- en verblijfkosten. Voorts ga ik mijn eigen familie niet aangeven bij de politie. Laat hem maar gaan!”

„Dan zal ik zorgen dat hij vijftig gulden boete krijgt voor veel te hard rijden,” zei Zwart, „want daarvoor hield ik hem aan. Mijnheer Karel Smid, u zult er wel meer van horen. U kunt gaan!”

Dat liet de neef zich geen tweemaal zeggen en haastig ging hij terug naar zijn bromfiets.

Neekema deed de deur van de schuur op slot en zei:

„Wij zijn in ieder geval weer wijzer geworden. Morgen zullen wij wel verder zien. Welbedankt voor de hulp, heren en wel te rusten.”

Zo daalde de rust weer over het dorp.

De volgende morgen kwam Gerben zijn belevenissen van die nacht in de smederij vertellen.

„Oei,” riep Sietse, „dan is het paard dus nu helemaal zo plat als een cent?”

„Dat geeft niet,” lachte Gerben, „het hooi kan er weer ingestopt worden en dan is het paard weer even dik als tevoren.”

„Wij gaan erheen om te helpen,” stelde Hielke voor en toen Louw ook in de smederij kwam, voeren zij met z’n drieën

naar het Raadhuisplein en gingen dan naar het huis van Neekema. De kleermaker wilde juist beginnen met het opnieuw volstoppen van de paardehuid.

„Kunnen wij u helpen?” vroeg Sietse.

„Graag, jongens,” bedankte Neekema, „als jullie het paard op zijn rug leggen en de benen vasthouden, kan ik de romp vol hooi stoppen.”

Hielke en Sietse namen ieder een voorbeen en tilden die hoog omdat de hals en de kop anders te veel op de grond drukten. De kinderen van Neekema kwamen ook helpen en met vele grote en kleine handen werd de romp van het paard stijf volgepropt. Dan werd het paard op een zijde gelegd en werden het linker voor- en achterbeen met hooi gevuld.

Daarna waren de beide rechterbenen aan de beurt en kreeg het paard zijn oorspronkelijke vorm terug. Het dichtnaaien van de huid was voor de kleermaker slechts een kwartiertje werk, waarna het paard weer op zijn benen werd gezet.

„Hoera!” riepen de kinderen, „onze Janneman is weer heel!” Op dat moment kwam Kees, hijgend van het harde lopen, de schuur binnen en vroeg:

„Wat hoor ik? Is het paard leeggehaald? En zat er niets in?”

„Alleen maar hooi,” riep Sietse, „jouw voorspelling is niet uitgekomen.”

„Ik heb niets voorspeld,” weerlegde Kees, „ik heb alleen maar gezegd dat ik het paard eerst zou openmaken voor ik het verkocht.”

„Mogen wij op Janneman rijden, vader?” vroegen de kinderen.

„Heet het paard Janneman?” vroeg Kees en dan nam hij een sprong en zat dan op de rug van het paard.

„Dat is voor het eerst van m’n leven dat ik op een paard zit,” lachte Kees, „was het nu maar een echt paard, dan ging ik er een ritje op maken.” „Het is ons paard!” riepen de kinderen, „ga er af!”

Kees liet zich op de grond glijden en keek dan verwonderd hoe de kinderen elkaar op de rug van het paard hielpen.

„Het zijn net apen,” lachte Neekema trots, „zij zijn zo vlug als water. Zij kunnen wel circusartiesten worden.”

„Dat is een goed idee,” riep Kees, „laten wij circusvoorstellingen geven met dit paard. Het geld is dan voor Neekema.

De kleermaker schudde lachend het hoofd.

„Met een opgezet paard kun je geen voorstellingen geven,” zei hij, „het beste zal zijn dat ik het beestje verkoop.”

„Nee vader!” riepen de kinderen, „wij willen Janneman houden!”

„Maar jongens,” lachte Neekema, „vader kan veel centjes voor dit paard krijgen en dan koop ik voor jullie een hobbelpaard.”

Dat vonden de kinderen helemaal niet goed en zij huilden alsof het paard al verkocht was.

„Misschien kunnen wij toch wel proberen om met dit paard iets te verdienen,” stelde Sietse voor, „het geld is dan voor u.” Neekema die heel graag en ook heel nodig wat geld moest ontvangen, vond het toch te gek om de jongens er met het paard op uit te laten gaan. Maar dan kwam Sjoerd, de postbode. Hij had een rekening voor geleverde manufacturen.

„Hoeveel is het?” vroeg Neekema.

„Vierendertig gulden,” telde Sjoerd.

„Drommels,” verbaasde Neekema zich, „ik moet eerst de broeken voor Gerben en Klinkhamer gemaakt hebben. Dan kan ik pas betalen. Kun je over een paar dagen terugkomen, Sjoerd.”

„Goed,” glimlachte Sjoerd, „dan houd ik de rekening een paar dagen in mijn tas. Tot ziens, Neekema.”

Sjoerd vertrok en Sietse zei tegen Neekema:

„Laat ons die vierendertig gulden verdienen met het paard. Wij zullen heel goed op het beestje passen.”

„Maar wat willen jullie er dan mee doen?” vroeg Neekema.

„Wij zetten het in de praam,” legde Sietse uit, „en varen ermee langs de kampeerders en vragen een kwartje voor het bezichtigen.”

„Misschien vinden de mensen het wel leuk om eens een opgezet paard te zien,” beaamde Neekema, „en omdat ik heel erg om geld verlegen zit, mogen jullie het wel een dagje van mij lenen, maar denk erom, het moet heelhuids terugkomen!”

„Dat komt in orde,” beloofde Sietse, „dan gaan wij nu gauw de praam halen.”

De jongens holden naar het Raadhuisplein waar de Kameleon lag en voeren dan snel naar de boerderij van Jellema. De praam lag nog voor de wal en toen de jongens aan Jellema vertelden waarvoor zij de praam wilden gebruiken, vond hij het goed dat zij de boot meenamen.

En dus duwde de Kameleon de praam naar het Raadhuisplein en gingen de jongens het paard halen.

Voorzichtig werd Janneman in de praam gezet, op dezelfde manier als Gerben het had gedaan en dan voeren zij naar het meer. Maar eerst moest de brug weer een stukje omhooggedraaid worden omdat het paard er anders niet onderdoor kon.

„Hoe vaak komen jullie hier nog langs met die olifant?“ vroeg de brugwachter.

„Nog twintig keer!“ riep Sietse.

„Waarom?“ vroeg de brugwachter.

„Omdat het paard alle dagen even moet draven op de polderdijk,” legde Sietse uit, „anders krijgt het stijve benen.”

„Wat ben jij een grappig jongetje,” riep de brugwachter. „De volgende keer moet jij een dubbeltje betalen voor het passeren van de brug, paardentemmer!”

„Drommels, Sietse,” riep Kees, „als al die grappen van jou een dubbeltje kosten, zullen wij vandaag niet veel verdienen.”

„Ik betaal toch geen dubbeltje bruggegeld,” zei Sietse. „Ik draag het paard net zo lief voorbij de brug.”

„En waar gaan wij heen?“ vroeg Louw.

„Naar het eiland!” wist Hielke, „daar is een hele club jongelui.”

Een korfbalclub, die een uitstapje maakte met een grote plezierboot, had bij het eiland aangelegd voor een picknick. Er waren wel zestig personen die verwonderd toekeken toen de jongens daar aanlegden met het opgezette paard in de praam. Een grappenmaker vroeg of het paard daar kwam grazen. Maar de dames vonden het een heel leuk dier en een van hen vroeg of zij er eens op mocht zitten.

„Ja, Rita, dan maak ik er een foto van,” riep een van de heren.

„Het kost een kwartje,” vertelde Sietse.

Daar werd hartelijk om gelachen en iedereen vond dat Sietse een handige zakenman was.

„Kom jongens,” riep Sietse, „wij zetten Janneman op de wal en wie erop wil zitten voor een leuke foto, moet een kwartje betalen.”

„Dat is lang niet gek,” meende Kees en zij droegen het paard naar het midden van het eiland. Een van de jongedames ging erop zitten en dan werd er een foto van genomen. De mijnheer die de foto nam, opende daarna het toestel en trok er dan een fraaie kleurenfoto uit van de dame te paard. De foto was zo mooi dat alle dames nu op het paard wilden zitten en zo ontvingen de jongens vele kwartjes. Ook de heren gingen op de foto en daarbij ging een van hen boven op de paarderrug op zijn handen staan. Hij kreeg veel applaus en de foto was een succes, zo leuk.

„Hoe komen jullie aan dit dier?” vroeg een van de dames.

„Het is alles wat er is overgebleven van een klein circus,” vertelde Sietse, „de directeur heeft het nu heel arm en daarom proberen wij een paar centen voor hem te verdienen.”

De jongens die om dit malle verhaal nauwelijks hun lachen

konden verbergen, keken maar gauw een andere kant uit.

„Dus jullie verzamelen geld voor een arme man?” vroeg een van de heren.

„Jawel, mijnheer,” zei Sietse en zijn vrienden knikten ijverig van ja, want dit was immers de waarheid. De grappenmaker van het gezelschap ging toen met zijn sportpetje rond en riep: „Wie heeft er nog iets voor een arme man?”

En warempel werden er weer kwartjes en dubbeltjes gegeven. De jongens bedankten er heel hartelijk voor. En dan trok de kapitein van de boot aan de bel ten teken dat het gezelschap weer aan boord moest gaan.

De jongens hielpen de touwen losmaken en toen de boot ging varen, wuifden zij de dames en heren na. Terwijl de plezierboot koers zette naar de overkant, droegen de jongens het paard weer in de praam. Maar voor zij verder voeren, gingen zij eerst het geld tellen. Toen bleek dat er in totaal vierentwintig gulden verdiend was, riep Louw:

„Maar dat gaat geweldig! Wat zal Neekema daarvan opkijken!”

„Maar wij hadden nu ook het geluk dat er zo’n grote club was,” zei Hielke.

„Bij het Paviljoen zitten ook steeds veel mensen,” wist Kees, „laten wij het daar ook eens proberen.”

„Dat doen we!” riep Sietse vrolijk, „en dan vragen wij twee

kwartjes per persoon, want daar zitten altijd wel rijke mensen.” De motor van de Kameleon werd weer gestart en dan voeren onze vrienden naar het Paviljoen.

De dames en heren op het terras keken lachend toe, toen de jongens daar aanlegden en het paard aan wal droegen. Zij zetten het tussen de tafeltjes maar dan kwam een kelner vragen wat dat dier daar moest.

„Misschien zijn er dames en heren die gefotografeerd willen worden boven op het paard?” riep Sietse luid. Een mijnheer die een fototoestel bij zich had, kwam lachend naar voren en vroeg aan de kelner of hij zo vriendelijk wilde zijn om even op het paard te klimmen. De kelner durfde niet te weigeren want de mijnheer was een zeer geziene gast. En hoewel hij de jongens lang niet vriendelijk aankeek, klom hij toch vanaf een stoel op de paarderug.

„Het kost twee kwartjes,” zei Sietse.

„Goed vriendje,” lachte de mijnheer, „dat is geen bezwaar.” En dan moest de kelner een dienblad vol glazen in zijn hand nemen en nam de mijnheer er wel drie foto's van.

„Welbedankt,” zei hij dan tegen de kelner en dan betaalde hij Sietse een gulden. Sietse wilde twee kwartjes teruggeven, maar dat vond de mijnheer niet nodig. De belangstelling voor het paard was nu algemeen en de jongens nodigden iedereen uit

om zich voor twee kwartjes op de paardेरug te laten fotograferen.

„Het is voor een goed doel!” vertelde Sietse, „u helpt er arme mensen mee!”

Tot ieders vermaak klom toen een dikke mijnheer op het paard en zijn vrouw nam er foto’s van. Dat was het sein voor meerdere gasten om ook op het paard te klimmen en zo verdienden de jongens alweer goed. Natuurlijk werd er gevraagd hoe zij aan dat paard kwamen, waarop Sietse weer het verhaal vertelde van de arme circusdirecteur.

„Hoe heet die directeur dan?” vroeg een mijnheer.

En zonder zich te bedenken, zei Kees:

„Neekema! Kleermaker Neekema.”

„Kleermaker Neekema uit het dorp?” riep de mijnheer verbaasd. „Ik heb nooit geweten dat hij circusdirecteur is geweest. Hoe lang is dat geleden?”

„Dat weet ik niet!” vertelde Sietse, „maar ik weet wel dat hij erg arm is!”

„Dat weet iedereen!” beaamde de mijnheer, „maar dat hij circusdirecteur was, daar geloof ik niets van.”

De jongens konden hun lachen bijna niet verbergen maar Sietse zei onverstoorbaar:

„Ik geloof zelf ook niets van dat circusverhaal, maar het is heel

fijn dat jullie allemaal iets hebben gegeven om Neekema te helpen.”

„Zeg eens, jongeman,” zei nu een andere mijnheer, „wordt dit paard ook wel verhuurd? Ik zou het best kunnen gebruiken bij een tentoonstelling!”

„Als u ervoor betaalt, zal Neekema het graag willen verhuren,” meende Sietse.

De mijnheer vroeg het adres en schreef het op.

„Zeg hem, dat ik met hem kom praten,” zei hij.

„Tot uw dienst, mijnheer,” lachte Sietse.

Omdat er verder niemand meer gefotografeerd wilde worden, werd het paard weer in de praam gezet en voeren onze vrienden verder. Het ontvangen geld werd nog eens geteld en er bleek reeds een bedrag van zesendertig gulden verdiend te zijn.

„Neekema wordt nog rijk met dit paard,” lachte Kees.

Terwijl zij langs de polderdijk voeren, zagen zij in de verte Gerben staan die naar hen wenkte. Sietse stuurde de boten naar hem toe.

„Hé, cowboys,” riep Gerben, „jullie moeten de praam teruggeven! Ik heb haar vanmiddag nodig!”

„Hoe laat is het?” vroeg Hielke.

„Kwart voor twaalf,” riep Gerben.

„Dan moeten wij toch eerst het paard wegbrengen,” zei Sietse, „daarna krijg jij de praam.”

„Als jullie dan maar opschieten!” riep Gerben.

De jongens voeren snel terug naar het dorp. De brug was omhooggedraaid voor een groot schip en zo konden onze schippers zonder moeite passeren. Toen zij even later bij het Raadhuisplein aanlegden, stond Zwart daar.

„Wat doen jullie toch telkens met dat paard?”

„Fotograferen,” antwoordde Hielke.

„Dat is geen antwoord!” bromde Zwart, „met een paard kun je niet fotograferen!”

„Een groep dames en heren wilde op de foto boven op het paard!” ging Sietse verder, „dat was alles!”

„Hm,” bromde Zwart, „een vreemde liefhebberij, moet ik zeggen!”

En dan keek hij de jongens na, die het paard naar het huis van Neekema droegen. De kleermaker kwam uit zijn werkplaats en vroeg:

„Is het paardje nog heel? Of is het beschadigd? Ik had het nooit aan jullie mee moeten geven. Als er een ongeluk mee gebeurd is, is het niets meer waard.”

„Wij hebben heel wat guldens voor u,” zei Kees.

„Ja, mijnheer Neekema,” viel Sietse hem bij, „hier is

zesendertig gulden voor u. Dat is in een halve dag verdiend en het paard is nog helemaal heel!”

Neekema keek verbaasd naar al de kwartjes en dubbeltjes die Sietse hem gaf en zei:

„Heel hartelijk bedankt, jongens! Drommels, als er met dit paard zoveel te verdienen valt, hoef ik geen kleren meer te maken. Maar hoe hebben jullie het verdiend?”

De jongens vertelden hem hoe zij de mensen op het paard lieten fotograferen.

„Dat is niet gek bedacht!” vond Neekema.

„En er komt ook nog een mijnheer vragen of hij het paard kan huren voor een tentoonstelling,” vertelde Kees nog, „dus daaraan kunt u ook nog verdienen!”

„Het is niet te geloven,” zei Neekema en hij keek alsof hij het paard voor de eerste maal zag. En weer bedankte hij de jongens heel hartelijk.

„Maar nu moeten wij naar huis,” riep Sietse, „het is bijna twaalf uur. Tot ziens Neekema.”

„Tot ziens jongens!” riep Neekema, „en nog wel bedankt.” Lachend gingen de jongens terug naar de boten.

„Neekema heeft wel tien keer bedankt,” zei Kees, „hij was helemaal in de war toen hij het geld zag.”

„Dat is geen wonder,” lachte Sietse, „als jij bijna verdrinkt en

iemand werpt je dan een reddingsboei toe, ben jij net zo blij!”

„Heel mooi gezegd, Sietse!” riep Louw waardierend.

En dan voeren zij snel terug naar de boerderij van Jellema.

Gerben stond al te wachten en toen de praam weer netjes aan de wal was vastgelegd, kwam Gerben aan boord van de Kameleon en voer mee naar het dorp. Bij de Woudaap werd even aangelegd om Kees te laten uitstappen.

„Tot ziens, jongens!” riep Kees, „en de groeten aan de circusdirecteur!”

„Wie is de circusdirecteur?” vroeg Gerben.

„Neekema!” zei Louw lachend en dan vertelden hij en Hielke hoe Sietse het verhaal aan de mensen had verteld over een arme circusdirecteur.

„Foei Sietse!” zei Gerben, „hoe kon jij zo iets doen?”

„Dat moet jij niet vragen,” wierp Sietse hem voor de voeten, „want van wie heb ik dat gefantaseer geleerd?”

„Al sla je mijn hoofd eraf!” mompelde Gerben, „maar dat weet ik niet!”

„Hij weet het niet!” riep Sietse verontwaardigd, „een mooie kerel ben jij!”

En daar moest Louw zo om lachen, dat hij de hik kreeg.

HOOFDSTUK IX

Kees rijdt paard. De inbrekers worden gegrepen

's Avonds kwam de krant en daarin stond een foto van een kelner te paard tussen de tafeltjes op het terras van het Paviljoen. Klinkhamer schudde het hoofd.

„Tegenwoordig weten de mensen niet meer hoe gek zij wel zullen doen,” riep hij, „kijk nu hier eens! Bij het Paviljoen word je bediend door een kelner te paard!”

„Wel nee, vader,” legde Sietse uit, „die foto is vanmorgen gemaakt. Een mijnheer vroeg aan een kelner om even op het paard van Neekema te gaan zitten en toen nam hij er een foto van.”

„Dus dat is het opgezette paard?” begreep Klinkhamer. „Het lijkt precies echt.”

Dat vond moeder ook en zij vroeg wat Neekema nu verder met het paard ging doen.

Hielke en Sietse vertelden hoe zij er geld mee hadden verdiend en dat Neekema het paard kon verhuren en zelfs duur verkopen.

„Dat vind ik prachtig,” knikte Klinkhamer, „op die manier

krijgt hij toch nog iets van de erfenis. Misschien wordt Neekema er nog rijk mee.”

„Dat is onzin,” zei moeder, „maar toch is het fijn als Neekema er af en toe iets mee kan verdienen.”

„Zo is het,” beaamde Klinkhamer, „alle beetjes helpen.”

Met hoeveel beetjes Neekema nog eens geholpen zou worden kon Klinkhamer toen nog niet weten, maar het zou spoedig blijken.

Een opgezet paard is wel iets bijzonders, dat zie je niet alle dagen, maar een levend paard is toch veel mooier. Zo’n paard als Bles van boer Jellema bijvoorbeeld, dat was toch heel wat anders. Zo dacht Kees, toen hij naast de Woudaap zat te kijken naar Bles die daar in het weiland liep te grazen. Kees zou best een ritje op de brede rug van Bles willen wagen, maar dan moest het wel zo donker zijn dat niemand het zag. Kees bleef tot acht uur buiten en werd toen door zijn vader binnengeroepen. Het begon al donker te worden en op de polderdijk was niemand te zien.

Kees zat te twijfelen of hij nu al of niet in huis zou gaan, maar dan riep Dijkstra boos:

„Kees!! Als jij niet prompt binnenkomt, doe ik de deur op slot en moet jij maar buiten slapen.”

„Ik kom al!” riep Kees en hij stond op en ging de molen in.

Moeder had thee met koek voor hem en dat was bij Kees natuurlijk reuze welkom. Hij dronk heel langzaam van de thee en keek stiekem naar zijn vader die de krant las. En zoals Kees reeds gehoopt had, gebeurde weldra, vader begon te knikkebollen en viel in slaap.

„Dan ga ik nu maar naar bed,” zei Kees.

„Goed,” fluisterde moeder, „wel te rusten, Kees!”

Kees verdween in zijn slaapkamertje maar hij klom door het raam weer naar buiten. Het was nu schemerdonker en bij het hek van het weiland zag Kees Bles staan. Nu of nooit, dacht Kees, dit was de kans om eens op een echt paard te rijden en dat zou hij dan voor het eerst van zijn leven eens gaan doen. Hij liep naar het hek van het weiland en begon zachtjes tegen het paard te praten.

„Jij bent zoet, Bles. Ik kom je even halen, Bles. Ga een beetje opzij, ouwe jongen. Goed zo, Bles!”

Kees maakte het hek los en duwde het open. Bles wilde meteen naar de dijk lopen, maar Kees hield hem tegen.

„Ho Bles! Even wachten! Ho, zeg ik!”

Het grote paard bleef geduldig staan en Kees klom vlug op de rug van Bles. Maar hij zat nauwelijks of Bles ging de dijk op in de richting van het dorp. Het paard ging in draf en Kees had de grootste moeite om er niet af te vallen. Bij de ‚Martha’, die

daar nog steeds aan de dijk lag, haalde hij de vier heren in, die ook naar het dorp gingen. De heren gaven ruiter en paard vrij baan door in de berm te gaan en een van hen riep:

„Jij mag niet zonder teugels rijden! Als de politie het ziet krijg je een bon!”

Maar Kees hoorde het nauwelijks want hij werd zo door elkaar gehotst dat horen en zien hem verging. Wat was die paarderug toch hard! Boem! En dan weer boem, telkens kreeg Kees een schok door het op en neer gaan van het paard. Als hij geweten had dat paardrijden zo lastig was, was hij er nooit aan begonnen.

Toch is paardrijden heel leuk als je maar weet hoe het moet. De ruiter moet zich aanpassen aan de bewegingen van het paard. Doet hij dat niet, dan gaat hij, zoals Kees, precies tegen de bewegingen in en krijgt hij de ene schok na de andere. Het gevolg was dat Kees bijna niet kon blijven zitten. Door zich stevig aan de manen van het paard vast te houden, wist hij een valpartij te voorkomen. Zodra hij een kans kreeg om van het paard af te springen zou hij dat meteen doen, maar die kans kreeg hij niet, want Bles draafde onverstoorbaar verder.

Het einde van de polderdijk was spoedig bereikt en hoewel Kees wanhopig „Ho Bles! Stop Bles!” riep, ging het grote paard gewoon door en liep de weg op naar het dorp.

Kees begon zich steeds onprettiger te voelen. Alleen al de gedachte dat veldwachter Zwart hem straks weieens kon aanhouden, deed hem zweten van angst. Wat was hij toch dom geweest om het paard door het hek te laten gaan. Hij had veel beter in het weiland kunnen gaan rijden. Als je er dan afviel, viel je in het zachte gras, maar als hij nu zou vallen, kwam hij op de harde straatstenen terecht. En Kees greep zich nog steviger vast aan de manen. De grote hoeven van Bles sloegen luid klepperend tegen de straat, zodat het overal in het dorp duidelijk te horen was.

Veldwachter Zwart, die in de huiskamer zat, hoorde dat dravende paard ook naderen.

„Het zal die malle Gerben wel weer zijn,” zei hij tegen zijn vrouw, „die knaap moet altijd herrie schoppen. Ik zal eens kijken of hij soms in overtreding is!”

Zwart ging midden op de straat staan en stak een hand omhoog ten teken dat de ruiter moest stoppen.

Maar dat zag Kees niet. Hij had zoveel moeite om te blijven zitten dat hij niet op of om durfde te kijken.

„Halt!” riep Zwart, „halt! Politie!!”

Maar Bles liep langs hem en de verbaasde veldwachter had het nakijken.

„Welderdraaid!” riep Zwart, „wie ben jij?”

Want dat het Gerben niet was, kon Zwart ondanks de schemering wel zien. Het paard draafde het Raadhuisplein op en Zwart ging het achterna. Bles scheen precies te weten waar hij heen wilde, want hij stak het plein over en stopte dan eindelijk voor de groentewinkel. Daar stak hij zijn snuit in de manden en kistjes, maar die waren allemaal leeg. De lekkere worteltjes en de malse sla lagen veilig achter de dikke etalageruit. Kees keek een moment half versuft om zich heen en hoorde dan veldwachter Zwart naderen.

„Hé daar!” riep Zwart, „kom van dat paard af! Wat zijn dat voor manieren om hier langs de weg te galopperen en dat nog wel zonder enige verlichting?”

Er kwamen nu ook vele nieuwsgierigen uit de huizen en zij zagen hoe Kees zich van het paard liet glijden en zich pijnlijk over zijn rug stond te wrijven.

„Kijk eens aan!” zei Zwart spottend, „daar hebben wij Keesie Dijkstra! Wat zal jouw vader blij zijn als ik hem vertel hoe goed jij al kunt paardrijden. En wat zal Jellema wel zeggen als hij hoort dat jij zijn paard uitkoos voor deze domme rit! Maar ik zal zorgen dat jij dit nooit weer doet!”

Het zag er voor Kees heel donker uit, maar Kees is een handige jongen, dat hebben wij al in vele gevallen met hem meegemaakt en hoe hij zich uit deze benarde situatie redde is

werkelijk bewonderenswaardig. Want wat zei hij tegen Zwart?
„Mijnheer Zwart, ik ben hier zo vlug mogelijk heengereden voor u weet wel!”

„Voor u weet wel?” vroeg Zwart, „wat is dat voor onzin?”

Kees trok Zwart aan een mouw en fluisterde, zodat de omstanders het niet konden horen:

„De vier mannen van de ‚Martha’ zijn op weg naar het dorp! Zij gaan zeker inbreken! En dat wilde ik u zo gauw mogelijk vertellen. Daarom nam ik het paard. Maar ik doe het nooit weer, want paardrijden doet mij teveel pijn!”

Zwart stond te twifelen. Zou hij dit verhaal geloven of zou hij heel kwaad worden? Maar Kees keek zo onschuldig dat Zwart besloot om de ongeoorloofde rit met het paard dan maar te vergeten, En hij zei:

„Het is goed dat jij mij zo gauw mogelijk wilde waarschuwen, maar doe het in ’t vervolg per fiets!”

„Dat doe ik ook veel liever!” zei Kees.

Daar kwam Gerben het plein op.

„Nee maar!” riep hij verbaasd, „wat doet Bles hier? Ouwe snoeper die je bent, wilde jij weer wortels stelen? Verroest, daar is Kees ook! Moest jij niet in je bed liggen?”

„Als jij het paard terugbrengt naar het weiland,” zei Zwart, „gaat Kees met je mee en kan hij je alles vertellen.”

„Natuurlijk moet Bles terug naar het weiland,” riep Gerben, „hier kan hij niet blijven! Vooruit, Bles! Kom mee! Wij gaan naar huis.”

Het paard gehoorzaamde Gerben meteen en liep naast Gerben en Kees terug naar de polderdijk.

„En Keesie?” vroeg Gerben nieuwsgierig, „vertel nu maar eens wat er gebeurd is.”

„Ssst,” waarschuwde Kees, „daar komen die vier mannen. Je weet wel, de inbrekers!”

Gerben zag ze naderen en toen hij passeerde, zei hij:

„Goedenavond, heren! Nog zo laat aan de wandel?”

„Ja, dat is gezond,” zei één van hen, „dan kunnen wij straks beter slapen. En hebben jullie het op hol geslagen paard weer gevangen?”

„Bles slaat nooit op hol,” riep Gerben, „hij is zo mak als een lammetje.”

„Die jonge man kon hem toch niet in bedwang houden,” riep een van de heren, „hij riep telkens ho, maar het paard draafde gewoon door.”

„Och ja,” lachte Gerben, „Bles is weleens een beetje ondeugend. Hij wilde gaan stelen!”

„Stelen!” riepen ze verbaasd, „wat wou hij stelen?”

„Wortels en sla bij de groenteboer,” zei Gerben, „dat deed

hij een paar dagen geleden ook. Het kostte mij vier gulden.”
De heren lachten en vrolijk wandelden zij verder.

„Zag jij hoe verbaasd zij keken, toen jij het woordje stelen zei?” vroeg Kees aan Gerben.

„Zij waren zeker verbaasd,” zei Gerben.

„En weet jij wel waarom?” vroeg Kees, „omdat ik denk dat zij bij de boterfabriek willen inbreken. Daarom ging ik gauw op Bles naar veldwachter Zwart om hem te waarschuwen.”

„Dat heb jij dan goed gedaan,” prees Gerben, „hield jij hen steeds in de gaten?”

„Natuurlijk,” schepte Kees op. „In die brief stond toch dat zij in de fabriek moesten gaan inbreken?”

„Jazeker,” beaamde Gerben, „ik heb het gelezen. Zij gaan het nu zeker doen. Het zal mij benieuwen hoe dit af zal lopen.”

„Moet jij Zwart niet gaan helpen?” vroeg Kees.

„Ik moet toch eerst het paard terugbrengen?” zei Gerben en het viel Kees op dat Gerben helemaal geen haast had. Het leek wel of hij juist steeds langzamer ging lopen.

Gerben had wel steeds veel praatjes en pochte vaak dat hij voor niemand bang was, maar in werkelijkheid had hij een hazehart, hij was lang geen held. De gedachte dat hij samen met Zwart vier mannen moest overheersen maakte dat hij steeds minder haast kreeg.

Gerben en Kees bereikten het weiland en Bles werd door het hek geleid en dan vrijgelaten. Gerben sloot het hek en in plaats van meteen terug te gaan naar het dorp, bleef hij nog wat bij het paard staan praten:

„Zo Blesje, nu zit je weer fijn achter het hek, hè?” zei hij, „morgen zal ik een bosje wortels voor je meenemen, want die lust jij zo graag, hè?”

Gerben hield een eindeloos gesprek tegen Bles, totdat het Kees begon te vervelen.

„Ik ga naar huis, Gerben,” riep hij, „tot ziens!”

„Wacht,” zei Gerben, „ik breng je thuis! Als jij in het duister een ongeluk krijgt, wordt mij later verweten dat ik je alleen liet gaan.”

„Maar jij moet naar Zwart om te helpen!” verbaasde Kees zich.

„Wel nee,” lachte Gerben, „het duurt nog wel een uur voordat de inbrekers het kantoor binnen zijn. Daarom breng ik jou eerst veilig thuis.”

Kees, die in het donker ook geen held was, vond het wel fijn dat Gerben hem vergezelde, maar toen zij bij de molen waren, zei hij:

„Praat niet zo luid! Vader mag het niet horen!”

En dan trok Kees het raam van zijn kamertje open en klom

geruisloos naar binnen.

Tot zover ging alles goed, maar dan riep die Gerben:

„Is alles in orde? Kan ik nu wel gaan?”

„Sst,” waarschuwde Kees, want dat luide gepraat van Gerben was in de huiskamer best te verstaan. Kees trok het raam gauw dicht en begon zich meteen uit te kleden. En jawel hoor! Daar hoorde hij de buitendeur opengaan en riep zijn vader:

„Wie is daar? Is daar iemand?”

Kees kroop vlug in bed en daar lag hij nu te luisteren en hoorde hij Gerben zeggen:

„Ik ben het, Dijkstra!”

„Ah, Gerben!” riep Dijkstra, „wat drommel bezielt jou om zo’n herrie te maken bij het raam van Kees zijn kamertje? Hoepel op! Ga bij je eigen huis herrie schoppen!”

„Nou wordt ie helemaal goed!” riep Gerben verontwaardigd.

„Ik zorg ervoor dat Kees niets overkomt en u roept dat ik moet ophoepelen! Een mooie dank is dat!”

„Jij hoeft niet voor Kees te zorgen!” riep Dijkstra, „de jongen slaapt. Laat hem met rust! Jij schreeuwt als een ekster!”

„En u als een bonte kraai!” riep Gerben kwaad.

Kees lag in bed te lachen.

„Opgewarmde makreel!” riep Dijkstra.

Dat scheldwoord had Gerben nog nooit gehoord en hij bleef

een moment het antwoord schuldig.

Dijkstra, die zich overwinnaar voelde, trok de deur dicht en deed het slot erop. Om tegen een gesloten deur te praten, vond Gerben toch te gek en hij ging terug naar het dorp.

Dijkstra ging nog even in het kamertje van Kees kijken en natuurlijk begon Kees toen extra luid en nadrukkelijk adem te halen. Tjonge, wat slaapt die Kees diep, dacht Dijkstra en hij sloot behoedzaam de deur en ging terug naar de woonkamer waar hij zich bij zijn vrouw beklaagde over die lompe Gerben, die altijd schreeuwde alsof hij achter een kudde koeien liep. En die nacht pakte Zwart de inbrekers die de brandkast van de boterfabriek wilden beroven. Toen dat nieuws de volgende morgen in het dorp bekend werd, prees iedereen Kees. Want Kees had toch maar op tijd de politie gewaarschuwd. En het was Gerben die het verhaal van Kees te paard aan Dijkstra kwam vertellen. Wat was Dijkstra trots. Ja, ja, die Kees van hem kon heel wat. Zelfs paardrijden, zonder het ooit geleerd te hebben.

Maar één ding begrepen Gerben en de jongens niet! Want toen zij langs de ‚Martha‘ voeren, zaten de vier heren daar genoeglijk aan boord hun Goudse pijpen te roken.

„Hoe kan dat nou?“ vroeg Kees.

„En de bakker vertelde dat Zwart de inbrekers naar de stad

heeft gebracht,” wist Sietse.

„Ik snap er ook niets van,” riep Gerben verbaasd, „misschien hebben die lui een borgtocht betaald en mogen zij zo lang vrij blijven, totdat zij voor het gerecht moeten komen.”

„Wat is een borgtocht?” vroeg Louw.

„Dat is een groot bedrag aan geld!” wist Gerben, „als de dieven er vandoor gaan, zijn zij het geld kwijt.”

„Maar waarom is Zwart dan nog niet terug uit de stad?” vroeg Hielke.

„Er is veel tijd nodig om alle formulieren in te vullen,” meende Gerben, „daardoor komt Zwart wat later.”

Inderdaad kwam Zwart later terug uit de stad. Het was twee uur toen hij de smederij binnenkwam.

„Aha,” glunderde hij, „de jongens zijn hier? Dat treft goed. Willen jullie even een karweitje voor mij doen?”

„Welja, mijnheer Zwart,” lachte Sietse.

Op dat moment kwam Gerben ook in de smederij.

„Hoe heb ik het nou, mijnheer Zwart?” riep hij. „Die vier heren zitten nog rustig aan boord van de ‚Martha!’”

„Daar is toch geen enkel bezwaar tegen,” legde Zwart uit. „Die heren hebben immers vakantie?”

„Maar het zijn toch inbrekers?” zei Gerben.

„Welnee,” lachte Zwart, „het zijn winkeliers uit de stad. En

die hoeven heus niet in te breken, want zij zijn rijk genoeg.” Daar stonden onze vrienden allemaal wel even sprakeloos van te kijken.

„Maar,” aarzelde Sietse, „in die brief stond toch dat..”

„Die brief?” zei Zwart lachend, „die was wel belangrijk, maar stond helemaal niet in verband met die vier heren. Want niemand van hen heet Joop, terwijl de brief geadresseerd was aan een zekere Joop!”

„Hoe kon u dan vannacht toch enige inbrekers pakken?” vroeg Gerben.

„Wel,” zei Zwart, „in die brief stond de naam van een boot. De ‚Martha’. Die naam droeg ook de boot van de vier heren. Maar zoals ik jullie reeds vertelde, heet niemand van de heren Joop. Dus ging ik op zoek naar nog een boot die ‚Martha’ heette, en waarvan een der opvarenden de naam Joop droeg. Het was voor mij een gewone controle van papieren en boten. Ik ging langs alle kampeerders en kwam tenslotte bij twee jongemannen waarvan de ene Joop heette. Zij waren bezig hun boot te schilderen en ik kon nog juist door de nieuwe verflaag heen de naam ‚Martha’ lezen. Toen wist ik genoeg. Ik heb dat tweetal steeds in de gaten gehouden en vannacht betrapte ik hen bij de inbraak in de fabriek. Zij zitten nu achter slot en grendel en ook hun vriend Willem,

die de brief schreef, is opgepakt. En zo zie je maar, dat je nooit brieven moet laten rondslingeren, want als de jongens hem niet gevonden hadden, was de inbraak misschien gelukt. En jongens, namens de directeur moet ik jullie nog hartelijk bedanken voor de hulp.”

„Dank u wel,” zei Sietse en dat zeiden Louw, Kees en Hielke toen ook.

„En dan zou ik graag willen, dat jullie de tent en de boot van de inbrekers gingen halen,” vroeg Zwart hun, „de tent staat op het weiland van Jellema aan het meer.”

„Ja, wij weten het,” wist Kees, „die ene man was een acrobaat. Hij heette Pim.”

„Jullie weten ook altijd alles,” verbaasde Zwart zich, „en brengen jullie de boot en de tent naar het Raadhuisplein?”

„Het komt in orde,” zei Sietse. „Kom jongens!”

Zij holden naar het boothuis.

„Wat zijn zij weer ijverig!” lachte Gerben.

„Het zijn wakkere jongens,” bromde Zwart, „zij kijken goed uit hun ogen.”

„Behalve als zij slapen,” bulderde Gerben.

„Met jou valt nooit een verstandig woord te praten,” zei Zwart verontwaardigd, „goedemiddag, Klinkhamer.”

Zwart ging naar huis en Gerben zei tegen Klinkhamer:

„Hij verwijt mij altijd dat ik niet deug. Maar wat mankeert er dan aan mij?“

„Als ik dat wist,“ zei Klinkhamer lachend, „zou ik het je meteen vertellen!“

HOOFDSTUK X

Het paard doet wonderen

De Kameleon voer het meer over en legde aan bij het land van Jellema. Daar lag de boot van Joop en Pim nog voor de wal en stond hun tent in het gras. De jongens braken de tent af en legden alles in de boot die nu de naam ‚Joke’ droeg. De Kameleon werd daarna aan de ‚Joke’ vastgemaakt en dan voeren onze schippers terug naar het dorp.

„Nu hebben wij een onbemand schip buitgemaakt,” zei Kees, „dus mogen wij het verkopen.”

„Dat zou jij wel willen,” lachte Louw, „maar dan kreeg jij het ook met de politie aan de stok.”

„Misschien is deze boot ook gestolen,” vroeg Hielke zich af.

„Natuurlijk!” antwoordde Sietse, „daarom werd de naam veranderd.”

Zij naderden de brug en voeren er onderdoor. Bij het Raadhuisplein werd aangelegd en ging Hielke Zwart vertellen dat de boot er was. Zwart ging mee naar de vaart en legde de ‚Joke’ vast met een ketting en een stevig hangslot.

„Zo,” zei hij, „de politieboot zal haar wel komen halen. Jullie

worden bedankt, jongens!”

Zwart ging naar het gemeentehuis en de jongens voeren terug naar de smederij. Zij vertelden Klinkhamer dat de boot van de dieven aan de ketting was gelegd toen een kaasmaker van de boterfabriek binnenkwam. Hij droeg drie plastic emmertjes die hij op de werkbank zette.

„Alstublieft!” zei hij, „die is voor Hielke. En die voor Sietse en deze voor Kees! Het is jullie beloning van onze directeur!”

„Dat is geweldig!” lachte Klinkhamer.

„Ik moet eerst weten wat erin zit,” glunderde Kees en hij trok het papier weg dat over de emmer zat.

„Krijgt Louw niks?” vroeg Sietse.

„Natuurlijk,” antwoordde de kaasmaker vriendelijk. „De emmer van Louw is al bij hem thuis bezorgd.”

„Oei!” riep Kees, „het is allemaal om op te eten!”

En hij haalde een grote kaas, pakjes boter, blikjes room, flesjes chocola en vanille uit de emmer.

„Dat is heel leuk,” zei Klinkhamer.

„Het is heerlijk!” gromde Kees en hij begon een flesje chocola leeg te drinken.

„Dat moet je niet doen,” zei Hielke, „jij moet alles aan je moeder geven. Dat is veel leuker!”

Kees dronk zo gulzig dat hij geen antwoord kon geven. Maar

toen de fles leeg was, bleek hij voorlopig genoeg te hebben. Hij telde de flesjes en zei:

„Dat zijn er zes. Voor de lege flesjes geeft de melkboer een dubbeltje, dus dat is zestig cent. Daar kan ik nog een lekker ijsje voor kopen.”

„Wat ben jij een uitgekookte schrok,” zei Sietse, „ik breng mijn emmertje gauw in huis anders eet jij die ook nog leeg!” Hielke ging met hem mee en toen zij terugkwamen vroeg Kees:

„Zullen wij mijn emmertje ook even thuisbrengen?”

„Wel ja, Kees,” knikte Sietse, „als jij verstandig wilt worden, zullen wij dat beslist niet tegenwerken. Kom mee!”

De vrienden voeren naar de Woudaap en Dijkstra keek nieuwsgierig naar de emmer die Kees droeg.

„Wij kregen een beloning van de directeur van de boterfabriek,” begon Kees, „omdat wij de politie gewaarschuwd hebben voor de dieven.” „Dat is geweldig,” lachte Dijkstra en hij keek in de emmer. „Maar een van de flesjes is leeg.”

„Ik heb even geproefd of het soms zuur was,” legde Kees uit. Dijkstra schudde het hoofd.

„Enfin,” zei hij, „laten wij blij zijn dat jij nog niet alles hebt opgegeten. En heb jij de directeur al bedankt?”

„Dat gaan we nu doen,” vertelde Sietse en dan voeren zij terug naar de boterfabriek. Zij klopten aan de deur van het kantoor en iemand riep: „Binnen!”

De jongens gingen het kantoor in waar de directeur achter een schrijfbureau zat. Hij keek hen vragend aan.

„Wij komen u bedanken voor de leuke emmers,” begon Kees.

„Goed zo,” zei de directeur lachend, „jullie hebben het wel verdiend! Ik bedank jullie nogmaals voor de hulp!”

„Niet te danken, mijnheer,” zei Sietse.

Daarmee was het onderhoud afgelopen en gingen de jongens terug in hun boot.

„Jij had een ander antwoord moeten geven, Sietse,” zei Louw.

„Toen de directeur nogmaals bedankte had jij moeten zeggen: ,Wel bedankt voor het bedanken!’”

„Ja, ja,” lachte Sietse, „en dan had de directeur mij weer bedankt voor het bedanken en zo hadden wij de hele dag door kunnen gaan!”

„Dat was toch leuk geweest?” glimlachte Louw.

„Weet jij wat nog leuker is?” wist Sietse, „dat wij naar huis gaan, ’t is straks weer tijd om te eten!”

De volgende dag stopte er voor de smederij een auto en daaruit kwam de veearts Heida, die een paar dagen geleden

twaalfhonderd gulden bood voor het paard van Neekema.

„Goedemiddag,” zei hij tegen Klinkhamer, „kunnen de jongens mij even de weg wijzen naar het huis van kleermaker Neekema?”

„Dat hoeft niet, mijnheer,” riep Sietse, „daar komt Neekema juist aan!”

De kleermaker kwam de nieuwe broek voor Klinkhamer brengen. Hij legde een pakje op de werkbank en vroeg:

„U heeft zeker geen tijd om even te passen, Klinkhamer?”

„Als de broek precies zo gemaakt is als de vorige,” lachte Klinkhamer, „is het in orde.”

„Ik heb hem gemaakt volgens dezelfde maten,” knikte Neekema bevestigend.

„Dan is het vast wel goed,” zei Klinkhamer en hij vroeg hoeveel hij Neekema schuldig was en betaalde.

„Vriendelijk bedankt, Klinkhamer,” glimlachte Neekema, „en mocht er iets niet kloppen dan zegt u het maar.”

De veearts kwam nu een stap naar voren en zei:

„Mijnheer Neekema, mijn naam is Heida. Ik ben veearts en heb veel belangstelling voor het opgezette paard. Wilt u het verkopen? Ik bied u twaalfhonderd gulden!”

„Ik kan dat geld best gebruiken,” zei Neekema, „maar gisteren was er een mijnheer en die...”

„Ik bied vijftienhonderd!” zei de veearts.

„Maar mijnheer,” riep Neekema uit, „u moet weten...”

„Goed! Ik wil u tweeduizend gulden geven,” ging de veearts door, „dat is toch een beste prijs, nietwaar?”

„Tweeduizend gulden?” riep Neekema en hij keek zo verheugd dat Hielke en Sietse begonnen te lachen.

„U vindt het bedrag dus goed?” vroeg mijnheer Heida.

„Jazeker, het is een heel mooi bedrag!” antwoordde Neekema, „maar ik heb het paard vanmorgen verhuurd voor honderd gulden aan een mijnheer die het een week wil gebruiken voor een tentoonstelling.” „Juist!” knikte de veearts, „en daarna kan ik het kopen?”

„Wat zegt u ervan, Klinkhamer?” vroeg Neekema.

„U zou het kunnen berekenen,” stelde Klinkhamer voor, „wanneer u het paard twintig maal verhuurt, heeft u ook tweeduizend gulden verdiend en dan bezit u tevens uw paard nog.”

„Dat is wel leuk berekend,” lachte de veearts, „maar aan wie kunt u het twintigmaal verhuren. En als het paard dan beschadigd wordt, wat blijft er dan op den duur van over?”

„Uw kinderen willen het paard vast niet kwijt, Neekema,” mengde Sietse zich in het gesprek.

„De kinderen zijn er dol op,” zei Neekema, „en daarom zal

ik er eerst eens met mijn vrouw over spreken. Als ik het paard wel verkoop, krijgt u het voor tweeduizend gulden, mijnheer Heida. Is dat afgesproken?”

„Afgesproken,” lachte de veearts, „en dan hoop ik tot ziens.” Mijnheer Heida ging weer in zijn auto en reed terug naar de stad.

En dan vroeg Neekema:

„Kunt u ook vier wielen onder het paard maken, Klinkhamer? Dat wil die mijnheer van de tentoonstelling.”

„Tja,” aarzelde Klinkhamer, „het is te proberen.”

„Hier liggen nog twee assen met wielen van ons karretje,” wees Sietse, „die zijn misschien groot genoeg?”

„Het beste zal zijn,” stelde Klinkhamer voor, „dat het paard hier gebracht wordt. Kunnen de jongens het gaan halen?”

„Als zij het doen willen, dan graag,” zei Neekema.

„Goed,” lachte Sietse, „dan vragen wij Kees en Louw om te helpen.”

Louw kwam juist de werkplaats binnen en met z'n drieën voeren zij naar de Woudaap en haalden Kees. Nadat de Kameleon weer in het boothuis was geborgen, wandelden de jongens naar het huis van Neekema. Daar droegen zij het paard ieder bij een been de schuur uit en dan de straat op. Zwart, die op het plein stond te kijken, vroeg bars:

„Wat gaat er nu weer met die mummie gebeuren?”

„Zij moet naar de smederij om beslagen te worden,” vertelde Sietse.

Dat antwoord vond Zwart grote onzin, want het paard had dikke solide hoeven en behoefde dus helemaal niet beslagen te worden. Hij keek de jongens na en zag dat zij inderdaad naar de smederij gingen. Daar nam Klinkhamer de maten tussen de benen en zaagde op die lengte twee ronde assen. Nu moesten die assen aan de hoeven bevestigd worden.

„Als wij het paard op de assen zetten,” zei Sietse, „kunt u ze dan niet aan de hoeven vastlassen?”

„Dat is wel mijn bedoeling,” knikte Klinkhamer, „maar het is ook gevaarlijk met het oog op brand. Wanneer er vonken binnen in het paardebeen terechtkomen, kan het hooi in brand vliegen. Maar omdat de hoeven nogal extra dik zijn, zal ik proberen alleen de zijkanten vast te smelten.”

Klinkhamer nam een vijl om de zwarte verf die op de hoeven was gesmeerd, plaatselijk weg te nemen, want dat belemmerde het lassen. De jongens stonden erbij te kijken en dan vroeg Sietse plotseling:

„Zijn die hoeven van koper?”

„Het lijkt er wel op,” verbaasde Klinkhamer zich, „het vijlsel is geel! Maar koper is nooit zo geel. Wacht, ik zal de verf wat

verder wegkrabben.”

Veldwachter Zwart kwam nu ook in de smederij. Hij keek verwonderd toe, toen Klinkhamer de verf van een der hoeven wegvijlde.

„Drommels,” riep hij dan, „dat is toch geen goud?”

„U zegt het!” zei Klinkhamer, „ik durfde het woord niet uit te spreken, maar het kan best wel goud zijn.”

„Dat was dus het geheim van het paard!” riep Sietse. „Dan heeft Neekema toch het grootste deel van de erfenis gekregen?”

„Ho, ho, wacht even!” suste Klinkhamer hem, „wij weten nog niets met zekerheid!”

„Kunt u er een klein stukje afhakken?” vroeg Zwart.

Klinkhamer nam een scherpe beitel en met een zware hamer sloeg hij een flinke schilver van de ene paardehoef af.

„Daarmee ga ik wel even naar de notaris,” stelde Zwart voor.

„Hij weet alles van goud en zilver.”

Zwart verliet de smederij, maar kwam spoedig terug met de notaris.

„Wat is het?” vroegen de jongens nieuwsgierig.

„Zuiver goud!” zei Zwart.

De notaris bekeek de ene hoef en zei:

„Dat wordt een mooi buitenkansje voor Neekema. Er zit

zeker voor tachtigduizend gulden goud aan die hoeven.”

„Dan ga ik Neekema halen!” zei Sietse.

„Neem mijn fiets maar,” bood Zwart gul aan.

En op de fiets van de veldwachter racete Sietse het dorp door, het plein over en stopte met gierende remmen voor het huis van Neekema. Hij holde naar de werkplaats waar Neekema met gekruiste benen op de tafel zat te naaien aan de broek van Gerben.

„U bent rijk!” riep Sietse hijgend, „u bent schatrijk! Kom mee. Het paard heeft gouden hoeven! U bent nu helemaal niet meer arm! Komt u toch mee!”

„Gouden hoeven?” vroeg Neekema verbaasd en hij liet zich langzaam van de tafel glijden. Daarbij keek hij Sietse aan alsof hij een geestverschijning zag, maar dat ging de driftige Sietse allemaal veel te langzaam en hij greep Neekema vast en trok hem naar buiten.

„Ho jongen!” riep Neekema, „wacht even! Ik moet mijn jasje nog aan!”

„Wel nee,” zei Sietse, „u heeft tachtigduizend gulden geërfd. Kom toch mee!”

„Tachtigduizend?” riep Neekema verbaasd en dan ging hij meteen mee naar de straat. „Tachtigduizend? Dat is een droom!”

„Ja, een hele mooie droom!” riep Sietse, „hier is een fiets. Ga maar gauw naar de smederij.”

En dan ineens begon Neekema te fietsen als een wielrenner. In een ommezien was hij verdwenen.

Sietse wilde hem achternahollen, maar mevrouw Neekema verscheen in de deur en riep:

„Wat is er aan de hand?”

„De hoeven van het paard zijn van goud,” riep Sietse, „wij ontdekten het in de smederij. Neekema is er nu heen!”

„Hoe bestaat het!” snikte mevrouw het uit, „en ik raadde mijn man aan om het paard te verkopen. Wat een geluk dat wij het nog hebben!”

„Zegt u dat wel,” riep Sietse en hij holde terug naar de smederij. Daar haalde Klinkhamer de hoeven onder het paard vandaan en maakte ze schoon met terpentijn, waardoor de verf oploste en het goud flonkerend zichtbaar werd. Dan woog Klinkhamer het goud en volgens de notaris was er een waarde van tussen de tachtig- en honderdduizend gulden. Op verzoek van Neekema nam de notaris het goud mee om het te verkopen. Toen de notaris vertrokken was, ging Neekema tegen de werkbank staan en zei nog hijgend van emotie:

„Oei, Oei! Is me dat wat? O, o! Ik tril ervan!”

Gerben, die ook in de smederij kwam, keek verwonderd naar

Neekema, die daar in zijn overhemd stond te hijgen alsof hij het heel warm had!

„Bent u aan het worstelen geweest?” vroeg Gerben, „heeft u het jasje erbij uitgetrokken?”

„Ja, Gerben,” zei Neekema glunderend, „ik heb geworsteld met de armoe, maar ik heb het eindelijk gewonnen! En dat dank zij de hoeven van het paard!”

Gerben zag nu hoe het paard zijn hoeven kwijt was en vroeg verbaasd:

„Waar heeft u die gelaten?”

„Bij de notaris!” riep Neekema lachend, „zij zijn van goud! En nu ben ik rijk!”

„Dat is een geweldige meevaller,” lachte Gerben, „wel gefeliciteerd!”

„Ja, ja,” zei Neekema, „en ik kan bovendien nog tweeduizend gulden voor het paard krijgen.”

„Verkoopt u het dan?” vroeg Sietse verbaasd.

„Zo zijn de mensen!” knikte Gerben, „als ze geld krijgen, willen zij steeds meer. U bent gek dat u het paard verkoopt. U bent nu toch rijk genoeg?”

„Natuurlijk,” riep Neekema lachend, „ik hou het paard voor mijn kinderen! Zet u er nieuwe hoeven onder, Klinkhamer? En drommels, nu moet ik gauw naar huis om het mijn vrouw

te vertellen. Wat zal zij blij zijn!”

Neekema wilde weer de fiets van Zwart nemen, maar Zwart zei:

„Hé, hé! Afblijven! Dat is eigendom van de politie. Anders geef ik u een bekeuring, want dat kunt u nu best betalen!”

„Ik kijk wel uit,” riep Neekema lachend, „daarvoor heb ik het geld niet gekregen!”

„Neem mijn fiets maar,” zei Gerben.

En dan keken zij allemaal Neekema na die zo snel mogelijk naar huis reed.

„Hij is helemaal van de kook,” zei Gerben, „als hij altijd zo hard fietst, kan hij wel wielrenner worden. Hij heeft nu geld genoeg om wat meer te eten en dat wordt hoog tijd, want hij rammelt in het tuig van magerte.”

„Kijk jij maar naar jezelf,” bromde Zwart.

„Zo ijdel ben ik niet,” zei Gerben.

Waarop Zwart hoofdschuddend de smederij verliet. Met Gerben viel immers toch geen verstandig woord te praten? Maar met de Neekema's ging het goed!

En wie een jaar later in het dorp een paar heel dikke kinderen ontmoette, kon er zeker van zijn, dat het de kinderen van Neekema waren.

„Je bent rijk of je bent het niet,” zei Gerben, „maar dat de

Neekema's het zo duidelijk zichtbaar maken, vind ik wel wat overdreven!"

„En bij jou deugt er nooit iets,” grinnikte Sietse, „als de kinderen mager zijn, is het niet goed en als zij dan dik worden is het weer niet goed. Of ben jij jaloers op de Neekema's?"

„Ik jaloers!” riep Gerben verbaasd, „ik ben de rijkste man ter wereld, want ik heb niets te verliezen omdat ik geen cent bezit. Daarom is alles wat ik krijg, winst!"

Die verlies- en winstrekening van Gerben was de jongens te moeilijk en Sietse zei:

„Jij praat zo stom als een koe!"

Dat die opmerking ook niet erg snugger was begreep Sietse op dat moment niet, maar tot op de dag van vandaag kunnen koeien toch echt nog niet praten.

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht
64. De Kameleon scoort
65. Zet hem op Kameleon!
66. De Kameleon lost het op